

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„OSIEDLE WARSZAWSKIE – CZĘŚĆ PÓLNOČNA” A
W POZNANIU

OPRACOWANIE:

ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

MGR INŻ. SYLWIA JASZCZURA

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE AKUSTYKI

MGR KRYSZYNA BEREZOWSKA-APOLINARSKA

BIEGŁY Z LISTY WOJEWODY WLKP. NR 0006

POZNAŃ, GRUDZIEŃ 2015 R./LUTY 2016 R.*/CZERWIEC 2016 R.**/SIERPIEŃ 2017 R.***/LISTOPAD 2017 R.****
/GRUDZIEŃ 2018 R.*****

* NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIĄ ZMIANY W PROJEKCIE MPZP WPROWADZONE W WYNIKU
DOKONANYCH UZGODNIEŃ I UZYSKANYCH OPINII

** NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIĄ ZMIANY W PROJEKCIE MPZP WYNIKAJĄCE Z UWZGLĘDNIENIA
UWAG ZŁOŻONYCH NA ETAPIE WYŁOŻENIA PROJEKTU DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

*** NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIĄ ZMIANY W PROJEKCIE MPZP WYNIKAJĄCE Z UWZGLĘDNIENIA
UWAG ZŁOŻONYCH NA ETAPIE PONOWNEGO WYŁOŻENIA PROJEKTU DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

**** NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIĄ ZMIANY W PROJEKCIE MPZP WPROWADZONE W WYNIKU
DOKONANYCH UZGODNIEŃ Z MIEJSKIM KONSERWATOREM ZABYTKÓW

***** NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIĄ ZMIANY W PROJEKCIE MPZP WYNIKAJĄCE
Z UWZGLĘDNIENIA UWAG ZŁOŻONYCH NA ETAPIE III WYŁOŻENIA PROJEKTU DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1.1. Informacje wstępne	3
1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	7
2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	7
2.2. Rzeźba terenu	8
2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe	8
2.4. Zasoby naturalne	9
2.5. Gleby	9
2.6. Warunki wodne	10
2.7. Szata roślinna i świat zwierzęcy	10
2.8. Klimat lokalny	13
2.9. Jakość powietrza atmosferycznego	14
2.10. Klimat akustyczny	16
2.11. Jakość wód	20
2.12. Obszary cenne kulturowo	21
3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	22
4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	22
4.1. Cel opracowania projektu planu	22
4.2. Ustalenia projektu planu	23
4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	29
4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	31
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	32
6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO ..	35
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	35
6.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne	37
6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	37
6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta	39
6.5. Oddziaływanie na krajobraz	40
6.6. Oddziaływanie na ludzi	42
6.7. Oddziaływanie na powietrze	43
6.8. Oddziaływanie na klimat lokalny	44
6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny	44
6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	49
6.11. Oddziaływanie na dobra materialne	49
6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	49
6.13. Oddziaływanie transgraniczne	50
7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	50
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP .	50
9. STRESZCZENIE I WNIOSKI	51

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Ukształtowanie terenu
3. Geologia – Szczegółowa mapa geologiczna Polski – fragment ark. 471 Poznań
4. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym w latach 2011-12
5. Zasięgi oddziaływania hałasu tramwajowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym w latach 2011-12
6. Dokumentacja fotograficzna obszaru opracowania
7. Projekt mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, MPU 2018 r. – etap procedury planistycznej – ponowne uzgadnianie projektu planu

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu.

Obecnie na przedmiotowym obszarze nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, natomiast analizowany projekt planu sporządzony jest na podstawie uchwały Nr LXI/835/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 13 października 2009 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” w Poznaniu*. Niniejsza prognoza dotyczy terenu ograniczonego: od zachodu – ulicą Krańcową, od północy – ulicą Nieszawską, ulicą Toruńską i terenami przemysłowymi w rejonie ulicy Wrzesińskiej, od wschodu – ulicą Mogileńską, od południa – ulicą Warszawską oraz granicą uchwalonego mpzp obszaru „MALTA” w Poznaniu w granicach Osiedla Maltańskiego¹. Z terenu projektu mpzp wyłączono obszar, dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – terenów w rejonie ulic: Inowrocławskiej i Słupeckiej w Poznaniu².

Szczegółowy przebieg granic obszaru, dla którego sporządzono projektu mpzp, przedstawiono na załącznikach do niniejszego opracowania (załącznik nr 1 i nr 2). Powierzchnia obszaru objętego sporządzeniem planu miejscowego wynosi ok. 45,5 ha.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*³. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 46 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*⁴, zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy, projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania*

¹ uchwała Nr XL/410/IV/2004 Rady Miasta Poznania z dnia 9 marca 2004 r.

² uchwała Nr XXIV/166/IV/ 2003 Rady Miasta Poznania z dnia 8 lipca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z dnia 26 września 2003 r. Nr 153 poz. 2889)

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, ze zmianami

⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 199, tekst jednolity)

na środowisko. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i art. 58 ustawy: Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem RDOŚ-30-00.III-7041-375/10/jm z dnia 21.04.2010 r. i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu pismem NS-72/1-63(1)/10 z dnia 06.04.2010 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005,
- Koczorowska R., *Rozkład podstawowych parametrów meteorologicznych w wybranych punktach miasta Poznania*, w: *Wody powierzchniowe Poznania* t. I, pod red. A. Kanieckiego i J. Rotnickiej, Sorus, Poznań 1995,
- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wyd. Mat.-Przycz., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961,
- Mapa geomorfologiczna Niziny Wielkopolsko-kujawskiej pod red. B. Krygowskiego (edycja 2007 r. – Instytut Geoekologii i Geoinformacji Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM Poznań),
- *Od Komandorii do Antoninka*, Kronika Miasta Poznania nr 4, P. Matusika (red), Miasto Poznań – Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2014,
- Seneta W. Dolatowski J., *Dendrologia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997,
- Szponar A., *Fizjografia urbanistyczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003,
- *Wśród zwierząt i roślin*, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002.

Materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza z nakładką U (uzbrojenie terenu w infrastrukturę techniczną),
- mapa ewidencyjna w skali 1: 1000,
- mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań 1988/9,
- mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań 1992,
- mapa topograficzna w skali 1:10 000; ark. Poznań-Rataje, N-33-130-D-d-2, OPGK-Rzeszów S.A., 1998 r,
- Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990,
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, Pierwszy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny (wersja cyfrowa),
- Mapy warunków budowlanych na głębokościach 1 m, 2 m, 4 m, w skali 1:10 000, ark. Poznań – Rataje N-33-130-D-d-2, Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych, Przedsiębiorstwo Geodezyjne i Geologiczno-Fizjograficzne GEOPROJEKT, Warszawa, sierpień 2007 r.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073, tekst jednolity),

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1987, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 14 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminie* (Dz. U. z 2016 r., poz. 250, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1121, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2016 r., poz. 290, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120 z 2007 r., poz. 826) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. Nr 213, poz. 1397, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. Nr 192, poz. 1883),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. *w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych* (Dz. U. Nr 257, poz. 1545),
- Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10*,
- Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509),
- Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509),
- Uchwała Nr LJ/780/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 21 maja 2013 r. *w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 3931),
- Uchwała Nr VI/302013 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” z dnia 12 marca 2013r. *w sprawie: przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 2793),
- Uchwała Nr LX/928/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. *w sprawie „Programu ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku”*,
- Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. *w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 stycznia 2014 r., poz. 487), w tym *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012* (Część I), Akustix, Poznań, listopad 2012 r.

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, Poznań 2012 r. (aktualizacja opracowania ekofizjograficznego z kwietnia 2004 r.),
- Analiza zasadności przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” w Poznaniu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, czerwiec 2009 r.,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r.,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2013 r. /wg badań PIG/, poznan.wios.gov.pl,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2014 r. /wg badań PIG/, poznan.wios.gov.pl,
- Objąsnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000, arkusz Poznań (471), Chmal R., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1997 r.,
- Projekt uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, MPU 2015 r.,
- Przegląd Geologiczny vol. 58, nr 7, 2010 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2011 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań, 2013 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2013, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań, 2014 r.,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014, WIOŚ, Poznań 2015 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- Uchwała Nr LXI/835/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 13 października 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” w Poznaniu,
- Wykaz wniosków do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” w Poznaniu (MPU-ORZ2/7322-685/Va/09), które wpłynęły w okresie od 21 stycznia do 04 lutego 2010 r.,
- Uwagi i wnioski Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania, sformułowane w ramach opiniowania wewnętrznego (pismo z dnia 02.04.2014 r.; znak: OS-VI.600.9.2014),
- Mapa akustyczna miasta Poznania wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem, Etap I: Mapa akustyczna m. Poznania (2007), Etap II: Program ochrony przed hałasem (POH) (2008), Centrum Badań Akustycznych, Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań, czerwiec 2008; Uchwała Nr XLIII/521/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 14 października 2008 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. z dnia 24 listopada 2008 r., Nr 200, poz. 3281).

Inne źródła:

- wizja terenowa (październik/listopad 2014 r., czerwiec 2015 r.)
- dokumentacja fotograficzna (MPU, październik/listopad 2014 r., czerwiec 2015 r.)
- www.poznan.pios.gov.pl
- bazagis.pgi.gov.pl
- www.natura2000.gdos.gov.pl
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ
- <http://www.poznan.pl/mim/wos/>

Informacje uzyskane z powyższych materiałów oraz obserwacje zebrane podczas wizji terenowych pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru – w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na podstawie powyższych materiałów określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód podziemnych i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu oraz jego najbliższego otoczenia.

Ponadto, w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu planu oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz stopień szczegółowości ustaleń projektu planu miejscowego.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar objęty opracowaniem projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu położony jest we wschodniej części miasta Poznania, pomiędzy ulicami: Krańcową, Warszawską, Mogileńską, natomiast od północy ograniczony jest terenami przemysłowymi.

Osiedle Warszawskie powstało w latach 20-tych XX wieku w celu zapewnienia lepszych warunków mieszkaniowych i dla rozwoju przemysłu, jak również *„dowartościowania obszarów permanentnie zaniedbywanych w okresie zaborów”*⁵. Lokalizacja osiedla Warszawskiego przy wylotowej trasie do stolicy kraju była zgodna z ustaleniami planu rozwoju Poznania, które przewidywały ścisłe rozdzielanie arterii komunikacyjnych od ulic mieszkaniowych oraz obniżenie zabudowy ku peryferiom miasta. Pierwsza parcelacja, zaprojektowanego przez Sylwestra Pajzderskiego, osiedla przeprowadzona w 1927 r., objęła obszar położony po północnej stronie ul. Warszawskiej, między obecnymi ulicami Krańcową i Mogileńską. Obecnie nazwa osiedle Warszawskie obejmuje większy obszar, zabudowywany stopniowo od II wojny światowej, zlokalizowany także po drugiej, południowej stronie ul. Warszawskiej.

Do dziś zachowany został w niezmiennym kształcie, zaprojektowany przez Pajzderskiego, geometryczny, symetryczny układ w duchu urbanistyki francuskiej, z ulicami rozchodzącymi się wachlarzowo od „wejściowego” skweru przy ul. Warszawskiej (obecnie częściowo zabudowanego po obydwóch stronach pawilonami usługowymi), z osią w ul. Łowickiej prowadzącej do obsadzonego zielenią centralnego placu o charakterze zieleńca (dawniej dostępnym dla wszystkich mieszkańców, a obecnie ogrodzonym i wykorzystywanym jeszcze do niedawna na potrzeby znajdującego się obok, przy ul. Płockiej 4, przedszkola nr 12 „Marcinek” do czasu jego zamknięcia) i przylegającym do niego półkolistym trawnikiem.

Na przedmiotowym terenie przeważa zabudowa mieszkaniowa jedno- i wielorodzinna typu willa miejska, zlokalizowana wzdłuż ul. Warszawskiej, a także ul. Krańcowej oraz gęstej siatki ulic dojazdowych. W północno-zachodniej części obszaru projektu planu, pomiędzy ulicami: Barcińską, Koronowską oraz Kcyńską, zlokalizowane są młodsze budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie szeregowej. Druga enklawa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w układzie szeregowym znajduje się również na terenie przylegającym od północy do ul. Trzemeszeńskiej. Struktura zabudowy obszaru opracowania jest kompletna (poza jedynymi dwoma niezabudowanymi dotąd działkami), wykazująca cechy do zachowania.

Funkcję uzupełniającą do funkcji mieszkaniowej stanowią usługi, w tym: usługi oświaty, takie jak: Przedszkole nr 45 „Zielony Zakątek” przy ul. Trzemeszeńskiej 12 oraz Szkoła Podstawowa nr 46 im. Marii Dąbrowskiej w Poznaniu przy ul. Inowrocławskiej 19, usługi sakralne – kościół pw. Chrystusa

⁵ Od Komandorii do Antoninka, Kronika Miasta Poznania, Miasto Poznań – Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2014

Odkupiciela przy ul. Trzemeszeńskiej 20 oraz kościół pw. Opieki Matki Bożej przy ul. Toruńskiej 8, usługi zdrowia – NZOZ Poradnie Lekarza Rodzinnego i Specjalistów „TERAMED” przy ul. Kostrzyńskiej 3 oraz inne branże – zlokalizowana przy ul. Krańcowej piekarnia oraz apteka przy ul. Toruńskiej. Pozostałe obiekty usługowe, jak: kwaciarnia, salon z meblami kuchennymi, placówka Poczty Polskiej, specjalistyczne gabinety ginekologiczno-położnicze, salon sprzedaży samochodów, Bank PKO, „Restauracja Wiedeńska” i kilka kiosków zlokalizowane są w większości w pasie zabudowy wzdłuż ul. Warszawskiej.

W północno-zachodniej części terenu, przy ul. Nieszawskiej 2, powyżej szeregowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zlokalizowanej przy ul. Trzemeszeńskiej, znajdują się ogrody działkowe ROD „Pomet”, zajmujące dużą powierzchnię, wynoszącą ok. 5,8 ha.

W granicach analizowanego projektu planu znalazły się również liczne tereny komunikacyjne, jak ulice: Warszawska, Krańcowa, Mogileńska, Trzemeszeńska, Łowicka, Swarzędzka, Kostrzyńska, Płocka, Toruńska, Inowrocławska, Kruszwicka, Słupecka, Piłska, Łęczycka, Kolska, Konińska, Czerniejewska, Witkowska, Powidzka, Barcińska, Koronowska, Kcyńska, Rogowska, Gąsawska, Nakielska, Radziejowska, Łabiszyńska, kilka mniejszych dróg wewnętrznych oraz fragment torowiska tramwajowego w ul. Warszawskiej.

Przez analizowany obszar (w ul. Warszawskiej) przebiegają również magistralne (podziemne) sieci infrastruktury technicznej, obejmujące magistralę wodociągową oraz magistralę ciepłowniczą. W granicach przedmiotowego projektu planu znajdują się także trzy trafostacje (przy ulicach: Łabiszyńskiej, Płockiej oraz Kostrzyńskiej).

Otoczenie obszaru projektu planu stanowi od południa, pochodząca z przełomu lat 70-tych i 80-tych, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, będąca kontynuacją osiedla Warszawskiego po południowej stronie ul. Warszawskiej. Od północy obszar opracowania sąsiaduje z zabudową produkcyjną, m.in. Poznańską Fabryką Łożysk Tocznych, magazynami oraz zabudową o funkcji usługowej, w obrębie której mieszczą się także usługi szkolnictwa wyższego, jak: Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej czy Wyższa Szkoła Gastronomii i Hotelarstwa. Od zachodu projekt mpzp otacza teren o funkcji produkcyjnej, na którym zlokalizowane są Zakłady Metalurgiczne POMET, oraz tuż przy samej ul. Warszawskiej – kilka budynków mieszkalnych wielorodzinnych (zabudowa blokowa 11-kondygnacyjna). Po wschodniej stronie ul. Mogileńskiej, wyznaczającej wschodnią granicę opracowania, znajduje się dość duży teren porośnięty zielenią wysoką o charakterze leśnym, za którym, w kierunku wschodnim, zlokalizowane są budynki usługowe i produkcyjne, jak: Urząd Celny, Urząd Skarbowy oraz firma produkcyjno-usługowa na potrzeby przemysłu – Taskoprojekt.

2.2. Rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej (Kondracki, 1994) obszar projektu planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu położony jest w obrębie mezoregionu Równina Wrzesińska (315.56)⁶.

Powierzchnię terenu opracowania kształtuje polodowcowa wysoczyzna morenowa, charakteryzująca się korzystnymi warunkami dla rozwoju zabudowy.

Analizowany obszar wykazuje stopniowy spadek terenu w kierunku północno-zachodnim, począwszy od najwyższej zlokalizowanego fragmentu u zbiegu ulic Wrzesińskiej i Mogileńskiej (81,3 m n.p.m.) do położonego najniższej fragmentu przy zbiegu ulic Nieszawskiej i Krańcowej (68,7 m n.p.m.).

Ukształtowanie analizowanego terenu oraz jego otoczenia ilustruje załącznik nr 2.

2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Obszar opracowania charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami litologicznymi. Znaczną jego powierzchnię, obejmującą część centralną oraz wschodnią, zajmują utwory czwartorzędowe w postaci plejstocenijskich piasków lodowcowych, powstałych w fazie leszczyńskiej zlodowacenia bałtyckiego. Na całym obszarze ogrodów działkowych, zlokalizowanych pomiędzy ulicami Nieszawską i Toruńską, występują czwartorzędowe, plejstocenijskie gliny zwałowe bezpośredniej akumulacji lodowca, wytworzone w okresie zlodowacenia Warty. Plejstocenijskie gliny zwałowe, jednakże

⁶ bazagis.pgi.gov.pl

pochodzące z okresu fazy leszczyńskiej zlodowacenia bałtyckiego, występują także na fragmencie terenu ograniczonym ulicami Witkowską i Powidzką. Natomiast obszar położony pomiędzy ulicami Kolską i Konińską pokrywają, wytworzone w fazie leszczyńskiej zlodowacenia bałtyckiego, plejstocenyjskie piaski lodowcowe.

Jak wynika z mapy hydrograficznej, grunty na terenie objętym projektem planu miejscowego charakteryzują się zróżnicowaną przepuszczalnością.

Z punktu widzenia charakterystyki warunków budowlanych, analizowany teren projektu planu charakteryzuje się występowaniem warunków korzystnych dla zabudowy (obecność gruntów nośnych w postaci glin zwałowych).⁷

Budowę geologiczną analizowanego terenu ilustruje załącznik nr 3.

2.4. Zasoby naturalne

Obszar mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, poza terenem ogrodów działkowych, leży w całości w granicach złoża zasobów wód geotermalnych oraz w całości w zasięgu terenu górniczego i obszaru górniczego dla tego złoża⁸. W niedalekim sąsiedztwie analizowanego obszaru, w kierunku południowo-zachodnim, zlokalizowany jest otwór IGH-1 Swarzędz (nad Zbiornikiem Maltańskim przy ul. Wileńskiej). Otwór został wykonany na zlecenie Centralnego Urzędu Geologii w 1982 r. do głębokości 1306 m.⁹ Jak wynika z profilu geologicznego wykonanego odwiertu, do głębokości 179 m p.p.t. występują osady czwartorzędowe, paleogenu i neogenu – najwyżej piaski drobnoziarniste i glina zwałowa, a niżej – ły, mułki i żwiry. Do 742 m p.p.t. sięgają utwory jury górnej, reprezentowane przez wapienie, wapienie margliste, margle, mułowce i iłowce. Utwory jury środkowej – margle i mułowce margliste miejscami przewarstwione piaskowcami występują na głębokości 742-854 m. Skał dolnojurańskich, zalegających prawdopodobnie do głębokości około 1330 m nie przewiercono. W czasie badań nad odwiertem, stwierdzono temperaturę wody chlorkowo-sodowej na wypływie w graniach 39,6-42,2°C (temperatura była uzależniona od wydajności eksploatacyjnej). Woda ze wspomnianego odwiertu to woda chlorkowo-sodowa (solanka), hipertermalna¹⁰.

Z uwagi na artezyjski charakter wypływu wód, dużą wydajność źródła oraz skład fizyczno-chemiczny wód, wody te wykorzystywane są do celów leczniczych i rekreacyjnych na terenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego Termy Maltańskie.

2.5. Gleby

Na obszarze objętym projektem planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, z uwagi na całkowite zainwestowanie terenu, głównie zabudową mieszkaniową jednorodziną, występują przede wszystkim grunty zurbanizowane i zabudowane – grunty pod terenami mieszkalnymi (B)¹¹. Jedynie na terenie ogrodów działkowych występują czarne ziemie właściwe (D), wykształcone na piaskach gliniastych mocnych, zalegających na glinach lekkich pylastych, zaliczane zgodnie z klasyfikacją rolniczej przydatności gleb do 2 kompleksu pszennego dobrego.

Właściwości naturalnie występujących gleb zostały zmodyfikowane na skutek wprowadzenia na przestrzeni lat inwestycji budowlanych związanych z urbanizacją analizowanych terenów. Gleby uległy przekształceniom mechanicznym, geochemicznym, hydrologicznym i fizyczno-chemicznym.

Niekorzystne oddziaływania na kształtowanie właściwości gleb wynikają przede wszystkim z trwałego uszczelnienia części powierzchni (np. posadowienie budynków, realizacja dróg o nawierzchni bitumicznej) oraz zastosowania szeregu materiałów budowlanych, wpływających na zmiany przepuszczalności czy też stateczności gruntów. W celu uzyskania odpowiednich właściwości podłoża (w zależności od charakteru inwestycji), dokonuje się przemieszczenia znacznych ilości mas ziemnych, przemieszania wierzchnich warstw gleby, zniszczenia warstwy próchnicznej, jak

⁷ Mapy warunków budowlanych na głębokościach 1 m, 2 m, 4 m, w skali 1:10 000, ark. Poznań – Rataje N-33-130-D-d-2, Atlas geologiczno-inżynierski Poznań, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych, Przedsiębiorstwo Geodezyjne i Geologiczno-Fizjograficzne GEOPROJEKT, Warszawa, sierpień 2007 r.

⁸ bazagis.pgi.gov.pl

⁹ Przegląd Geologiczny vol. 58, nr 7, 2010 r.

¹⁰ Przegląd Geologiczny vol. 58, nr 7, 2010 r.

¹¹ mapa glebowo-rolnicza

również wzbogacenia podłoża o materiały takie jak piasek czy żwir. Działania te przyczyniają się zazwyczaj do wzrostu przepuszczalności gleb oraz przyspieszenia tempa infiltracji wód opadowych i roztopowych, co z kolei wpływa na przyspieszenie tempa migracji zanieczyszczeń w głąb profilu glebowego. W przypadku trwałego uszczelnienia powierzchni występuje natomiast zjawisko pozbawienia gleb naturalnych właściwości biologicznych.

Należy również wspomnieć, iż gleby antropogeniczne, poza obecnością zanieczyszczeń fizycznych (tj. żwir, gruz i inne materiały wykorzystywane przy realizacji inwestycji), stosunkowo często wykazują również obecność metali ciężkich oraz węglowodorów pierścieniowych. Ich podwyższone stężenia notowane są zazwyczaj na terenach sąsiadujących bezpośrednio z terenami dróg.

Zgodnie z „Atlasem geochemicznym Poznania i okolic”¹² gleby w obrębie obszaru opracowania charakteryzują się odczynem alkalicznym (pH>7,4). Największe anomalie w zakresie zanieczyszczenia gleb pierwiastkami stwierdzono w przypadku: chromu (> 14 mg/kg), miedzi (>18 mg/kg), żelaza (> 1,07 %), magnezu (> 0,2 %), niklu (>12 mg/kg), ołowiu (> 37 mg/kg), strontu (> 45 mg/kg) i tytanu (> 135 mg/kg).

2.6. Warunki wodne

Obszar objęty ustaleniami planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w zlewni III rzędu Cybiny, stanowiącej prawostronny dopływ rzeki Warty. Tereny położone w granicach obszaru opracowania znajdują się w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Cybina (kod PLRW600017185899).

W granicach projektu planu nie znajdują się żadne zbiorniki i cieki wodne. Najbliższymi zasobami wód powierzchniowych, położonymi w kierunku południowym od ul. Warszawskiej, są Jezioro Maltańskie, rzeka Cybina oraz jej niewielki dopływ – Szklarka.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie hydrogeologicznej,¹³ cały analizowany obszar znajduje się w zasięgu jednostki 1cTr/I (trzeciorzędowe piętro wodonośne), w obrębie której głównym poziomem wodonośnym jest mioceński poziom zbiornika wielkopolskiego, zbudowany z piasków (drobnoziarnistych i mułkowatych) o średniej miąższości przekraczającej 40 m. Zwierciadło wody ma charakter napięty. Nadkład tego poziomu tworzą utwory słabo i bardzo słabo przepuszczalne (gliny morenowe, łył poznańskie o zmiennej miąższości), w związku z czym, stopień zagrożenia zanieczyszczenia głównego poziomu wodonośnego jest bardzo niski. Głębokość występowania głównego użytkowego poziomu wodonośnego w obrębie analizowanego obszaru wynosi 50-100 m. Zasilanie poziomu mioceńskiego zachodzi na skutek przesączania się wody z poziomów czwartorzędowych, jak również (lokalnie) poprzez przypiływy w oknach hydrogeologicznych.

Wody gruntowe na analizowanym obszarze zalegają na ogół na głębokości 2 m p.p.t. Zwierciadło wód gruntowych jest nieciągle napięte, utrzymuje się w piaszczystych przewarstwieniach lub śródglinowych wkładkach. Wody występujące w niższych warstwach stanowią zasoby wodonośne piętra czwartorzędowego, zalegające na głębokości 30-40 m p.p.t., a także zasoby piętra mioceńskiego, zalegające na głębokości 50-100 m p.p.t.

W granicach obszaru opracowania znajdują się dwie studnie ujmujące wody trzeciorzędowe – czynna studnia publiczna Aquanetu 0/43 oraz czynna studnia publiczna Aquanetu 0/45. Dla ww. studni nie zostały określone strefy ochronne ujęcia wód podziemnych.¹⁴

2.7. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Na całym obszarze objętym granicą projektu planu miejscowego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu szata roślinna została ukształtowana przez człowieka. Jak już wcześniej wspomniano, osiedle Warszawskie powstało w latach 20-tych XX wieku, jako przemysłowy, zaprojektowany przez Sylwestra Pajzderskiego układ urbanistyczny, a przyjęte rozwiązania rzutowały również w sposób istotny na kształtowanie szaty roślinnej na nowopowstającym osiedlu. Zgodnie z przyjętymi przez Pajzderskiego założeniami, aby ograniczyć koszty, ulice wewnątrz osiedla miały minimalną szerokość 5 m, co wykluczało obsadzenie ich drzewami, a wygląd poszczególnych ulic determinowała więc architektura i zagospodarowanie przedogórków. Kształtowanie zieleni przebiegało

¹² Lis J., Pasieczna A., PIG Warszawa 2005

¹³ Mapa hydrogeologiczna Polski, w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), wersja cyfrowa

¹⁴ mapa SIP ZGIKM GEOPOZ

więc sukcesywnie, wraz z zabudowywaniem poszczególnych nieruchomości oraz adekwatnie do charakteru zabudowy, a także potrzeb jej właścicieli. W składzie gatunkowym drzew i krzewów przeważają gatunki ozdobne, rzadziej użytkowe. Ich dobór jest zróżnicowany w zależności od funkcji zabudowy, której towarzyszą i związanych z tym wymogów pielęgnacyjnych.

Zieleń występującą na obszarze opracowania podzielić można na kilka grup:

- zieleń ogrodów otaczających wille – tereny tej grupy zieleni w obszarze opracowania zajmują największą powierzchnię spośród wszystkich terenów zieleni w granicach projektu planu. Obejmują ogrody na tyłach zabudowy willowej i mają charakter głównie rekreacyjny. Ogrody przy willach zachowują łączność z kompozycjami przed frontami willi, jednak zieleń widoczna od ulicy ma charakter wyłącznie ozdobny, miejscami wręcz reprezentacyjny. Charakter ogrodów położonych za zabudową willową jest nieco inny niż założenia zieleni towarzyszącej nowszej zabudowie szeregowej. Drzewa i krzewy, zarówno ozdobne, jak i owocowe, rosną w większej odległości od siebie. Wiele ogrodów posiada efektowne, wiekowe solitery, górujące nad resztą roślin. Takimi okazałymi soliterami są częstokroć wiekowe świerki srebrzyste (*Picea pungens f. glauca*), jodły jednobarwne (*Abies concolor*), sosny czarne (*Pinus nigra*) i daglezie zielone (*Pseudotsuga menziesii*). Rzadziej takim soliterem jest drzewo liściaste – okazała lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), czy też dąb szypułkowy (*Quercus robur*) lub drzewo owocowe np.: orzech włoski (*Juglans regia*). Generalnie, zieleń położona pomiędzy zabudową willową, podobnie jak w zabudowie szeregowej, tworzy zwartą okrywą roślinną, jednak jest ona znacznie wyższa i przeważają w niej ozdobne drzewa i krzewy, takich gatunków jak: lipa (*Tilia sp.*), klon (*Acer sp.*), topola (*Populus sp.*), wierzba (*Salix sp.*), dąb (*Quercus sp.*), brzoza (*Betula sp.*), jarząb (*Sorbus sp.*), kasztanowiec (*Aesculus sp.*), robinia (*Robinia sp.*), jesion (*Fraxinus sp.*), wiąz (*Ulmus sp.*), jodła (*Abies sp.*), daglezie (*Pseudotsuga sp.*), świerk (*Picea sp.*), sosna (*Pinus sp.*). Drzewa i krzewy owocowe są raczej pozostałością po dawnych użytkowych fragmentach ogrodów. Zieleń urządzoną przed frontami willi tworzą egzemplarze rzadziej spotykanych gatunków i odmian drzew i krzewów ozdobnych. W doborze gatunków przeważają drzewa i krzewy iglaste i w mniejszych ilościach liściaste oraz kompozycje bylin. Spośród gatunków roślin iglastych często można spotkać: żywotniki (*Thuja sp.*), jałowce (*Juniperus sp.*), modrzewie (*Larix sp.*), świerki (*Picea sp.*), sosny (*Pinus sp.*) i daglezie (*Pseudotsuga sp.*). Spośród roślin liściastych do nasadzeń użyto odmiany takich gatunków jak: bukszpan wieczniezielony (*Buxus sempervirens*), trzmielina Fortune'a (*Euonymus fortunei*), ligustr pospolity (*Ligustrum vulgare*). W kompozycjach drzew i krzewów pojawiają się także gatunki obce rodzimej florze, takie jak np.: cedr (*Cedrus sp.*), perukowiec (*Cotinus sp.*), klon japoński (*Acer japonicum*). W otoczeniu zabudowy willowej, przy ul. Kutnowskiej, zlokalizowany jest teren o charakterze zielenca, porośnięty zielenią wysoką, o charakterystycznym układzie z półkolistym trawnikiem. Spotkać tu można, poza jedynym krzewem tawuły van Houtte'a (*Spiraea x vanhouttei*) nasadzenia z gatunków drzewiastych, głównie z morwy białej (*Morus albus*) oraz klonu pospolitego (*Acer platanoides*), a także robinii akacjowej (*Robinia pseudoacacia*) i lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*).
- zieleń przy zabudowie szeregowej – tworzą ją przedogródki oraz ogródki przydomowe na tyłach zabudowy szeregowej, zlokalizowanej wzdłuż ulic: Barcińskiej, Koronowskiej, Kcyńskiej, Rogowskiej, Gąsawskiej, Nakielskiej, Radziejowskiej i Łabiszyńskiej. Tereny przedogródków przy zabudowie szeregowej wyróżnia kształtowanie nasadzeń w sposób podkreślający prostopadłe do ulicy granice poszczególnych własności. Podziały w wielu przypadkach podkreślają żywopłoty, które formowane są z takich gatunków jak: ligustr pospolity (*Ligustrum vulgare*), bez (*Syringa sp.*), żywotnik (*Thuja sp.*), jałowiec (*Juniperus sp.*). Żywopłoty częstokroć stanowią naturalne ogrodzenie małych trawników z kwietnikami, pojedynczymi drzewami owocowymi lub ozdobnymi – np. świerkami (*Picea sp.*). Zieleń przydomowych ogródków, zasłonięta od ulic budynkami, tworzy wnętrze w którym zacierają się granice pomiędzy poszczególnymi posesjami i ogródkami. Ogródki charakteryzują się zwartymi skupiskami drzew i krzewów głównie owocowych, takich gatunków jak: jabłonie (*Malus sp.*), śliwy (*Prunus sp.*), wiśnie (*Prunus sp.*), grusze (*Pyrus sp.*), orzechy włoskie (*Juglans regia*), leszczyny pospolite (*Corylus avellana*), porzeczki i agresty (*Ribes sp.*). Między tymi drzewami i krzewami występują również mniej licznie gatunki ozdobne, wśród których można spotkać m.in. brzozy (*Betula sp.*), jarząby (*Sorbus sp.*), lipy (*Tilia sp.*), dęby (*Quercus sp.*), jodły (*Abies sp.*), świerki (*Picea sp.*), klony (*Acer sp.*), sosny (*Pinus sp.*), róże (*Rosa sp.*), żywotniki (*Thuja sp.*), jałowce (*Juniperus sp.*), sumaki octowce (*Rhus typhina*), bzy lilaki

(*Syringa vulgaris*), głogi (*Crataegus sp.*), tamaryszki (*Tamarix sp.*), irgi (*Cotoneaster sp.*), winobluszcz (*Parthenocissus sp.*), derenie (*Cornus sp.*), tawuły (*Spiraea sp.*), forsycje (*Forsythia sp.*), jaśminowce (*Philadelphus sp.*), berberysy (*Berberis sp.*), ogniki (*Pyracantha sp.*) itp. Graniczące ze sobą ogródki sumarycznie tworzą gęstą okrywą roślin, z której sporadycznie ponad poziom koron drzew owocowych wyrastają pojedyncze świerki srebrzyste (*Picea pungens f. glauca*), jodły (*Abies sp.*), sosny (*Pinus sp.*), daglezie (*Pseudotsuga sp.*) i inne wysokie ozdobne drzewa iglaste. Różnorodność gatunkowa tych terenów dotyczy również roślin niższych ozdobnych i użytkowych – bylin, roślin dwuletних i jednorocznych, warzyw, roślin przyprawowych i leczniczych;

- zielen towarzysząca budynkom usługowym – typowymi obiektami usługowymi, których zielen podporządkowana została funkcji usługowej są: Szkoła Podstawowa nr 46 im. M. Dąbrowskiej (przy ul. Inowrocławskiej 19), Przedszkole nr 45 „Zielony Zakątek” (przy ul. Trzemeszeńskiej 12), Kościół pw. Chrystusa Odkupiciela (przy ul. Trzemeszeńskiej 20) oraz Parafia pw. Opieki Matki Bożej w Poznaniu (przy ul. Toruńskiej 8). Tereny zieleni w otoczeniu zabudowań usługowych tworzą w większości drzewa liściaste rzadziej drzewa gatunków iglastych, krzewy i byliny ozdobne. Rosnące drzewa i krzewy podkreślają architekturę obiektów i izolują optycznie od ruchu ulicznego;
- zielen ogrodów działkowych – poza zielenią urządzoną otaczającą wille miejskie, zieleni ogrodów działkowych ROD „Pomet” stanowi drugą najliczniejszą grupę wpływającą na różnorodność biologiczną terenu opracowania. Istniejąca tu zielen urządzona składa się obecnie głównie z gatunków roślin ozdobnych, często obcych rodzimej florze. Poza chętnie sadzonymi, różnorodnymi odmianami gatunków roślin iglastych i liściastych, w tym również owocowych, w ich obrębie występują także różne gatunki bylin, roślin jednorocznych, jak również tworzące duże zadarnione powierzchnie rośliny trawiaste. Tak więc, spotkać tu można: żywotniki zachodnie (*Thuja occidentalis*), orzechy włoskie (*Juglans regia*), grusze (*Pyrus sp.*), jabłonie (*Malus sp.*), wiśnie pospolite (*Cerasus vulgaris*), śliwy mirabelki (*Prunus domestica*), sosny zwyczajne (*Pinus sylvestris*), świerki zwyczajne (*Picea abies*), jałowce pospolite (*Juniperus communis*), forsycje (*Forsythia sp.*), ligustr pospolity (*Ligustrum vulgare*), tawuły (*Spiraea sp.*), magnolie (*Magnolia sp.*), róże (*Rosa sp.*), lilaki pospolite (*Syringa vulgaris*), winobluszcz pięciolistkowy (*Parthenocissus quinquefolia*). Na części działek spotkać można również uprawy warzywne oraz drzewa i krzewy owocowe;
- zadrzewienia wzdłuż ulic – jak już wcześniej wspomniano, w trakcie projektowania osiedla Warszawskiego w celu ograniczenia kosztów, ulice wewnątrz osiedla miały minimalną szerokość 5 m, co wykluczało obsadzenie ich drzewami, stąd też jedynymi ulicami obsadzonymi drzewami są ul. Łowicka oraz fragment ul. Swarzędzkiej. Nasadzenia wzdłuż ww. ulic złożone są wyłącznie z lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*).

Zieleni ogrodów towarzyszących zabudowie willowej, szeregowej, usługowej ogrodów działkowych na terenie ROD „Pomet”, stwarzają dogodne warunki do bytowania gatunków zwierząt o niewielkich rozmiarach, przystosowanych do życia w warunkach miejskich.

W związku ze skupieniem na małej przestrzeni bardzo różnych gatunków drzew i krzewów ozdobnych i owocowych, ogrody działkowe oraz przydomowe ogródki przyciągają duże ilości owadów i w ślad za nimi duże ilości ptaków. Występujące tu bezkręgowce należą do gatunków bytujących w domostwach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Wspomnieć tu można, występującego na obszarach zieleni porośniętych różnymi trawami, pasikonika zielonego (*Tettigonia viridissima*), wiele gatunków szarańczaków (*Acridoidea*), skorka pospolitego (*Forficula auricularia*), kowala bezskrzydłego (*Pyrrhocoris apterus*) oraz biedronkę siedmiokropkę (*Coccinella septempunctata*). Duża liczba kwitnących drzew i krzewów owocowych przyciąga na te tereny przedstawicieli rzędu błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*), m.in. trzmiele (*Bombus*), spełniających istotną rolę w zapyłaniu roślin. Większe bogactwo gatunków owadów, szczególnie motyli z gatunków takich jak bielinek kapustnik (*Pieris brassica*) czy rusałka pawik (*Inachis io*), towarzyszy fragmentom porośniętym przez kwitnące rośliny uprawne i zielne oraz krzewy ozdobne, które są źródłem pokarmu dla owadów zapyłających. Dogodne warunki do bytowania na terenie ogrodów działkowych i przydomowych znalazły ślimaki, takie jak: ślimak ogrodowy (*Cepaea hortensis*), ślimak gajowy (*Cepaea nemoralis*),

ślimak przydrożny (*Helicela obvia*) oraz winniczek (*Helix pomatia*) – objęty częściową ochroną gatunkową¹⁵.

Obecność owadów i mięczaków wpłynęła na znaczne zróżnicowanie gatunkowe ptaków. Wśród ptaków licznie pojawiają się gatunki zarówno żywiące się szkodnikami roślin jak i te, które żywią się owocami. Na terenie ogródków i ogródków występują ptaki, takie jak: szpak (*Strunus vulgaris*, objęty ścisłą ochroną gatunkową), kos (*Turdus merula*) – objęty ścisłą ochroną gatunkową, sroka (*Pica pica*) – objęta częściową ochroną gatunkową, dzierłatka (*Galerida cristata*). Na terenie opracowania spotkać można także bytujące głównie w pobliżu sąsiadującej od zachodu z obszarem mpzp zabudowy blokowej wielorodzinnej wróble zwyczajne (*Passer domesticus*) – objęty ścisłą ochroną gatunkową i gołębie miejskie (*Columba livia v. Urbana*), – objęty częściową ochroną gatunkową.

W granicach omawianego terenu nie występują żadne zbiorniki i ciek wodne, w związku z czym tereny te nie są atrakcyjne dla przedstawicieli rodzimych płazów i gadów.

Na terenie ogrodów ssaki reprezentowane są głównie przez gatunki niewielkich rozmiarów, takie jak: mysz polna (*Apodemus agrarius*), mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*), jeż (*Erinaceus europeus*, objęty częściową ochroną gatunkową), czy kret (*Talpa europea*, objęty częściową ochroną gatunkową).

2.8. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś, 1994), obszar objęty granicami zmiany planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Warunki klimatyczne w Poznaniu odzwierciedlają wartości elementów klimatu uzyskane z pomiarów prowadzonych na stacji IMGW Poznań-Ławica. Elementy klimatu na wyżej wspomnianej stacji przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Elementy klimatu w rejonie Poznań-Ławica (wg IMGW w Poznaniu)

OKRES	MIESIĄC												ROK
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ŚREDNIA MIESIĘCZNA TEMPERATURA POWIETRZA (°C)													
ROK 2010	-6,5	-1,0	3,6	8,8	11,5	17,4	22,1	18,7	12,5	6,5	4,7	-5,6	7,7
WIELOLECIE 1971-2000	-1,2	-0,5	3,2	7,7	13,5	16,4	18,3	17,7	13,0	8,2	3,2	0,3	8,3
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WILGOTNOŚĆ WZGLĘDNA (%)													
ROK 2010	85	85	80	69	83	67	61	78	83	79	92	93	80
WIELOLECIE 1971-2000	86	85	78	72	69	72	72	74	80	84	87	88	79
ŚREDNIA MIESIĘCZNA PRĘDKOŚĆ WIATRU (M/S)													
ROK 2010	4,0	3,4	4,0	3,7	3,4	3,0	3,1	3,1	3,3	3,8	3,8	4,1	3,6
WIELOLECIE 1971-2000	3,9	3,8	4,0	3,7	3,3	3,3	3,2	2,8	3,0	3,3	3,8	3,9	3,5
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WYSOKOŚĆ OPADU ATMOSFERYCZNEGO (MM)													
ROK 2010	28	18	42	27	111	17	81	153	74	8	100	58	692
WIELOLECIE 1971-2000	29	23	33	31	47	62	76	56	44	35	33	39	508

Źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska; Poznań 2011; <http://www.poznan.pios.gov.pl/glowna/index.php>

Średnia roczna suma opadów dla terenu Poznania należy do najniższych w kraju. Pomiar wielkości opadów atmosferycznych dla posterunku Poznań-Ławica wykazały, że średnia wartość opadu atmosferycznego z wielolecia (w okresie 1971-2000) – wynosiła 508 mm. Natomiast roczna suma opadów atmosferycznych, stanowiąca 136% normy, wynosiła – w roku 2010 – 692 mm.

Rozkład temperatur, podobnie jak ilości opadów, ma charakter roczny. Najcieplejszym miesiącem roku 2010 był lipiec – średnia miesięczna temperatura w Poznaniu wyniosła 22,1°C, z kolei najniższe temperatury odnotowano w styczniu, kiedy średnia miesięczna temperatura wyniosła w Poznaniu -6,5°C. W skali roku średnia temperatura wynosi dla miasta Poznania 7,7°C.

Równie istotnymi czynnikami meteorologicznymi, wpływającymi na klimat miasta, a w szczególności na stężenia i rozkład przestrzenny zanieczyszczeń powietrza, jest kierunek oraz siła wiatru. Dla obszaru Poznania stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183)

zachodniego, o dość niewielkiej sile – średnia roczna wartość wynosiła 3,6 m/s. Najwyższą średnią miesięczną prędkość wiatru zanotowano w Poznaniu w grudniu 2010 r. – 4,1 m/s. Z kolei najniższa średnia miesięczna prędkość wiatru wystąpiła, podobnie jak w wieloleciu, w lecie, jednak w czerwcu (3,0 m/s), a nie w sierpniu.

Rozkład kierunków wiatru w Poznaniu w 2010 r. charakteryzuje, podobnie jak w wieloleciu 1971-2000, zdecydowana przewaga wiatrów z sektora zachodniego oraz mały udział wiatrów z kierunków N i NE (15%). Co istotne, w sierpniu i wrześniu zwiększyła się liczba cisz, co może przyczynić się do pogorszenia sytuacji aerosanitarnej w regionie. Tego typu sytuacje, charakteryzujące się między innymi bardzo małymi prędkościami wiatru – utrzymującymi się przez dłużej niż 48 godzin, wystąpiły w Poznaniu, poza styczniem, również pod koniec września i października.

Wilgotność względna powietrza na terenie Poznania zależna jest od pory roku. W 2010 r. na terenie Poznania nie wystąpiła susza hydrograficzna. Najwyższą wartość wilgotność osiągnęła w okresie zimowym, w tym najwyższą w 2010 r. zanotowano w grudniu (93%). Natomiast najniższe wartości wystąpiły w miesiącach letnich, takich jak czerwiec i lipiec, kiedy wilgotność osiągnęła wartości 67% i 61%.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

2.9. Jakość powietrza atmosferycznego

W rejonie projektu zmiany mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu do głównych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego zaliczyć należy istniejącą zabudowę ogrzewaną przez indywidualne systemy grzewcze, stanowiącą powierzchniowe źródło emisji oraz ciągi komunikacyjne, stanowiące liniowe źródła zanieczyszczeń.

Indywidualne instalacje grzewcze budynków, w zależności od rodzaju stosowanego paliwa (paliwa stałe, gazowe, płynne), generują różne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, obejmujących m.in. tlenki siarki (głównie SO₂), tlenki azotu (NO_x), dwutlenek węgla (CO₂) oraz pyły o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pył PM₁₀ i pył PM_{2,5}). Z kolei ruch komunikacyjny generuje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania opon pojazdów i nawierzchni jezdni.

Liniowe źródło zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego stanowi układ komunikacyjny obszaru, w tym głównie ul. Warszawska – trasa komunikacyjna o dużym natężeniu ruchu, powodującym obciążenie obszaru emisją ze źródeł mobilnych. Pogorszenie jakości powietrza omawianego obszaru powoduje również ruch odbywający się drogami obsługującymi istniejącą na terenie opracowania zabudowę mieszkaniową.

Ze względu na brak punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach opracowania projektu mpzp, analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez WIOŚ rocznej oceny jakości powietrza dla poszczególnych stref, wyznaczonych w oparciu o ustawę *Prawo ochrony środowiska*¹⁶. Teren będący przedmiotem niniejszego opracowania znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska¹⁷.

Wykonana w 2014 r. ocena jakości powietrza atmosferycznego pod kątem ochrony zdrowia, obejmowała określenie stężeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu (BaP), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), ołowiu (Pb) i ozonu (O₃).

¹⁶ art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity)

¹⁷ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2015 r.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2014 r. z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	B	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014; Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 2015 r.

Stężenia NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, As, Cd, Ni, Pb i O₃ w 2014 r. nie przekraczały poziomów dopuszczalnych, w związku z tym aglomeracja poznańska zaliczona została do klasy A.

W przypadku pyłu PM_{2,5} w strefie aglomeracja poznańska stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu, jego wartość nie przekroczyła jednak poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, dlatego strefę zaliczono do klasy B.

W przypadku pyłu PM₁₀ w 2014 r., podobnie jak w latach ubiegłych, zanotowano przekroczenia dopuszczalnej częstości przekroczeń dopuszczalnego poziomu dla 24-godzinnych stężeń w roku kalendarzowym (35). Na stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ul. Polanka zanotowano 70 przekroczeń 24-godzinnego stężenia dopuszczalnego, na stacji przy ul. Chwiałkowskiego – 73, na stacji przy ul. Dąbrowskiego – 49. Jedynie na stacji pomiarowej przy ul. Szymanowskiego nie zanotowano tego typu przekroczeń (31). Na żadnym ze stanowisk pomiarowych nie zanotowano również przekroczeń dopuszczalnego średniego stężenia rocznego (40µg/m³). Ze względu na występowanie przekroczeń dopuszczalnego stężenia 24-godzinnego pyłu PM₁₀, aglomeracja poznańska zakwalifikowana została do klasy C.

Na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano podwyższone stężenie benzo(a)pirenu przekraczające poziom docelowy (1 ng/m³), w związku z czym wszystkie strefy województwa, w tym i Poznań, zostały zaliczone do klasy C.

Z uwagi na występowanie w ubiegłych latach na obszarze Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. Dla pyłu PM₁₀ program naprawczy dla Poznania został opracowany już w 2007 r. Wojewoda Wielkopolski wydał na mocy Rozporządzenia Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r. *Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań*¹⁸, określający m.in. podstawowe kierunki działań, których podjęcie było niezbędne do przywrócenia standardów jakości powietrza w całej strefie. Realizacja wspomnianych zadań nie doprowadziła jednak do wyeliminowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu PM₁₀ w powietrzu. Z uwagi na powyższe, w 2012 r. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego przystąpił do aktualizacji programu ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja poznańska w zakresie pyłu PM₁₀, który został zatwierdzony uchwałą Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim*¹⁹. We wspomnianym dokumencie przedstawiono szereg działań naprawczych, których realizacja ma doprowadzić do zmniejszenia stężeń pyłu PM₁₀ w granicach miasta do poziomów dopuszczalnych. W kontekście projektów mpzp najbardziej istotne są działania naprawcze, polegające na wprowadzaniu odpowiednich rozwiązań i zapisów, dotyczących m. in. kształtowania zabudowy w sposób zapewniający przewietrzanie miasta oraz ustalenia zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych (w zakresie wynikającym z przepisów odrębnych, w tym §132 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*).

W roku 2015, z uwagi na występowanie w obrębie poszczególnych stref przekroczeń poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu oraz pyłu PM₁₀, Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął również uchwałę *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀*²⁰. Program wskazuje na szereg koniecznych do przeprowadzenia działań naprawczych, przy czym z punktu widzenia dokumentów planistycznych najbardziej istotne są działania naprawcze

¹⁸ Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 4, poz. 61 z dnia 31 stycznia 2008 r.

¹⁹ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01.2013 r., poz. 508

²⁰ Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 03.11. 2015 r., poz. 6241)

polegające na uwzględnianiu w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami. Działania te obejmują konieczność uwzględniania w nowotworzonych lub aktualizowanych planach wymogów dotyczących zaopatrywania w ciepło nowopowstających budynków z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz projektowanie linii zabudowy z uwzględnieniem przewietrzania miasta. Podjęcie działań mających na celu ograniczenie emisji benzo(a)pirenu do poziomów umożliwiających dotrzymanie obowiązujących standardów, jest szczególnie ważne w kontekście dużej szkodliwości benzo(a)pirenu dla zdrowia ludzkiego (duża toksyczność przewlekła), a także roślinności, gleb i wody.

2.10. Klimat akustyczny

Obszar opracowania projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu obejmuje przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej, częściowo szeregowej (w części północno-zachodniej), lub wielorodzinnej – głównie z domami typu willa miejska (których najwięcej tak funkcjonuje wzdłuż ul. Warszawskiej oraz nieliczne wzdłuż ul. Krańcowej), a także teren ogrodów działkowych ROD „Pomet”, przy ul. Nieszawskiej i ul. Toruńskiej (również w części północno-zachodniej). Ponadto, na wprost wejścia ul. Łowicką na teren osiedla od strony ul. Warszawskiej – znajduje się teren zieleni parkowej (zawarty pomiędzy półkolistą ul. Kutnowską i ul. Płocką). Dawniej był plac o charakterze zieleńca, dostępny dla wszystkich mieszkańców, a obecnie jest to teren ogrodzony i wykorzystywany jeszcze do niedawna na potrzeby znajdującego się obok przedszkola nr 12 „Marcinek” (przy ul. Płockiej 4, do czasu jego zamknięcia). Na terenie osiedla funkcjonują również: przedszkole nr 45 „Zielony Zakątek” przy ul. Trzemeszeńskiej 12 oraz szkoła podstawowa nr 46 im. Marii Dąbrowskiej przy ul. Inowrocławskiej 19, a także usługi sakralne – kościół pw. Chrystusa Odkupiciela przy ul. Trzemeszeńskiej 20 oraz kościół pw. Opieki Matki Bożej przy ul. Toruńskiej 8, usługi zdrowia, usługi różne oraz usługi handlu, z których najwięcej zlokalizowanych jest w centralno-południowej części osiedla oraz wzdłuż ul. Warszawskiej i ul. Krańcowej.

W granicach opracowania znajdują się tereny komunikacji: po stronie południowej – bardzo ruchliwa ul. Warszawska, poniżej której biegnie wydzielonym torowiskiem trasa tramwajowa – ostatnio modernizowana, po stronie zachodniej – ul. Krańcowa, a po stronie wschodniej – ul. Mogileńska. Wyznaczające granicę północno-zachodnią oraz północno-wschodnią obszaru opracowania, po granicy istniejących ogrodów działkowych, w granicach opracowania nie znalazły się: ul. Nieszawska i północny fragment ul. Toruńskiej.

Tereny w obszarze projektu planu, o obecnym zagospodarowaniu i użytkowaniu, podlegają prawie w całości ochronie akustycznej w środowisku – na mocy przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*²¹ oraz przepisów wykonawczych, czyli aktualnego rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²², które znacznie złagodziło wcześniejsze wymagania akustyczne w środowisku – obowiązujące do października 2012 r. (na podstawie poprzedniego rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²³).

Ochronie akustycznej w środowisku, na obszarze Osiedla Warszawskiego – w granicach opracowania projektu planu – podlegają wszystkie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dominujące w analizowanym obszarze, oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej, rozmieszczone w północno-zachodniej części osiedla, a także zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (w domach typu willa miejska), a także tereny mieszkaniowo-usługowe, rozmieszczone głównie wzdłuż ul. Warszawskiej, jak również tereny zabudowy usług oświaty, tj. teren szkoły podstawowej oraz tereny przedszkoli, jak również teren ogrodów działkowych i teren parku zieleni miejskiej. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez drogi, w tym trasy tramwajowe, wyrażone wskaźnikami długookresowego średniego poziomu dźwięku L_{DWN} – w porze dzienne-wieczorno-nocnej, i L_N – w porze nocnej, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem w środowisku – wynoszą aktualnie: w przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jednorodzinnej szeregowej oraz zabudowy związanej z wielogodzinnym pobytami dzieci i młodzieży – $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, a w przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenów mieszkaniowo-

²¹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity)

²² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112, tekst jednolity)

²³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny

usługowych wzdłuż ul. Warszawskiej i ul. Krańcowej, a także terenów ogrodów działkowych i terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, czyli parku zieleni parkowej – $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB (w porze nocy nie definiuje się wymagań akustycznych w środowisku dla terenów usług oświaty oraz terenu ogrodów działkowych i terenu parku miejskiego – w związku z niewykorzystywaniem takich terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy). Dla budynków wielorodzinnych typu willa miejska, zlokalizowanych wewnątrz osiedla, pośród zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, obowiązują wymagania jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w związku z przepisem ustawy *Prawo ochrony środowiska*²⁴ (art. 114, ust. 2), który mówi, że: „Jeżeli teren może być zaliczony do kilku rodzajów terenów, ..., uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałasu powinny być ustalone jak dla przeważającego rodzaju terenu.”

Poziomy hałasu komunikacyjnego w środowisku L_{DWN} i L_N , w rejonie obszaru opracowania – na wysokości ok. 4 m nad poziomem terenu, określone zostały na podstawie dokumentacji *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*²⁵ – dla ul. Warszawskiej, ul. Krańcowej i ul. Mogileńskiej, w przypadku hałasu samochodowego, oraz dla ul. Warszawskiej, w przypadku hałasu tramwajowego. Zasięgi oddziaływania tych rodzajów hałasu w latach 2011-12, uwzględniające istniejącą zabudowę, przedstawiono w niniejszej prognozie na załączniku nr 4 – dla hałasu samochodowego, oraz na załączniku nr 5 – dla hałasu tramwajowego.

Hałas samochodowy od ul. Warszawskiej oddziałuje najbardziej niekorzystnie na analizowany obszar projektu planu – w południowej jego części. Na granicy terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej – poziom tego hałasu, na wysokości prawie pierwszego piętra, wynosi odpowiednio: ok. $L_{DWN} = 74$ dB w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, przekraczając dopuszczalne kryterium $L_{DWN}^* = 68$ dB o ok. 6 dB, oraz ok. $L_N = 64-66$ dB w porze nocnej, przekraczając dopuszczalne kryterium $L_N^* = 59$ dB również o ok. 5-7 dB (większe przekroczenia występują od strony wschodniej – od strony ul. Mogileńskiej). Na linii zabudowy (wzdłuż fasad budynków) poziom hałasu jest nieco niższy i wynosi odpowiednio: ok. $L_{DWN} = 72-73$ dB w porze dzieńno-wieczorno-nocnej oraz ok. $L_N = 63-64$ dB w porze nocnej (przekraczając poziomy dopuszczalny o ok. $\Delta L_N = 4-5$ dB, dla obu kryteriów). Zasięgi oddziaływania poziomów hałasu samochodowego z ul. Warszawskiej, o wartościach dopuszczalnych $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB, osiągane są w otaczającym terenie zabudowy mieszkaniowej – w odległości ok. 15-20 m (dla obu kryteriów jw.) – od granic terenów zabudowy mieszkaniowej, wspólnych z granicą z terenem komunikacji ul. Warszawskiej.

Hałas samochodowy od ul. Krańcowej jest mniejszy niż w przypadku ul. Warszawskiej, ale na przylegające tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oddziałuje porównywalnie niekorzystnie, bowiem na granicy terenów zabudowy mieszkaniowej poziom tego hałasu wynosi odpowiednio: ok. $L_{DWN} = 68-70$ dB w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (niższe poziomy hałasu występują od strony południowej – od strony ul. Warszawskiej), przekraczając dopuszczalne kryterium o ok. 4-6 dB, oraz ok. $L_N = 59-61$ dB w porze nocnej, przekraczając dopuszczalne kryterium o ok. 0-2 dB. Na linii zabudowy poziom hałasu jest nieco niższy i wynosi odpowiednio: ok. $L_{DWN} = 65-68$ dB w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (przekraczając poziom dopuszczalny o ok. $\Delta L_N = 1-4$ dB) oraz ok. $L_N = 55-58$ dB w porze nocnej, spełniając wymagane kryterium (wyższe poziomy hałasu występują od strony północnej – od strony ul. Trzemeszyńskiej). Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego od ul. Krańcowej, o wartościach dopuszczalnych $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, osiągane są w analizowanym terenie zabudowy – w odległości ok. 15-20 m (dla $L_{DWN}^* = 64$ dB) oraz w odległości ok. 0-4 m (dla $L_N^* = 59$ dB), od granic terenów zabudowy mieszkaniowej, wspólnych z granicą terenu komunikacji ul. Krańcowej. Z kolei, na wysokości terenu ogrodów działkowych należy odnotować przekroczenia dopuszczalnego kryterium $L_{DWN}^* = 68$ dB na poziomie ok. 1-2 dB, w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (w porze nocy nie definiuje się wymagań akustycznych dla tego terenu, w związku z niewykorzystywaniem go, zgodnie z jego funkcją, w porze nocy).

Hałas samochodowy od ul. Mogileńskiej jest mniejszy niż w przypadku ul. Krańcowej, według cytowanej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*²⁶. Na granicy terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – poziom tego hałasu, dla bardziej hałaśliwego południowego fragmentu tego odcinka ul. Mogileńskiej (od ul. Warszawskiej do mniej więcej ul. Kolskiej – ul. Łęczyckiej) – wynosi odpowiednio: ok. $L_{DWN} = 65-66$ dB w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, przekraczając dopuszczalne

²⁴ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity)

²⁵ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

²⁶ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

kryterium o ok. 1-2 dB, oraz ok. $L_N = 56-58$ dB w porze nocnej, nie przekraczając wymaganego kryterium. Na linii zabudowy poziom hałasu jest nieco niższy i wynosi dla tego odcinka ul. Mogileńskiej (odcinka północnego, a odcinek południowy ul. Mogileńskiej znajduje się poniżej ul. Warszawskiej, poza granicami projektu planu) – odpowiednio: ok. $L_{DWN} = 62-63$ dB w porze dzieńno-wieczornonocnej, spełniając wymagane kryterium dla tego typu zabudowy ($L_{DWN}^* = 64$ dB), oraz ok. $L_N = 52-53$ dB w porze nocnej, także spełniając wymagane kryterium ($L_N^* = 59$ dB). Zasięg oddziaływania poziomu hałasu samochodowego, dla wymaganego kryterium, osiągany jest w terenach zabudowy sąsiadujących bezpośrednio z tym odcinkiem ulicy – w odległości ok. 5-10 m. Dla kryterium w porze nocnej, wymagane kryterium jest osiągalne już na granicy terenu. W przypadku północnego fragmentu odcinka ul. Mogileńskiej – w granicach opracowania, poziomy hałasu samochodowego osiągają wymagane wartości w środowisku już na granicach terenów zabudowy mieszkaniowej.

Informacje o niewysokim poziomie hałasu samochodowego od ul. Mogileńskiej, spełniającym obecnie wymagane standardy akustyczne w środowisku, nie korespondują z niezadowoleniem mieszkańców tej ulicy, którzy skarżą się na uciążliwy hałas i wibracje, powodowane przez przejeżdżające pojazdy ciężarowe, w tym pojazdy ciężarowe o wysokim tonażu, czemu mieszkańcy dali wyraz we wnioskach złożonych do projektu niniejszego planu – na początku 2010 r.²⁷. Ponieważ poprzednia *Mapa akustyczna m. Poznania* (Etap I, 2007)²⁸ nie zawierała informacji o hałaśliwości ul. Mogileńskiej, nie można ocenić, czy ostatnio warunki akustyczne w środowisku poprawiły się. Na podstawie dostępnych materiałów ustalono, że wykorzystane do sporządzania aktualnej na lata 2011-12 *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*²⁹ – natężenia ruchu pojazdów samochodowych mogą jednak nie uwzględniać specyficznego charakteru tego ruchu analizowanym odcinkiem ul. Mogileńskiej, związanego z obsługą komunikacyjną przedsiębiorstwa HEYE – Polska Sp. z o.o., głównie zakłócającego komfort akustyczny w środowisku, oraz dojazdu do zlokalizowanych poza projektem planem, w kierunku wschodnim, za lasem, budynków usługowych i produkcyjnych, jak: Urząd Celny, Urząd Skarbowy oraz firma produkcyjno-usługowa na potrzeby przemysłu – Taskoprojekt.

Oddziaływanie akustyczne pozostałych ulic w analizowanym obszarze nie jest określone w cytowanej *Mapie akustycznej miasta Poznania 2012*³⁰. Na podstawie wniosków złożonych do projektu planu przez mieszkańców można przyjąć, że ruch pojazdów samochodowych, odbywający się ulicami wewnątrz obszaru opracowania – przynajmniej w części – zakłóca warunki życia mieszkańców. Ogólnie można jednak uznać, że warunki akustyczne w środowisku są korzystne w obszarze opracowania, poza pasami terenów obejmujących pierwszy rząd zabudowy – przede wszystkim wzdłuż ul. Warszawskiej, ale też wzdłuż ul. Krańcowej.

Ponadto, zlokalizowane wewnątrz obszaru opracowania tereny usług oświaty i park zieleni miejskiej mają zapewnione wymagane dla nich dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, podobnie jak wymagane kryterium akustyczne dla terenu ogrodów działkowych.

Hałas tramwajowy nie zagraża terenom wymagającym ochrony akustycznej w obszarze projektu planu – po północnej stronie ul. Warszawskiej (i trasy tramwajowej), jak również terenom zabudowy mieszkaniowej, rozmieszczonym po stronie południowej, poza granicami projektu planu. Z analizy plansz na załączniku nr 5 wynika, że hałas tramwajowy nie stanowi zagrożenia w otaczającym środowisku, bo wzdłuż północnej granicy terenu komunikacji (z terenem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w granicach opracowania) poziomy hałas tramwajowego wynoszą: ok. $L_{DWN} = 55$ dB w porze dzieńno-wieczornonocnej oraz $L_N < 50$ dB w porze nocnej, natomiast na granicy południowej, będącej jednocześnie południową granicą obszaru opracowania projektu planu, poziomy tego rodzaju hałas wynoszą: ok. $L_{DWN} = 60$ dB w porze dzieńno-wieczornonocnej oraz ok. $L_N = 50$ dB w porze nocnej. Poziomy hałas tramwajowy jest niższy o ok. 15-20 dB od poziomu hałasu samochodowego – wzdłuż północnej granicy terenu komunikacji (z ul. Warszawską) z terenami zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowymi, i nie powoduje podwyższania całkowitej wartości poziomów hałasu komunikacyjnego wzdłuż tej granicy terenów. Wzdłuż granicy południowej tego terenu zabudowy, hałas tramwajowy

²⁷ Wykaz wniosków do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu (MPU-ORZ2/7322-685/Va/09), które wpłynęły w okresie od 21 stycznia do 04 lutego 2010 r.

²⁸ *Mapa akustyczna miasta Poznania wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem*, Etap I: *Mapa akustyczna m. Poznania* (2007), Etap II: *Program ochrony przed hałasem (POH)* (2008), Centrum Badań Akustycznych, Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań, czerwiec 2008; Uchwała Nr XLIII/521/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 14 października 2008 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. z dnia 24 listopada 2008 r., Nr 200, poz. 3281)

²⁹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

³⁰ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

jest również niższy niż poziom hałas samochodowego – o ok. 10-15 dB, co oznacza, że także od tej strony hałas tramwajowy nie ma wpływu na całkowitą wartość poziomów hałasu komunikacyjnego. W obu przypadkach dominuje hałas samochodowy. Nie oznacza to jednak, że hałas tramwajowy nie jest słyszalny, szczególnie w porze późno-wieczornej lub nocnej.

W związku z tym, że obecnie dopuszczalne maksymalne poziomy dźwięku w środowisku, wymagane dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej, ale także dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nie są zapewnione wzdłuż elewacji budynków mieszkalnych, rozmieszczonych najbliżej zewnętrznych granic obszaru projektu planu – przede wszystkim jednak wzdłuż ul. Warszawskiej, ale także wzdłuż ul. Krańcowej, oraz wszędzie tam gdzie poziomy dźwięku na zewnątrz budynków przekraczają wartości poziomów: $L_{Aeq,D}^* = 60$ dB (wyznaczone w czasie 8-miu najniekorzystniejszych, kolejno po sobie następujących godzin pory dziennej) oraz $L_{Aeq,N}^* = 50$ dB (wyznaczone w czasie najmniej korzystnej pół godziny pory nocnej), które to poziomy gwarantują wymagany komfort akustyczny wewnątrz pomieszczeń zamkniętych przy zastosowaniu przegród zewnętrznych o parametrach standardowej izolacyjności akustycznej (według wymagań polskich norm, stosowanych w dziedzinie akustyki budowlanej) – należy zastosować już w stanie istniejącym rozwiązania z dziedziny akustyki budowlanej, w tym przede wszystkim okna dźwiękoszczelne. Zastosowanie takich rozwiązań wynika m.in. z obowiązujących przepisów rozporządzenia *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*³¹ (DZIAŁ IX, § 325, ust. 2), które dopuszczają lokalizację budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi w strefach ponadnormatywnych oddziaływań źródeł hałasu i mówią, że: „Budynki z pomieszczeniami wymagającymi ochrony przed zewnętrznym hałasem i drganiami należy chronić przed tymi uciążliwościami poprzez ... racjonalne rozmieszczenie pomieszczeń w budynku oraz zapewnienie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych ....”.

Obecnie nie stwierdzono występowania innych źródeł zagrożeń akustycznych. W obszarze opracowania nie są zlokalizowane obiekty i działalność – będące źródłem hałasu w środowisku zewnętrznym, chociaż zakłócenia takie mogą występować. Nie ma jednak informacji o ich uciążliwym oddziaływaniu w aktualnej na lata 2011-12 *Mapie akustycznej miasta Poznania 2012*³². Niemniej, Społeczny Komitet Mieszkańców Ulicy Mogileńskiej (na skutek zagrożeń, jakie ujawniły się podczas pożaru magazynów spedycyjnych i hurtowni firmy HEYE – Polska Sp. z o.o., zlokalizowanej przy ul. Mogileńskiej 50) postulował we wnioskach do sporządzenia niniejszego projektu planu eliminację funkcji uciążliwych dla zabudowy mieszkaniowej (dla mieszkańców osiedla i systemu zieleni) – poprzez likwidację zagrożeń wynikających z sąsiedztwa magazynów gazów technicznych oraz funkcji transportowej, głównie ruchu pojazdów ciężarowych, właściwych funkcjom spedycji i magazynowania. Z drugiej jednak strony wpłynęły wnioski mieszkańców ul. Krańcowej o przedłużenie ul. Mogileńskiej, umożliwiające połączenie ul. Wrzesińskiej z ul. Warszawską – poza terenami zabudowy, w celu odciążenia tej ulicy z ruchu samochodowego, a szczególnie ruchu pojazdów ciężarowych. Wpłynęły także wnioski o stworzenie układu lokalnego – tylko dla mieszkańców osiedla – uniemożliwiającego jazdę „na skróty” np. samochodom osobowym i ciężarowym.

Na obszarze objętym projektem planu są zlokalizowane zakłady przemysłowe. Z kolei, zakłady przemysłowe czy zabudowa produkcyjno-przemysłowa, rozmieszczone w sąsiedztwie obszaru opracowania, do których należą m.in.: po stronie północno-zachodniej i północnej – Zakłady Metalurgiczne POMET przy ul. Krańcowej, Poznańska Fabryka Łożysk Tocnych przy ul. Nieszawskiej, czy zlokalizowane także przy tej ulicy magazyny oraz zabudowa o funkcji usługowej, w obrębie której mieszczą się także usługi oświaty, jak: Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej czy Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii, a także po stronie wschodniej (przy ul. Warszawskiej, za lasem) – budynki usługowe i produkcyjne, jak: Urząd Celny, Urząd Skarbowy oraz firma produkcyjno-usługowa na potrzeby przemysłu Taskoprojekt – nie są uciążliwe akustycznie dla obszaru projektu planu, poza uciążliwym transportem. W cytowanej już *Mapie akustycznej miasta Poznania 2012*³³, w dziedzinie oddziaływania hałasu przemysłowego znajduje się jednak tylko informacja dot. Zakładów Metalurgicznych POMET przy ul. Krańcowej.

Nie stwierdzono również uciążliwości akustycznych w środowisku zewnętrznym, związanych z występowaniem usług czy innych źródeł hałasu, czyli oddziaływań tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” – dla których definiowane są znacznie ostrzejsze wymagania

³¹ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. Nr 75, poz. 690, ze zmianami)

³² *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

³³ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (w zależności od rodzaju terenu zabudowy w otoczeniu), chociaż zakłócenia takie dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku (w zależności od rodzaju terenu zabudowy w otoczeniu), chociaż zakłócenia takie mogą występować. Do tego typu obiektów można zaliczyć zlokalizowane w obszarze projektu planu: usługi w parterach budynków mieszkalnych (sklepy, punkty usługowe), obiekty handlowo-usługowe, działalność dealera samochodowego, a także oba obiekty kościelne, jak również place zabaw i boiska (przy obiektach usług oświaty). Nie ma jednak informacji o uciążliwym akustycznie oddziaływaniu takich potencjalnych źródeł hałasu.

Na podstawie *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*³⁴ nie stwierdzono ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego hałasu kolejowego, od biegnącej w sąsiedztwie obszaru projektu planu linii kolejowej E20 Kunowice – Warszawa, oraz torów bocznycowych, prowadzących do okolicznych zakładów przemysłowych, jak również oddziaływania hałasu lotniczego, związanego z przelotami samolotów na lotnisko Poznań-Ławica oraz Poznań-Krzesiny, bowiem hałas ten także nie obejmuje granic opracowania.

Podsumowując należy stwierdzić, że w stanie istniejącym w latach 2011-12 warunki akustyczne w środowisku, w analizowanym obszarze projektu planu są w zasadzie korzystne dla zlokalizowanych tam funkcji terenów, wymagających zapewnienia odpowiednich standardów akustycznych w środowisku, poza zewnętrznymi pasami terenów zabudowy, przylegających bezpośrednio do ruchliwej ul. Warszawskiej oraz ul. Krańcowej, na które oddziałuje uciążliwy hałas samochodowy. Hałas tramwajowy z południa oraz hałas kolejowy z północy nie degraduje warunków akustycznych w obszarze opracowania. Na obszar projektu planu nie oddziałuje również hałas lotniczy.

2.11. Jakość wód

Na obszarze projektu planu nie występują wody powierzchniowe w postaci zbiorników czy cieków wodnych, w związku z czym prognoza nie zawiera informacji w tym zakresie.

Jak wspomniano już w niniejszej prognozie, analizowany obszar położony jest w zasięgu JCWP Cybina (kod PLRW600017185899), dla której w 2014 r. nie zostały przeprowadzone badania jakości wód. Niemniej, w prognozie przytoczono dane określające jakość wód w obrębie jednolitej części wód JCWP Cybina w latach 2010-2013, w oparciu o wyniki badań potencjału ekologicznego i stanu chemicznego w punkcie pomiarowo-kontrolnym Cybina – Poznań, uzyskane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2011 r.

Zgodnie z uzyskanymi wynikami, wody JCWP Cybina osiągnęły:

- pod względem klasy elementów biologicznych – klasę III,
- pod względem klasy elementów hydromorfologicznych – klasę I
- pod względem klasy elementów fizykochemicznych – stan poniżej dobrego.

Stan ekologiczny tej JCWP określono jako dobry.

Analizy jakości wód podziemnych (na potrzeby niniejszego opracowania) dokonano w oparciu o ocenę jakości wód podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Przedmiotowy obszar, podobnie jak obszar całego miasta, położony jest w granicach jednolitej części wód podziemnych nr 62, dla której badania jakości wód wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny (PIG). Zakres prowadzonych badań obejmuje wskaźniki ogólne (odczyn, temperatura, przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny) oraz wskaźniki nieorganiczne (amoniak, antymon, arsen, azotany, azotyny, bor, bar, beryl, chlorki, chrom, cyjanki, cynk, fluorki, fosforany, glin, kadm, kobalt, magnez, molibden, mangan, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sód, srebro, tytan, wapń, wodorowęglany, fenole, żelazo).

Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na analizowanym terenie, dla oceny jakości wód podziemnych przyjęto m.in. dane zebrane w roku 2013 i 2014 dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego. W roku 2013 uzyskano informacje określające stan jakości wód podziemnych w 9 punktach³⁵, zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego. Na podstawie uzyskanych danych, wody podziemne sklasyfikowano jako wody III klasy (zadawalającej jakości). Wyjątek stanowiły wody analizowane w punkcie pomiarowo-kontrolnym zlokalizowanym w miejscowości Głęboce (nr 2566), w którym stwierdzono obecność wód dobrej jakości (II klasy).

³⁴ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

³⁵ Monitoring operacyjny wód podziemnych w 2013 roku /wg badań PIG/, www.poznan.wios.gov.pl

Zgodnie z opublikowaną przez WIOŚ w Poznaniu oceną jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2014 r. /wg badań PIG/, jakość wód na terenie powiatu poznańskiego badana była w 14 punktach, przy czym dla 11 punktów wykonano opróbowanie dla okresu wiosennego i jesiennego. Wody najlepszej jakości, zaliczane do klasy II, stwierdzono w punktach pomiarowo-kontrolnych w miejscowości Biskupice (nr 1258), Dakowy Suche (nr 1282), Kamionki (nr 2563) oraz Gruszczyń (nr 2564). Wody należące do III klasy jakości stwierdzono w punktach pomiarowo kontrolnych nr 2547 (Pobiedziska), 2615 (Mosina) oraz w opróbowanych wyłącznie w okresie wiosennym punktach, zlokalizowanych na terenie miejscowości Czachurki (nr 1, 2 oraz 3). Najgorsza jakość wód podziemnych stwierdzona została w punkcie nr 1224, zlokalizowanym na terenie Borówca (zarówno dla opróbowania wiosennego, jak i jesiennego). Ponadto, w punktach pomiarowo-kontrolnych nr 4, 5 i 6 (Borówiec) oraz nr 2566 (Głębczek), stwierdzono zróżnicowanie klasy jakości wód w zależności od okresu opróbowania (od klasy II do klasy V, w zależności od punktu i okresu pobrania próby).

Zgodnie z informacjami prezentowanymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, stan chemiczny wód JCWPd nr 62 (oceny w latach 2011-2013) określony został jako dobry, podobnie jak stan ilościowy (oceny w roku 2010 i 2012)³⁶.

Analizując jakość wód podziemnych podkreślić należy znaczenie wpływu charakterystyki utworów izolujących poziomy wodonośne, szczególnie w odniesieniu do kształtowania jakości wód głównych poziomów użytkowych. Stopień zagrożenia zanieczyszczeniem głównego poziomu użytkowego jest w analizowanym przypadku bardzo niski – czas migracji zanieczyszczeń przekracza 100 lat (nadkład słabo przepuszczalnych glin oraz kompleksu iłów poznańskich).

2.12. Obszary cenne kulturowo

Na terenie objętym projektem mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, znajduje się (zgodnie ze wskazaniami Miejskiego Konserwatora Zabytków) wskazany do objęcia ochroną konserwatorską obszar zabudowy północnej części osiedla Warszawskiego, szczególnie w obrębie ulic: Warszawskiej, Mogileńskiej, Włocławskiej oraz Trzemeszyńskiej, jako urbanistyczno-architektoniczny układ przestrzenny, zrealizowany w latach 1927-1936 na podstawie projektu Sylwestra Pajzderskiego.

Tworząc pierwotny układ osiedla, inspirowany głoszoną przez Ebenezera Howarda koncepcją miasta-ogrodu, Pajzderski nawiązał do warszawskiego Żoliborza z 1925 r., jednego z najbardziej popularnych zespołów mieszkaniowych w Polsce w latach 20-tych XX wieku, stanowiącego pierwowzór wielu osiedli³⁷. Zgodnie z przyjętymi założeniami projektowymi, wachlarzowaty układ przestrzenny w połączeniu z krótkimi ulicami oraz niewielką skalą osiedla łagodził geometrię założenia, wprowadzając efekt podmiejskiej, kameralnej idylli pożądanej dla zabudowy mieszkaniowej. Aby ograniczyć koszty, ulice wewnątrz osiedla miały minimalną szerokość 5m, co wykluczało obsadzenie ich drzewami, a wygląd poszczególnych ulic determinowała więc architektura i zagospodarowanie przedogórków.

Najbardziej popularnym typem domu była dwukondygnacyjna willa czynszowa, w której jedną z kondygnacji zajmowało mieszkanie właściciela, natomiast druga przeznaczona była na wynajem. W dekoracjach elewacji stosowano motywy klasycystyczne, np. boniowanie narożników, gzymsy wieńczące i oprawy okien oraz skromne portale.

Na terenie opracowania, w granicach poszczególnych kwartałów zabudowy, zlokalizowanych jest wiele zabytkowych (nie objętych ochroną konserwatorską) willi miejskich.

Spośród innych zabytkowych elementów środowiska kulturowego występujących na obszarze opracowania, nie objętych ochroną konserwatorską, wymienić należy również, zlokalizowany przy ul. Trzemeszeńskiej 12, budynek dawnego żłobka dla pracowników fabryki Pomet, wzniesiony w 1957 r. Budynek ten, w którym obecnie mieści się przedszkole 45 „Zielony Zakątek”, powstał na bazie typowych projektów jako dwukondygnacyjny pawilon z dwoma bocznymi ryzalitami i tarasem wychodzącym na ogród, natomiast w jego piwnicy zbudowano schron.

Na uwagę zasługuje także kościół – pierwotnie rzymskokatolicki pw. Chrystusa Odkupiciela, a obecnie świątynia obrządku bizantyjsko-ukraińskiego pw. Opieki Matki Bożej (przy ul. Toruńskiej 8), oddany do użytku w 1935 r. Autorem projektu świątyni zaplanowanej w formach klasycystycznych, początkowo pomyślanej jako Dom Parafialny, był Walenty Kierczyński.

³⁶ www.gios.gov.pl

³⁷ Od Komandorii do Antoninka, Kronika Miasta Poznania, Miasto Poznań – Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2010 4

W granicach analizowanego terenu nie występują rozpoznane stanowiska archeologiczne i warstwy kulturowe.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte formami ochrony przyrody, ustanowionymi w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (np. użytek ekologiczny, pomnik przyrody). Obiektem objętym prawną formą ochrony, położonym najbliżej analizowanego obszaru, jest Fort III Graf – Kirchbach, zlokalizowany na terenie Nowego ZOO przy ul. Krańcowej, oraz Fort IIIa znajdujący się na Miłostowie przy ul. Wrzesińskiej, stanowiące elementy współtworzące Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty PLH300005 „Fortyfikacje w Poznaniu” (włączony do sieci Natura 2000). Cały OZW „Fortyfikacje w Poznaniu” obejmuje 18 fortów (forty główne I-IX i forty pośrednie Ia-IXa), Cytadelę (dawny Fort Winiary), a także schrony zlokalizowane przy ul. Mazowieckiej, ul. Wojska Polskiego oraz na terenie parku Sołackiego. Obszar ten został wskazany do ochrony z uwagi na występowanie miejsc zimowania nietoperzy. Nie przewiduje się jednak, aby realizacja ustaleń projektowanego planu wpływała na ww. obszar chroniony.

Na omawianym obszarze nie występują również inne obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów odrębnych, takie jak: lasy, główne zbiorniki wód podziemnych oraz strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji. Omawiany obszar nie jest również zlokalizowany w zasięgu obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Biorąc powyższe pod uwagę, nie stwierdzono występowania problemów istotnych z punktu widzenia projektu mpzp oraz ograniczeń w realizacji jego założeń, wynikających z występowania w jego granicach obszarów prawnie chronionych.

Zwraca się jednak uwagę na problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu mpzp, wynikające ze stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz przekroczeń dopuszczalnych dla terenów zabudowy mieszkaniowej poziomów hałasu samochodowego w środowisku.

Biorąc pod uwagę stwierdzone przekroczenia jakości powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzo(a)pirenu dla strefy aglomeracja poznańska, przedstawione i przeanalizowane w rozdz. 2.10 prognozy, istotnym aspektem projektowanej zmiany planu będzie również zaproponowanie odpowiednich rozwiązań, których realizacja służyć będzie zmniejszeniu stężeń powyższych substancji do poziomów dopuszczalnych.

Podobnie, w związku z wykazanymi w rozdz. 2.10 przekroczeniami dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku, głównie wzdłuż ul. Warszawskiej, ale także wzdłuż ul. Krańcowej, istotne było rozważenie w projekcie planu zastosowania-rozwiązań przeciwhałasowych dla źródeł zagrożeń komunikacyjnych samochodowych.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, głównym celem projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności kształtowania ładu przestrzennego oraz konieczności dostosowania funkcji i intensywności dalszego zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i przyrodniczych przedmiotowego terenu.

Na przedmiotowym obszarze nie obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Do sporządzenia mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu przystąpiono z uwagi na wniosek złożony przez Społeczny Komitet Mieszkańców Ulicy Mogileńskiej. Wniosek dotyczył likwidacji zagrożeń dla zabudowy mieszkaniowej, jakie ujawniły się podczas pożaru magazynów spedycyjnych i hurtowni firmy Heye, zlokalizowanej przy ul. Mogileńskiej 50 (poza granicą opracowania), w sierpniu 2008 roku. W związku z powyższym, wnioskowano o wprowadzenie

w projekcie planu miejscowego jedynie takich funkcji, których działalność nie będzie zagrażać życiu i zdrowiu mieszkańców tego terenu.

Uchwalenie planu miejscowego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu pozwoli na:

- jednoznaczne ustalenie sposobu zagospodarowania przestrzeni oraz racjonalne wykorzystanie obszarów podlegających zagospodarowaniu, z zachowaniem ładu przestrzennego, które będzie podstawą do wydawania decyzji administracyjnych,
- precyzyjne określenie zasad realizacji infrastruktury technicznej i transportowej, w celu zminimalizowania uciążliwości związanych z funkcjonowaniem, zlokalizowanej na północ od terenu opracowania, zabudowy przemysłowej (np. magazynów gazów technicznych),
- precyzyjne określenie zasad i parametrów kształtowania zabudowy, mające na celu zachowanie historycznego układu zabytkowego osiedla willi miejskich.

4.2. Ustalenia projektu planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy ustalające: przeznaczenie poszczególnych terenów, zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania poszczególnych terenów, szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej. W projekcie planu znalazł się również zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie zmiany planu ustalono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolami **1-46MN**,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczone symbolami **1-3MN/U**,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oznaczone symbolami **1MW** i **2MW**,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczone symbolami **1-4MW/U**,
- tereny zabudowy usługowej, oznaczone symbolami **1-5U**,
- tereny zabudowy usługowej – oświaty, oznaczone symbolami **1** i **2UO**,
- tereny zabudowy usługowej – sakralnej, oznaczone symbolami **1** i **2UK**,
- teren zieleni urządzonej, oznaczony symbolem **ZP**,
- teren ogrodów działkowych, oznaczony symbolem **ZD**,
- tereny infrastruktury technicznej elektroenergetyki, oznaczone symbolami **1-3E**,
- tereny dróg publicznych – klasy głównej ruchu przyspieszonego, oznaczone symbolami **1KD-GP** i **2KD-GP**,
- teren drogi publicznej – klasy zbiorczej, oznaczony symbolem **KD-Z**,
- teren drogi publicznej – klasy lokalnej, oznaczony symbolem **KD-L**,
- tereny dróg publicznych - klasy dojazdowej, oznaczone symbolami **1-30KD-D**,
- tereny dróg publicznych - klasy dojazdowej pieszo-jezdni, oznaczone symbolami **1KD-Dxs** i **2KD-Dxs**,
- teren drogi publicznej – klasy dojazdowej ruchu pieszo-rowerowego, oznaczony symbolem **1KD-Dxr** i **2KD-Dxr**,
- tereny dróg wewnętrznych, oznaczone symbolami **KDW**, **1-4KDWxs**, **1-3KDWx**, **KDwpp**.

Analizowany projekt planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu jest planem czysto regulacyjnym, który utrzymuje dotychczasowy charakter przedmiotowego obszaru, zachowując jednocześnie strukturę użytkową terenów znajdujących się w jego granicach. Docelowo (podobnie jak w chwili obecnej) na omawianym obszarze dominować będzie funkcja mieszkaniowa jednorodzinna (**MN**) z zabudową typu „willa miejska”, której towarzyszyć będą stosunkowo nieliczne tereny zabudowy usługowej – usług oświaty (tereny **1UO** i **2UO**), usług sakralnych (tereny **1UK** i **2UK**), oraz pozostałe tereny usługowe (tereny **1-5U**). W granicach projektu planu wydzielono także trzy tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej (**MN/U**) – przy ul. Krańcowej w miejscu

istniejącej piekarni (teren **1MN/U**), przy ul. Toruńskiej w miejscu istniejącej apteki (teren **2MN/U**) oraz na skrzyżowaniu ulic Mogileńskiej i Piłskiej – jako usankcjonowanie wydanej decyzji o warunkach zabudowy (teren **3MN/U**). W pasie zabudowy zlokalizowanej wzdłuż bardzo ruchliwej ul. Warszawskiej wprowadzono tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej (tereny **1-4MW/U**), sankcjonując tym samym istniejące tu usługi. W projekcie planu wyznaczono również dwa tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**1-2MW**) jako usankcjonowanie stanu istniejącego – a więc zabudowy wielorodzinnej powstałej jako wolno stojącej w innych warunkach prawnych. Projekt planu zachował istniejące ogrody działkowe ROD „Pomet” (teren **ZD**), a także, zagospodarowany zielenią wysoką, zieleniec z półkolistym trawnikiem przy ul. Kutnowskiej (teren **ZP**). W niezmienionym stanie zachowano także istniejący układ komunikacyjny, oparty głównie na ul. Warszawskiej (teren **1KD-GP**), ul. Krańcowej (teren **KD-Z**) oraz ul. Mogileńskiej (teren **KD-L**), uzupełniony gęstą siatką dróg dojazdowych.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (tereny **1-46MN**) projekt mpzp ustala lokalizację zabudowy zgodnie z wyznaczonymi liniami zabudowy, przed które na odległość do 1,5 m dopuszcza się wysunięcie: ryzalitów, wykuszy, balkonów, galerii, tarasów, schodów, z uwzględnieniem dopuszczenia lokalizacji budynków pomocniczych przy tylnej granicy działki budowlanej, w odległości nie mniejszej niż 5,0 m, od frontowej linii zabudowy lub jako dobudowanych do budynków mieszkalnych w odległości nie mniejszej niż 5,0 m od frontowej linii zabudowy. Ustalono lokalizację budynków mieszkalnych jednorodzinnych w układzie: szeregowym (na terenach: **1-3MN, 9-13MN**) i bliźniaczym (na terenach **7MN, 17MN, 18MN, 40MN, 41MN, 45MN**). Na terenie **8MN** dopuszczono natomiast zabudowę wolno stojącą, bliźniaczą lub szeregową, a na terenie **5MN** – zabudowę wolno stojącą lub bliźniaczą. Na pozostałych terenach **MN** ustalono zabudowę wolno stojącą, z zastrzeżeniem lokalizacji nie mniej niż 60% ściany frontowej budynku na obowiązującej linii zabudowy.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy, ustalono w zależności od terenu powierzchnię zabudowy działki budowlanej od 35-45%, powierzchnię biologicznie czynną działki budowlanej od 20-35%, wysokość budynków mieszkalnych nie większą niż 12,0 m (z zastrzeżeniem dla terenów: **31MN** – wysokość nie większa niż 8,0 m do najwyższego punktu elewacji i nie większa niż 15,0 m do najwyższego punktu dachu; **33MN** – wysokość nie większą niż 6,5 m do najwyższego punktu elewacji szczytowej i 3,6 m do najwyższego punktu elewacji bocznej oraz nie więcej niż 9,0 m do najwyższego punktu dachu; **41MN** – wysokość nie większą niż 3,6 m do najwyższego punktu elewacji i nie większą niż 7,7 m do najwyższego punktu dachu), natomiast budynków pomocniczych nie większą niż 5,0 m do najwyższego punktu dachu; **45MN** – wysokość nie większą niż 7,5 m do najwyższego punktu elewacji równoległej do osi drogi publicznej i nie większą niż 12,0 m do najwyższego punktu dachu), natomiast budynków pomocniczych nie większą niż 5,0 m do najwyższego punktu dachu. Dla budynków mieszkalnych ustalono dachy strome o kątach nachylenia połąci dachowych nie większych niż 12°, z wyjątkiem terenów: **1-4MN, 8-10MN, 12MN, 13MN, 21MN, 22MN, 25MN, 27MN, 28-30MN, 35-38MN, 40MN, 43MN, 44MN**, dla których ustalono dachy o symetrycznych kątach nachylenia połąci dachowych od 25° do 45°, o pokryciu w kolorze z palety barw czerwonych, brązowych lub (z zastrzeżeniem stosowania dla budynków pomocniczych dachów o dowolnym kącie nachylenia połąci dachowej). Zakaz dachów łamanych. Dopuszczono także zachowanie, przebudowę lub rozbudowę istniejących budynków o innym typie zabudowy, parametrach lub wskaźnikach, jak również zachowanie, przebudowę lub rozbudowę istniejących budynków wykraczających poza linie zabudowy. Zgodnie z analizowanym projektem mpzp, na działce budowlanej lokalizować można nie więcej niż jeden budynek mieszkalny i jeden budynek pomocniczy, przy czym ustalono nakaz lokalizacji budynków pomocniczych przy tylnej granicy działki budowlanej, nie mniejszej niż 5,0 m od frontowej linii zabudowy lub jako dobudowanych do budynków mieszkalnych. W przypadku, gdy na terenie znajduje się więcej budynków niż wskazano wyżej plan dopuszczono ich zachowanie, przebudowę lub rozbudowę.

W granicach analizowanego projektu planu, wydzielono trzy tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej (**1-3MN/U**). Na dwóch z ww. terenów w obrębie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej funkcjonują już obiekty usługowe (piekarnia na terenie **1MN/U** i apteka na terenie **2MN/U**), natomiast w stosunku do terenu **3MN/U** przeznaczenie terenu w projekcie mpzp określone zostało na podstawie wydanej decyzji administracyjnej. Na terenie **1MN/U** ustalono zabudowę dwukondygnacyjną, natomiast dla terenów **2MN/U** i **3MN/U** ustalono zabudowę do trzech kondygnacji. Dla budynków pomocniczych w obrębie wszystkich terenów **MN/U** ustalono natomiast jedną kondygnację nadziemną. Określono także: powierzchnię zabudowy na

terenach **1MN/U** i **2MN/U** nie większą niż 35% powierzchni działki budowlanej, na terenie **3MN/U** – nie większą niż 41% powierzchni działki budowlanej, powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 30% powierzchni działki budowlanej, wysokość budynków na terenie **1MN/U** nie większą niż 8,0 m, na terenach **2MN/U** i **3MN/U** – nie większą niż 12,0 m oraz wysokość budynków pomocniczych nie większą niż 5,0 m. Ustalono lokalizację na jednej działce budowlanej nie więcej niż jednego budynku mieszkalnego, usługowego albo mieszkalno-usługowego i budynku pomocniczego, przy czym budynki pomocnicze lokalizować należy przy tylnej granicy działki budowlanej, w odległości nie mniejszej niż 5,0 m od frontowej linii zabudowy lub jako dobudowanych do budynków mieszkalnych lub usługowych, w odległości nie mniejszej niż 3,0 m od frontowej linii zabudowy. Na terenie **2MN/U** ustalono dachy o symetrycznych kątach nachylenia połaci dachowych od 35° do 45°, kryte dachówką ceramiczną w kolorze z palety barw czerwonych, natomiast na terenach **1MN/U** i **3MN/U** dachy płaskie. Dla budynków pomocniczych ustalono dachy o dowolnym kącie nachylenia połaci dachowej.

Projekt planu w swoich granicach wyznaczył dwa tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**1MW** i **2MW**), dla których ustalono lokalizację zabudowy do trzech kondygnacji nadziemnych, z zastrzeżeniem jednej kondygnacji dla budynków pomocniczych. Na wszystkich terenach **MW** ustalono lokalizację zabudowy wolno stojącej, natomiast na terenie **1MW** dopuszczono zabudowę bliźniaczą. Zgodnie z zapisami projektu planu, powierzchnia zabudowy nie może przekroczyć 35% powierzchni działki budowlanej, natomiast powierzchnia biologicznie czynna nie może być mniejsza niż 35% powierzchni działki budowlanej. Na terenie **1MW** określono wysokość budynków mieszkalnych nie większą niż 12,0 m do najwyższego punktu dachu, na terenie **2MW** nie większą niż 14,0 m do najwyższego punktu dachu, natomiast budynków pomocniczych – nie większą niż 5,0 m do najwyższego punktu dachu. Ustalono lokalizację na jednej działce budowlanej nie więcej niż jednego budynku mieszkalnego z dopuszczeniem lokalizacji nie więcej niż jednego budynku pomocniczego. Lokalizacja budynków pomocniczych dopuszczona została przy tylnej granicy działki budowlanej, w odległości nie mniejszej niż 5,0 m od frontowej linii zabudowy, jako dobudowanych do budynków mieszkalnych w odległości nie mniejszej niż 5,0 m od frontowej linii zabudowy.

Dla terenów **1MW/U**, **3MW/U**, **4MW/U** zlokalizowanych w pasie zabudowy wzdłuż ul. Warszawskiej, zapisy projektu mpzp ustalają lokalizację na działce budowlanej nie więcej niż jednego budynku mieszkalnego, usługowego albo mieszkalno-usługowego, natomiast na terenie **2MW/U** – nie więcej niż dwóch budynków mieszkalnych, usługowych albo mieszkalno-usługowych oraz na wszystkich terenach **MW/U** – nie więcej niż jednego budynku pomocniczego. Ponadto ustalono zabudowę do trzech kondygnacji nadziemnych i nie większą niż 12,0 m oraz jedną kondygnację nadziemną dla budynków pomocniczych i nie więcej niż 5,0 m, powierzchnię zabudowy nie większą niż 35% powierzchni działki budowlanej na terenie **1MW/U**, i nie większą niż 50% powierzchni działki budowlanej na terenach **2-4MW/U**, powierzchnię biologicznie czynną na wszystkich terenach **MW/U** nie mniejszą niż 20% powierzchni działki budowlanej. Ponadto na terenach **2-4MW/U** powierzchnia zabudowy dla budynku mieszkalnego, usługowego albo mieszkalno-usługowego nie może przekroczyć 160,0 m². Projekt planu ustalił dla budynków zlokalizowanych na terenach **1-4MW/U** dachy o symetrycznych kątach nachylenia połaci dachowych, od 30° do 45°, kryte dachówką ceramiczną w kolorze z palety barw czerwonych, natomiast dla budynków pomocniczych – dachy o dowolnym kącie nachylenia połaci dachowej. Zgodnie z ustaleniami analizowanego projektu planu na wszystkich terenach **MW/U** dopuszczono zachowanie, przebudowę lub rozbudowę istniejących budynków o innym typie zabudowy lub parametrach.

W granicach analizowanego projektu mpzp wyznaczono także tereny przeznaczone pod zabudowę usługową (**1-5U**), zabudowę usługową – oświaty (**1UO** i **2UO**), a także zabudowę usługową - sakralną (**1UK**, **2UK**). Wszystkie ww. tereny usługowe, z wyjątkiem terenu **5U** (który stanowi maskę budowlaną dla położonego już poza granicą planu terenu usługowego), obejmują tereny z już istniejącym zainwestowaniem, w tym zabudowę usług oświaty (Przedszkole nr 45 „Zielony Zakątek” oraz Szkoła Podstawowa nr 46 im. Marii Dąbrowskiej w Poznaniu), obiekty sakralne (kościół pw. Chrystusa Odkupiciela przy ul. Trzemeszeńskiej 20 oraz kościół pw. Opieki Matki Bożej przy ul. Toruńskiej 8), jak również inne obiekty usługowe, jak: kwaciarnia, salon z meblami kuchennymi, placówka Poczty Polskiej, specjalistyczne gabinety ginekologiczno-położnicze, salon sprzedaży samochodów, Bank PKO, czy „Restauracja Wiedeńska”, zlokalizowane w pasie zabudowy wzdłuż ul. Warszawskiej.

Na terenach **1UO**, **2UO**, **4U** ustalono lokalizację zabudowy do trzech kondygnacji nadziemnych, na terenie **1U** zabudowę do dwóch kondygnacji nadziemnych, natomiast na terenach:

2U i **3U** zabudowę jednokondygnacyjną, podobnie jak dla budynków pomocniczych. W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy ustalono powierzchnię zabudowy: na terenie **1U** nie większą niż 70% powierzchni działki budowlanej, na terenie **2UK** nie większą niż 60% powierzchni działki budowlanej, na terenach **2U**, **3U**, **4U**, **1UK** nie większą niż 50% powierzchni działki budowlanej, na terenie **1UO** nie większą niż 25% powierzchni działki budowlanej, na terenie i **2UO** nie większą niż 40% powierzchni działki budowlanej. W zakresie powierzchni biologicznie czynnej ustalono:

- na terenie **5U** nie mniejszą niż 60% powierzchni terenu,
- na terenach **2U**, **3U**, **4U**, **1UO** nie mniejszą niż 30% powierzchni działki budowlanej,
- na terenach **2UO**, **1UK** nie mniejszą niż 20% powierzchni działki budowlanej,
- na terenach **1U** i **2UK** nie mniejszą niż 10% powierzchni działki budowlanej.

Określono również wysokość zabudowy wynoszącą: na terenie **1U** – nie mniej niż 7,0 m i nie więcej niż 8,0 m na terenach **2U**, **3U** – nie więcej niż 5,0 m, na terenie **1UK** – nie więcej niż 25,0 m, na terenie **2UK** – nie więcej niż 9,0 m, na terenie **4U** – nie więcej niż 12,0 m, na terenach **1UO** i **2UO** – nie więcej niż 15,0 m, dla budynków pomocniczych – nie więcej niż 5,0 m, natomiast dla budowli nie więcej niż 45,0 m. Dla wszystkich terenów usługowych ustalono dachy płaskie, z wyjątkiem terenu **1UO**, dla którego stosować należy dachy o symetrycznych kątach nachylenia połaci dachowych, od 35° do 50°, kryte dachówką ceramiczną w kolorze z palety barw czerwonych. Ponadto na terenach **1-3U** ustalono jednakowy poziom gzymsów, oraz na terenie **1U** dopuszczono lokalizację budynków bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną i zadaszenia w strefie wskazanej na rysunku planu. Na terenie **2UO** dopuszczono natomiast lokalizację tymczasowych obiektów budowlanych, w tym pawilonów lekcyjnych. Analizowany projekt planu wprowadza również wymóg zagospodarowania terenu **5U** w powiązaniu z terenami położonymi poza granicami planu oraz zakaz lokalizacji budynków. Dla wszystkich terenów **U**, **UO** oraz **UK** wprowadzono również obowiązek lokalizacji nie mniej niż 70% ściany frontowej budynku na obowiązującej linii zabudowy.

Obowiązek zachowania nie mniej niż 70% powierzchni terenu jako powierzchni biologicznie czynnej wprowadzono natomiast na terenie zieleni urządzonej, oznaczonym jako **ZP**, zlokalizowanym na przedłużeniu ul. Łowickiej. Dla ww. terenu wprowadzono nakaz zagospodarowania zieleni w formie parku, zastosowanie jednorodnej nawierzchni z elementów rozbieralnych (z dopuszczeniem stosowania nawierzchni bitumicznych wyłącznie dla ciągów rowerowych i placów zabaw), jak również wykształcenie w ramach terenu spójnego zagospodarowania w zakresie elementów małej architektury. Dla terenu **ZP** wprowadzono następujące zakazy lokalizacji: urządzeń reklamowych i szyldów, stanowisk postojowych dla samochodów, ogrodzeń, z wyjątkiem ogrodzeń związanych z placami zabaw lub urządzeniami sportowymi lub wybiegiem dla psów, ogrodzeń pełnych i ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych, tablic informacyjnych z wykorzystaniem ekranów plazmowych lub typu LED. Dopuszczono natomiast lokalizację ciągów pieszych lub rowerowych oraz wybiegu dla psów. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustalono na obszarze chronionym planem, wskazanym na rysunku planu, zachowanie cennego starodrzewu parkowego.

Dla zlokalizowanego w północno-zachodniej części obszaru objętego sporządzeniem planu miejscowego terenu ogrodów działkowych ROD „Pomet” przy ul. Nieszawskiej 2, oznaczonego w projekcie mpzp jako **ZD**, ustalono lokalizację zabudowy jednokondygnacyjnej o wysokości nie większej niż 5,0 m w przypadku dachów stromych i nie większej niż 4,0 m w przypadku dachów płaskich, oraz dowolnych dachach. Określono powierzchnię zabudowy działki w ogrodzie działkowym nie większą niż 35,0 m² oraz powierzchnię zabudowy budynku administracyjno-socjalnego nie większą niż 100,0 m², a także powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 60% powierzchni każdego ogrodu działkowego, a przypadku lokalizacji budynku administracyjno-socjalnego nie mniejszą niż 30% powierzchni działki budowlanej. Zakazano lokalizacji: urządzeń reklamowych, ogrodzeń pełnych i ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych, szyldów i tablic informacyjnych z wykorzystaniem ekranów plazmowych lub typu LED.

Analizowany projekt planu miejscowego wyznaczył także trzy tereny infrastruktury – elektroenergetyki (**E**), dla których ustalono: powierzchnię zabudowy nie większą niż 30% powierzchni działki budowlanej, powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 10% powierzchni działki budowlanej, wysokość zabudowy nie większą niż 3,6 m oraz dowolny kąt nachylenia połaci dachowej.

Zakazano lokalizacji ogrodzeń pełnych i ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych, urządzeń reklamowych, szyldów i tablic informacyjnych z wykorzystaniem ekranów plazmowych lub typu LED. Dopuszczono lokalizację miejsc postojowych.

Analizowany projekt planu dla wszystkich terenów przewidzianych pod zabudowę wprowadził również szczegółowe ustalenia w zakresie zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej ustalono dostęp działek budowlanych do terenów przyległych dróg publicznych lub – dla terenów **1U** i **1E** – do terenów dróg publicznych poprzez tereny dróg wewnętrznych, zapewnienie stanowisk postojowych, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci. Dopuszczono roboty budowlane w zakresie sieci infrastruktury technicznej, oraz zakazano lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej. Na terenie **1U** ustalono lokalizację ciągu pieszego o szerokości nie mniejszej niż 2,5 m, zgodnie z rysunkiem planu.

Dla terenów dróg publicznych: klasy głównej ruchu przyspieszonego (tereny **1KD-GP** i **2KD-GP**), klasy zbiorczej (teren **KD-Z**), klasy lokalnej (teren **KD-L**), klasy dojazdowej (tereny **1-30KD-D**, **1KD-Dxs**, **2KD-Dxs**, **1-2KD-Dxr**) ustalono spójne zagospodarowanie w zakresie małej architektury i nawierzchni. Zakazano lokalizacji: tymczasowych obiektów budowlanych, szyldów, tablic informacyjnych z wykorzystaniem ekranów plazmowych lub typu LED, ogrodzeń, z wyjątkiem związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu. Dopuszczona została natomiast lokalizacja urządzeń reklamowych: wbudowanych w wiaty przystankowe komunikacji zbiorowej, w formie nośników reklamowych (o wysokości nie większej niż 1,8 m, szerokości nie większej niż 1,2 m, powierzchni ekspozycyjnej nie większej niż 3,0 m²); pojedynczych na terenach **2KD-GP**, **KD-L** w strefie promocji oznaczonej na rysunku planu (o wysokości nie większej niż 5,5 m, szerokości nie większej niż 5,1 m, powierzchni ekspozycyjnej nie większej niż 12,0 m²); w formie słupów ogłoszeniowych (o wysokości nie większej niż 5,0 m i szerokości nie większej niż 1,75 m). W stosunku do terenów dróg publicznych ustalono ponadto:

- dla terenu **1KD-GP**: lokalizację dwóch jezdni głównych, lokalizację pieszo-jezdni po północnej i południowej stronie jezdni głównych z wyłączeniem rejonów przystanków, lokalizację torowiska tramwajowego, lokalizację chodników w rejonach przystanków oraz w rejonie bezkolizyjnego przejścia dla pieszych i lokalizację obustronnych ścieżek rowerowych z uwzględnieniem (z dopuszczeniem zamiany chodników i ścieżek rowerowych na ciągi pieszo-rowerowe) oraz dopuszczenie nie wyznaczania ścieżek rowerowych w miejscach pieszo-jezdni, lokalizację bezkolizyjnego przejścia dla pieszych poza rejonami skrzyżowań, lokalizację przystanków tramwajowych oraz autobusowych, zakaz lokalizacji zjazdów z jezdni głównych, zakaz połączeń jezdni głównych i pieszo-jezdni, dopuszczenie lokalizacji zadaszenia w strefie wskazanej na rysunku planu;
- dla terenu **2KD-GP**: lokalizację skrzyżowania, lokalizację dwóch jezdni głównych, lokalizację fragmentu jezdni ul. Pustej po południowej stronie jezdni głównych, lokalizację fragmentu jezdni ul. Mogileńskiej, lokalizację torowiska tramwajowego, lokalizację obustronnych chodników i ścieżki rowerowej (z dopuszczeniem zamiany chodników i ścieżek rowerowych na ścieżkę pieszo-rowerową), lokalizację pętli autobusowej wraz z przystankami w rejonie ul. Pustej, zakaz lokalizacji stanowisk postojowych, zakaz lokalizacji zjazdów z jezdni głównych;
- dla terenu **KD-Z**: lokalizację jezdni, lokalizację obustronnych chodników oraz ścieżki rowerowej z dopuszczeniem zamiany chodników i ścieżki rowerowej na ścieżkę pieszo-rowerową;
- dla terenu **KD-L** lokalizację jezdni oraz co najmniej jednostronnego chodnika;
- dla terenów **1-30KD-D**: lokalizację jezdni i co najmniej jednostronnego chodnika, z dopuszczeniem ich zamiany na pieszo-jezdnię o szerokości nie mniejszej niż 4,5 m, lokalizację placu do zawracania na terenie **1KD-D**;
- dla terenów **1KD-Dxs**, **2KD-Dxs** lokalizację pieszo-jezdni o szerokości nie mniejszej niż 4,5 m, z dopuszczeniem zamiany na jezdnię i co najmniej jednostronny chodnik;
- dla terenów **1-2KD-Dxr** lokalizację chodnika i ścieżki rowerowej, z dopuszczeniem ich zamiany na ścieżkę pieszo-rowerową o szerokości nie mniejszej niż 3,0 m.

Ponadto dla terenów dróg publicznych ustalono również: parametry układu komunikacyjnego zgodnie z klasyfikacją, dopuszczenie lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, zachowanie ciągłości powiązań elementów pasów drogowych, w granicach obszaru planu oraz z zewnętrznym układem drogowym, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie robót budowlanych

w zakresie sieci infrastruktury technicznej oraz dopuszczenie lokalizacji elementów uspokojenia ruchu na terenach **KD-D** oraz **KD-Dxs**. Dla terenu **30KD-D** dopuszczono natomiast lokalizację naziemnych stanowisk postojowych.

W stosunku do terenów dróg wewnętrznych, oznaczonych w projekcie planu jako: **KDW**, **1-4KDWxs**, **1-3KDWx**, **KDWpp**, w analizowanym projekcie planu miejscowego ustalono na każdym z terenów spójne zagospodarowanie w zakresie małej architektury i nawierzchni. Zakazano lokalizacji: tymczasowych obiektów budowlanych, szyldów, tablic informacyjnych z wykorzystaniem ekranów plazmowych lub typu LED oraz ogrodzeń (z wyjątkiem związanych z bezpieczeństwem ruchu). Dopuszczono natomiast lokalizację urządzeń reklamowych w formie nośników reklamowych (o wysokości nie większej niż 1,8 m, szerokości nie większej niż 1,2 m, powierzchni ekspozycyjnej nie większej niż 3,0 m²) i słupów ogłoszeniowych (o wysokości nie większej niż 5,0 m i szerokości nie większej niż 1,75 m). Dla wszystkich terenów dróg wewnętrznych ustalono również: szerokość w liniach rozgraniczających zgodnie z rysunkiem planu, na terenie **3KDWx** lokalizację chodnika o szerokości nie mniejszej niż 1,5 m, na terenie **KDWpp** lokalizację naziemnych stanowisk postojowych, dopuszczenie lokalizacji placu do zawracania w przypadku nieprzelotowego zakończenia drogi, zachowanie ciągłości powiązań elementów pasów drogowych, w granicach planu oraz z zewnętrznym układem drogowym, dopuszczenie lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, a także zakaz lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej. Ponadto na terenach **1KDWxs**, **2KDWxs**, **3KDWxs**, **4KDWxs** ustalono lokalizację pieszo-jezdni o szerokości co najmniej 4,5 m, z dopuszczeniem zamiany na jezdnię o szerokości nie mniejszej niż 3,5 m i chodnika o szerokości nie mniejszej niż 1,5 m. W odniesieniu do terenu **KDW** projekt mpzp ustalił lokalizację fragmentu pasa drogowego ulicy zlokalizowanej poza granicą planu z fragmentami jezdni lub chodnika, natomiast na terenach **1KDWx**, **2KDWx**: lokalizację chodnika o szerokości nie mniejszej niż 1,5 m, z dopuszczeniem lokalizacji ścieżki pieszo-rowerowej o szerokości nie mniejszej niż 2,5 m, oraz dopuszczenie lokalizacji ścieżki rowerowej o szerokości nie mniejszej niż 2,0 m.

Do projektu planu wprowadzono ustalenia, które dotyczą istotnych z punktu widzenia niniejszego opracowania zagadnień, związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego. Poniżej przedstawiono te zapisy, które odnoszą się w sposób bezpośredni lub pośredni do ochrony środowiska i jego poszczególnych komponentów. W projekcie zmiany planu ustalono:

- w zakresie ochrony i kształtowania zieleni:
  - zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów na wszystkich terenach zlokalizowanych w granicach projektu planu,
  - dopuszczenie nasadzeń drzew i krzewów na wszystkich terenach dróg publicznych, w miejscach niekolidujących z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną oraz układem drogowym,
  - na wszystkich terenach dróg publicznych położonych w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu) zachowanie istniejącego starodrzewu i jego uzupełnienie,
  - zagospodarowanie zieleni w formie parku na terenie **ZP** oraz zachowanie cennego starodrzewu parkowego;
- w zakresie ochrony i kształtowania zasobów wodnych:
  - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach terenu na terenach **ZP** i **ZD**,
  - na terenach **1-3E** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie, z dopuszczeniem ich odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej,
  - odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie na terenach **1-46MN**, **1-3MN/U**, **1MW**, **2MW**, **1-4MW/U**, **1-5U**, **1UO**, **2UO**, **1UK**, **2UK** oraz wszystkich terenach dróg publicznych i dróg wewnętrznych;
- w zakresie ochrony powietrza:
  - zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe na terenach **1-46MN**, **1-3MN/U**, **1MW**, **2MW**, **1-4MW/U**, **1-5U**, **1UO**, **2UO**, **1UK**, **2UK**, **ZD**;
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego:
  - na terenach **1-46MN** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

- na terenach **1-3MN/U** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
- na terenach **1-2MW** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- na terenach **1-4MW/U** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców,
- na terenach **1-2UO** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- na terenie **4U**, w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej, zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów szpitali w miastach i terenów domów opieki społecznej,
- na terenach **8MN, 17MN, 19MN, 26MN, 33MN, 40MN, 41MN** stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w pierwszym pasie zabudowy wzdłuż terenu **KD-Z**,
- na terenie **1MN/U** stosowanie zasad akustyki budowlanej w części mieszkalnej budynku – z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
- na terenach **1-4MW/U** stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
- na terenach **1-2KD-GP** stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z dopuszczeniem ekranów akustycznych, przezroczystych w 70 % powierzchni,
- na terenach **KD-Z** i **KD-L** stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem ekranów akustycznych,
- na pozostałych terenach dróg publicznych dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem ekranów akustycznych (lokalizacji ekranów akustycznych zakazano również na drogach wewnętrznych).

Korzystnym – w związku z brakiem możliwości uzyskania wymaganych standardów akustycznych w środowisku – jest zakaz lokalizacji budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz szpitali i domów opieki społecznej na terenach **1-4MW/U** oraz **1-3U**, położonych bezpośrednio przy bardzo ruchliwej ul. Warszawskiej oraz przy trasie tramwajowej.

Ponadto, należy mieć nadzieję, że ustalenia dopuszczające lokalizację – na terenach dróg publicznych i wewnętrznych – dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, a także dopuszczające lokalizację elementów uspokojenia ruchu na terenach **KD-D** oraz **KD-Dxs** – będą służyły również ograniczeniu niepożądanego hałasu w środowisku.

Do projektu planu wprowadzono liczne ustalenia mające na celu ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego. Projekt planu dla wszystkich terenów w sposób szczegółowy określił ograniczenia oraz zasady lokalizacji elementów dysharmonizujących przestrzeń, takich jak: ogrodzenia, urządzenia reklamowe oraz szyldy. Na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1-2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 1UK, 2UK** zakazano lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, na rysunku projektu planu wskazano szrafem obszar chroniony planem, obejmujący (poza terenami **ZD, 1-3MN, 8-13MN** oraz otaczającymi je drogami dojazdowymi i wewnętrznymi) prawie cały obszar położony w granicach analizowanego projektu planu miejscowego. Dla ww. obszaru chronionego planem w tekście uchwały określono m.in. szerokość frontów nowo wydzielonych działek, zasady i parametry lokalizacji dopuszczonych w projekcie mpzp szyldów oraz tablic informacyjnych. Wprowadzono również zakaz lokalizacji klimatyzatorów i wentylatorów sytuowanych na połaciach dachowych oraz elewacjach budynków od strony dróg publicznych.

Ponadto na wszystkich terenach położonych w obszarze chronionym planem, a wskazanych pod zabudowę, linie zabudowy zostały wyznaczone w sposób, który pozwoli na zachowanie historycznej struktury urbanistycznej najstarszej części osiedla Warszawskiego.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”³⁸ obszar projektu planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu położony jest w strefie **II** – pośredniej, charakteryzującej się intensywnymi procesami urbanizacyjnymi. Obszar objęty przygotowywanym projektem mpzp w „Studium...” stanowi w większości teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczony symbolem **MN**. Zgodnie z wytycznymi do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla terenu **MN** wiodącym kierunkiem przeznaczenia jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie: wolno stojącej, bliźniaczej, szeregowej, a uzupełniającym kierunkiem przeznaczenia jest zabudowa usługowa towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, zieleni (np.: parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej. W przypadku istniejących na terenie **MN** zespołów tradycyjnych willi miejskich, mieszczących powyżej 2 mieszkań – na etapie sporządzania planu miejscowego dopuszcza się ich uzupełnienie budynkami o takich samych parametrach.

Na terenie **MN** przewiduje się zabudowę niską. W przypadku wyznaczenia na etapie sporządzania planu miejscowego terenu o funkcji usługowej „Studium...” dopuszcza możliwość podwyższenia wysokości dla dominanty w postaci np.: wieży kościoła, dzwonnicy, pływalni, usług oświaty.

Północno-zachodni fragment analizowanego projektu planu miejscowego, obejmujący teren ogrodów działkowych „Pomet”, zlokalizowany jest na terenie oznaczonym w „Studium...” jako **ZD** – teren ogrodów działkowych. Dla terenu **ZD** jako wiodący kierunek przeznaczenia określono ogrody działkowe (zgodnie z przepisami o rodzinnych ogrodach działkowych), natomiast jako kierunek uzupełniający wskazano tereny komunikacji i infrastruktury technicznej. Dopuszczone zostało także przekształcenie ogrodów działkowych na zieleni ogólnodostępną (np.: parki, skwery) i tereny sportowo-rekreacyjne. Zgodnie z ustaleniami „Studium...”, na terenie **ZD** ustala się lokalizację zabudowy niskiej: altany do 5 m oraz budynku socjalno-administracyjnego do 7 m wysokości.

Dla obszaru objętego przedmiotowym projektem mpzp w „Studium...” wskazano także tereny dróg podstawowego układu komunikacyjnego, w tym: teren drogi głównej ruchu przyspieszonego **kdGP.5** – ul. Warszawska oraz teren drogi zbiorczej **kdZ.2** – ul. Krańcowa.

Ponadto, większość obszaru analizowanego projektu planu (poza terenem ogrodów działkowych i terenami istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w układzie szeregowym, zlokalizowanej na północ od ul. Trzemeszeńskiej oraz na północ od ul. Włocławskiej) została oznaczona na planszy kierunków „Studium...” szrafem jako obszary chronione planem i pozostałe cenne kulturowo. Dla ww. obszarów proponuje się na etapie sporządzania planu miejscowego wskazanie ich do ochrony i zapewnienie trwałości zachowanych elementów kulturowych, zwłaszcza historycznych układów przestrzennych, a także wprowadzenie zakazu przekształceń form bryły wartościowych budynków i kompozycji elewacji oraz uwzględnienie możliwości rewitalizacji zdewastowanych obiektów budowlanych cennych kulturowo.

W zakresie zasad ochrony zasobów środowiska „Studium...” wskazuje na konieczność dążenia do poprawy jakości wód podziemnych oraz zapewnienia odtwarzalności ich zasobów oraz ochrony zasobów wód powierzchniowych, między innymi poprzez podjęcie działań polegających na dążeniu do konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska, poprzez realizację kanalizacji sanitarnej. W „Studium...” jako priorytetową przyjęto zasadę maksymalnego zatrzymania i oczyszczenia wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania, w związku z czym zakłada się, między innymi, w miarę możliwości zagospodarowywanie wód opadowych i roztopowych bezpośrednio na terenach działek w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej oraz w zabudowie wielorodzinnej poprzez zachowanie powierzchni biologicznie czynnych oraz lokalne wykorzystanie wód.

Rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne zaproponowane w projekcie mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu zapewniają ochronę historycznego układu osiedla willi miejskich, wyznaczając na większości analizowanego obszaru tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN**) oraz wskazany szrafem na rysunku planu, obszar chroniony planem, w ramach którego wprowadzono szczegółowe ustalenia w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Na rysunku analizowanego projektu planu wskazano także obiekty chronione planem, natomiast linie zabudowy zostały wyznaczone w sposób, zapewniający ich

³⁸ Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

zachowanie i ochronę. Zachowano także – jako teren wyłączony z zabudowy, obsadzony zielenią wysoką – plac o charakterze zieleńca przy ul. Kutnowskiej, przeznaczając go pod teren zieleni urządzonej (**ZP**) i powiększając o teren zlikwidowanego przedszkola nr 12 tym samym nadając mu pierwotny kształt zgodny z projektem Sylwestra Pajzderskiego.

Zgodnie z zapisami „Studium...”, w części północno-zachodniej obszaru objętego projektem mpzp wyznaczono teren ogrodów działkowych (**ZD**), zachowując tym samym obecny sposób zagospodarowania i użytkowania tego terenu.

W miejscu istniejących usług, w tym: sakralnych, oświaty i zdrowia, wyznaczono tereny zabudowy usługowej (**1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK**), natomiast w pasie zabudowy wzdłuż ul. Warszawskiej wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej (**MW/U**), sankcjonując tym samym istniejące obecnie obiekty usługowe. Dla wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę w projekcie planu ustalono szczegółowo parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów. Do projektu planu wprowadzono także szereg zapisów z zakresu zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, co pozwoli na ochronę historycznego założenia osiedla Warszawskiego oraz ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. W projekcie planu zachowano także, wskazany w „Studium...”, podstawowy układ komunikacyjny, złożony z ul. Warszawskiej (**1KD-GP, 2KD-GP**) i ul. Krańcowej (**KD-Z**) oraz pozostałe drogi – głównie klasy dojazdowej, wytyczone przez Sylwestra Pajzderskiego w pierwotnym projekcie osiedla Warszawskiego z 1927 r.

W kontekście powyższych ustaleń oraz charakteru omawianego terenu, zapisy analizowanego projektu planu należy uznać za zgodne z zapisami „Studium...”, zwłaszcza w zakresie przeznaczenia terenów oraz zasad kształtowania zabudowy i zasad ochrony środowiska.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Omawiany obszar objęty sporządzaniem projektu planu miejscowego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu stanowi przestrzeń już zurbanizowaną. Położony jest na terenach charakteryzujących się silnymi procesami urbanizacyjnymi, na których wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego zostały znacząco antropogenicznie zmienione. Podkreślić należy również, że struktura zabudowy analizowanego obszaru mpzp jest kompletna (poza dwoma niezabudowanymi dotąd działkami), i wykazuje cechy do zachowania. Dlatego też, ewentualne nowe inwestycje budowlane, stanowiące uzupełnienie zabudowy na dwóch działkach przy ul. Toruńskiej (teren **2MN/U**) oraz ul. Swarzędzkiej (teren **36MN**), niezależnie od tego, czy będą prowadzone w oparciu o ustalenia planu miejscowego, czy w oparciu o decyzje administracyjne (decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego) nie będą powodować utraty szczególnie cennych wartości przyrodniczych.

Ponieważ analizowany projekt planu jest typowym planem regulacyjnym, zachowującym obecny sposób zagospodarowania terenu, którego zadaniem jest ochrona cennego kulturowo układu osiedla willi miejskich, nie prognozuje się znaczących zmian jakości i stanu środowiska przyrodniczego na obszarze opracowania planu miejscowego oraz w jego rejonie. Przewiduje się bowiem, że obszar ten, niezależnie od tego, czy projektowany plan miejscowy zostanie zrealizowany czy nie, nadal będzie pełnił typowe miejskie funkcje, związane z funkcjonowaniem głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz w mniejszym stopniu zabudowy usługowej i mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej i terenów komunikacyjnych, a środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru nadal będzie poddawane działaniu wielu procesów naturalnych i antropogenicznych.

Dalsze funkcjonowanie terenów zabudowanych i komunikacyjnych powodować będzie powstawanie emisji do powietrza. Podobnie jak obecnie, będzie to spowodowane ruchem komunikacyjnym (głównie samochodowym) oraz funkcjonowaniem instalacji grzewczych w istniejącej zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej i mieszkaniowo-usługowej. Ruch komunikacyjny nadal powodować będzie emisję hałasu. Skala powyższych zjawisk zależy będzie od zastosowania działań redukujących skażenie środowiska, w tym stosowania w budynkach niskoemisyjnych źródeł ciepła i stosowania rozwiązań redukujących skażenie środowiska hałasem.

Wysokie prawdopodobieństwo są również kolejne przekształcenia w obrębie powierzchni ziemi. Dalsze funkcjonowanie terenów zurbanizowanych powodować może konieczność prowadzenia prac

modernizacyjnych, remontowych czy też rozbudowy podziemnych sieci infrastruktury technicznej oraz infrastruktury komunikacyjnej, co powodować będzie dalsze przeobrażenia warunków gruntowych.

Zieleń rosnąca w obrębie zieleńca przy ul. Kutnowskiej (na terenie **ZP**) oraz zlokalizowana przy ul. Nieszawskiej, na terenie ogrodów działkowych „Pomet” (na terenie **ZD**), z uwagi na genezę i pełnioną funkcję, nadal będzie kształtowana i kontrolowana przez człowieka (podlegać będzie regularnym zabiegom pielęgnacyjnym). W przypadku wprowadzania na terenie **ZP** nowych nasadzeń, zwłaszcza zadrzewień, w dłuższej perspektywie czasu mogą być stworzone dogodne warunki do bytowania nowych gatunków zwierząt. Należy jednak podkreślić, że z uwagi na lokalizację analizowanego obszaru w silnie zurbanizowanym środowisku, będą to gatunki zwierząt dobrze przystosowane do życia w warunkach miejskich, głównie owady i ptaki.

Podsumowując, zaniechanie realizacji planu nie wpłynie znacząco na zmianę stanu środowiska analizowanego obszaru. Środowisko nadal podlegać będzie przemianom, zarówno naturalnym, jak i antropogenicznym (emisje substancji i hałasu, przeobrażenia warunków gruntowych, rozwój zieleni w obrębie skweru). Z uwagi na obecne zagospodarowanie analizowanego obszaru, nie przewiduje się istotnych zmian stanu środowiska wynikających ze zmian form zagospodarowania analizowanego obszaru.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów rangi wspólnotowej, formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego w prognozie projektu mpzp, zaliczyć można:

- Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE), stanowiącą o utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach – cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania dla Poznania programów ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzo-alfa-pirenu³⁹, realizowany w projekcie mpzp poprzez ustalenie zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe: „II Polityka Ekologiczna Państwa” oraz „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”. Oba te dokumenty respektują zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczypospolitą Polską ochrony środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konieczności zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów

³⁹ uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508) oraz uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrześniańskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509)

przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, czyli mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych. Wśród metod realizacji polityki ekologicznej państwa priorytet ma stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają powiązać efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi, zwłaszcza w przemyśle i energetyce, transporcie, rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i gospodarce komunalnej, zagospodarowaniu przestrzennym, turystyce, ochronie zdrowia, handlu i działalności obronnej.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, wymienić należy m.in.:

- racjonalizację użytkowania wody i jakość wód – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach terenu na terenach **ZP** i **ZD**, na terenach **1-3E** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie, z dopuszczeniem ich odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej, a także odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1MW, 2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK** wszystkich terenach dróg publicznych i dróg wewnętrznych;
- jakość powietrza, zmiany klimatu – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1-2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK, ZD**;
- ochronę przed hałasem, cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: na terenach **1-46MN** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach **1-2MW** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach **1-3MN/U** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, na terenach **1-4MW/U** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, na terenach **1-2UO** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, na terenie **4U**, w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej, zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów szpitali w miastach i terenów domów opieki społecznej, na terenach **8MN, 17MN, 19MN, 28MN, 37MN, 44MN, 45MN** stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w pierwszym pasie zabudowy wzdłuż terenu **KD-Z**, na terenie **1MN/U** stosowanie zasad akustyki budowlanej w części mieszkalnej budynku – z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, na terenach **1-4MW/U** stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi; dla terenów dróg publicznych: na terenach **1-2KD-GP** stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z dopuszczeniem ekranów akustycznych, przezroczystych w 70 % powierzchni, na terenach **KD-Z** i **KD-L** stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem ekranów akustycznych, a na pozostałych terenach dróg publicznych dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem także ekranów akustycznych, ponadto, ograniczeniu niepożądanego hałasu w środowisku będą służyły również ustalenia dopuszczające lokalizację – na terenach dróg publicznych i wewnętrznych – dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, a także dopuszczające lokalizację elementów uspokojenia ruchu na terenach **KD-D** oraz **KD-Dxs**;
- różnorodność biologiczną i krajobrazową – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów na wszystkich terenach zlokalizowanych w granicach projektu planu oraz wszystkich terenach dróg publicznych i wszystkich terenach dróg wewnętrznych, dopuszczenie nasadzeń drzew i krzewów na wszystkich terenach dróg publicznych w miejscach niekolidujących z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną oraz układem drogowym oraz na wszystkich terenach

dróg publicznych położonych w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu) zachowanie istniejącego starodrzewu i jego uzupełnienie, a także zagospodarowanie zieleni w formie parku na terenie **ZP** oraz zachowanie cennego starodrzewu parkowego.

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 stanowi załącznik do uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie przyjęcia Polityki. Sporządzona została przez Ministerstwo Środowiska, zgodnie z wymogiem ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. Omawiany dokument określa cele średniookresowe do 2016 r. oraz wskazuje kierunki działań do wykonania w latach 2009-2012 w odniesieniu do zagadnień związanych z:

- kierunkami działań systemowych,
- ochroną zasobów naturalnych,
- poprawą jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Wśród działań systemowych dokument wymienia aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym – i w jego ramach cel dotyczący podnoszenia roli planowania przestrzennego, które powinno być podstawą lokalizacji nowych inwestycji. Wskazuje się na konieczność wdrażania wytycznych, dotyczących uwzględniania w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wdrażania przepisów, umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zatwierdzania wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000, uwzględniania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, określania zasad ustalania progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska, uwzględniania w planach wyników monitoringu środowiska.

Na szczeblu lokalnym, cele ochrony środowiska określone zostały w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2013-2016, z perspektywą do 2020 roku⁴⁰. Program stanowi wyraz realizacji polityki ekologicznej państwa na szczeblu gminnym. Sporządzony został w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, nakładającej na organy samorządowe województwa, powiatu i gminy obowiązek sporządzania odpowiednio wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Wyżej wymieniony dokument określa zadania w zakresie ochrony środowiska dla Poznania dla okresu czteroletniego (lata 2013-2016) oraz wskazuje główne wyzwania dla miasta w zakresie ochrony środowiska do roku 2020.

Dokument wskazuje cele strategiczne (długoterminowe) oraz kierunki działań w procesie długofalowym, które mają przyczynić się do osiągnięcia zaplanowanej wizji Miasta. Cele strategiczne obejmują 20 różnych zagadnień i odnoszą się zarówno do zachowania dobrego stanu oraz poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jak i zmniejszenia pewnych niekorzystnych oddziaływań oraz zagadnień na pograniczu ochrony środowiska i innych dziedzin (m.in. społecznych i gospodarczych). Kierunki działań wytyczone na lata 2013-2016 stanowią z kolei uszczegółowienie celów strategicznych.

Część z celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach omawianego w prognozie projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu. Są to cele dotyczące:

- osiągnięcia poprawy jakości powietrza i jakości życia mieszkańców – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1-2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK, ZD**;
- zrównoważonego użytkowania zasobów wodnych oraz ochrony przed powodzią i suszą – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach terenu na terenach **ZP** i **ZD**, na terenach **1-3E** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie, z dopuszczeniem ich odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej, a także odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1MW, 2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK** wszystkich terenach dróg publicznych i dróg wewnętrznych;
- utrzymanie wysokiego poziomu systemu zieleni miejskiej – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów na terenach: **1-46MN, 1-3MN/U, 1-2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK, ZP, 1-3E** oraz wszystkich terenach dróg publicznych oraz wszystkich

⁴⁰ uchwała Nr LX/928/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r.

terenach dróg wewnętrznych, dopuszczenie nasadzeń drzew i krzewów (w miejscach niekolidujących z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną oraz układem drogowym) na wszystkich terenach dróg publicznych oraz na wszystkich dróg publicznych położonych w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu) zachowanie istniejącego starodrzewu i jego uzupełnienie, a także zagospodarowanie zieleni w formie parku na terenie **ZP** oraz zachowanie cennego starodrzewu parkowego;

- zmniejszenia stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: na terenach **1-46MN** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach **1-2MW** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach **1-3MN/U** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, na terenach **1-4MW/U** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, na terenach **1-2UO** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, na terenie **4U**, w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej, zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów szpitali w miastach i terenów domów opieki społecznej, na terenach **8MN, 17MN, 19MN, 26MN, 33MN, 40MN, 41MN** stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w pierwszym pasie zabudowy wzdłuż terenu **KD-Z**, na terenie **1MN/U** stosowanie zasad akustyki budowlanej w części mieszkalnej budynku – z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, na terenach **1-4MW/U** stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi; dla terenów dróg publicznych: na terenach **1-2KD-GP** stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z dopuszczeniem ekranów akustycznych, przezroczystych w 70 % powierzchni, na terenach **KD-Z** i **KD-L** stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem ekranów akustycznych, a na pozostałych terenach dróg publicznych dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem także ekranów akustycznych, na pozostałych terenach dróg publicznych dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem ekranów akustycznych (lokalizacji ekranów akustycznych zakazano również na drogach wewnętrznych); korzystnym – w związku z brakiem możliwości uzyskania wymaganych standardów akustycznych w środowisku – jest zakaz lokalizacji budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz szpitali i domów opieki społecznej na terenach **1-4MW/U** oraz **1-3U**, położonych bezpośrednio przy bardzo ruchliwej ul. Warszawskiej oraz przy trasie tramwajowej, ponadto, ograniczeniu niepożądanego hałasu w środowisku będą służyły również ustalenia dopuszczające lokalizację – na terenach dróg publicznych i wewnętrznych – dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, a także dopuszczające lokalizację elementów uspokojenia ruchu na terenach **KD-D** oraz **KD-Dxs**.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Projekt planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu obejmuje tereny, których powierzchnia ziemi została już znacznie przekształcona w wyniku realizacji obecnego zainwestowania – istniejącej zabudowy oraz dróg i podziemnej infrastruktury technicznej.

Nowe inwestycje budowlane, prowadzone wyłącznie w ramach uzupełnienia zabudowy, które spowodują oddziaływanie na powierzchnię ziemi, przewidywane są jedynie na dwóch niezabudowanych dotąd działkach, położonych na terenach **2MN/U** i **36MN**, na których projekt planu zakłada lokalizację nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych albo usługowych. Należy jednak podkreślić, że z uwagi na ograniczenie zasięgu planowanych inwestycji jedynie do terenów ww. dwóch działek budowlanych, nie będą to oddziaływanie znaczące.

Realizacja nowej zabudowy na dwóch niezainwestowanych dotąd działkach na terenach **2MN/U** i **36MN** spowoduje zarówno trwałe, jak i krótkoterminowe przeobrażenia powierzchni ziemi. W miejscach lokalizacji nowej zabudowy dojdzie do naruszenia wierzchnich warstw geologicznych, a także przemieszania gruntów w wyniku prowadzenia prac fundamentowych i realizacji podziemnej

infrastruktury. Większe oddziaływania w tym zakresie nastąpią w przypadku realizacji, dopuszczonych ustaleniami projektu planu, kondygnacji podziemnych. Powyższe, negatywne oddziaływania będą spowodowane:

- naruszeniem powierzchni terenu, związanym z pracami ziemnymi przy wykonywaniu wykopów i wykonywaniu fundamentów obiektów inżynierskich,
- umieszczaniem w profilu glebowym elementów konstrukcji budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów budowlanych, wpływających na właściwości podłoża, w tym na jego przepuszczalność,
- wytworzeniem określonej ilości różnego rodzaju odpadów i ścieków.

Zmiany we właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża mogą wystąpić także na skutek robót w zakresie infrastruktury technicznej, które zostały dopuszczone planem. W związku z prowadzeniem prac może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów infrastruktury technicznej. Umieszczenie pod powierzchnią terenu elementów wchodzących w skład sieci infrastruktury będzie za sobą niosło trwałe oddziaływanie na warunki gruntowe. Odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w glebie materiałów wpływających na właściwości gruntu.

Biorąc pod uwagę potrzebę ograniczania skali oraz zasięgu trwałych zmian w środowisku przyrodniczym, istotny jest zapis projektu planu ustalający wymóg zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia. Zapis ten jest istotny z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i podłoża, ponieważ roślinność pozwala na uniknięcie lub przynajmniej znaczne ograniczenie wymywania gruntów, a także sprzyja absorpcji części ładunków zanieczyszczeń i blokuje ich przedostawanie się do głębszych warstw gleby.

W celu ograniczenia skali występowania negatywnych oddziaływań na ukształtowanie powierzchni ziemi i warunki gruntowe, jakie mogą nastąpić w konsekwencji realizacji dopuszczonych w projekcie planu zamierzeń inwestycyjnych, do projektu planu wprowadzono zapisy ustalające maksymalną powierzchnię zabudowy na wszystkich terenach wskazanych w projekcie mpzp pod zabudowę. W celu ograniczenia (w przyszłości) ryzyka pojawienia się zbyt intensywnej zabudowy, ustalono również minimalną powierzchnię działek budowlanych oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać utrzymany w granicach działek budowlanych. Przestrzeganie powyższych ustaleń zapobiegnie możliwości wydzielania działek budowlanych o niewielkich powierzchniach (na skutek wtórnych podziałów) oraz wprowadzania w przyszłości nowej, intensywnej zabudowy w miejscu istniejącej zabudowy (głównie mieszkaniowej jednorodzinnej). Działania te pozwolą na ograniczenie możliwości uszczuplenia lub też całkowitego wyeliminowania powierzchni biologicznie czynnych w obrębie poszczególnych działek budowlanych, umożliwiając tym samym ograniczenie skali przekształcenia powierzchni ziemi oraz utrzymanie charakteru przeważającego na omawianym obszarze sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów.

W kontekście konieczności eliminacji ze środowiska czynników powodujących pogorszenie jego stanu, w tym również pogorszenie jakości środowiska gruntowo-wodnego, istotny będzie również sposób prowadzenia gospodarki odpadami na obszarze projektu planu. Realizacja jego ustaleń w zakresie lokalizacji nowych obiektów budowlanych spowoduje wzrost ilości odpadów. Będą one powstawać w przypadku eksploatacji istniejących i nowych obiektów budowlanych. Należy jednak podkreślić, że właściwa gospodarka odpadami, zorganizowana zgodnie z przepisami odrębnymi, wyklucza możliwości negatywnego bezpośredniego oddziaływania inwestycji na środowisko gruntowo-wodne.

W trakcie prowadzenia prac budowlanych będą powstawać odpady związane z prowadzeniem samych prac budowlanych. Będą to m.in: gruz, beton, ziemia, kamienie, tworzywa sztuczne, metale, kable, różnego rodzaju opakowania, itp., a także odpady związane z funkcjonowaniem zaplecza socjalnego na placu budowy (niesegregowane odpady komunalne). Na etapie eksploatacji będą powstawać odpady związane z użytkowaniem obiektów mieszkalno-usługowych, użytkowaniem i utrzymaniem terenu zieleni, terenów komunikacyjnych oraz urządzeń i sieci infrastruktury technicznej.

Sposób gospodarowania odpadami powinien zapewnić ochronę życia i zdrowia ludzi, a także środowiska. Gospodarka odpadami nie może powodować zagrożenia dla gleby, wody, powietrza, roślin, zwierząt, nie może powodować uciążliwości przez hałas lub zapach. Niezwykle istotne jest także prawidłowe gospodarowanie wytworzonymi odpadami poprzez bezpieczną selektywną zbiórkę (w szczelnych kontenerach, pojemnikach na terenie utwardzonym, przy uwzględnieniu właściwości

fizycznych i chemicznych odpadów), a także przekazywanie ich wyspecjalizowanym podmiotom, posiadającym stosowane pozwolenia. Zagadnienia te nie stanowią jednak zakresu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zasady gospodarowania odpadami określają przepisy odrębne, w tym ustawa *o odpadach*, ustawa *Prawo ochrony środowiska*, ustawa *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, rozporządzenie *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* oraz akty prawa lokalnego, w tym m.in. *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania*⁴¹ i *Regulamin utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”*⁴². Stąd w projekcie planu nie ma ustaleń odnoszących się w sposób bezpośredni do tych zagadnień.

6.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Realizacja ustaleń projektu planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie będzie wpływała na stan i jakość zasobów naturalnych, występujących w granicach omawianego w prognozie obszaru. Prace prowadzone w granicach projektu planu nie będą naruszały głębokich utworów geologicznych, a funkcjonowanie nowo wybudowanych obiektów nie będzie wiązało się wykorzystywaniem zasobów wód termalnych.

6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

W granicach obszaru objętego projektem mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie występują żadne zbiorniki i ciekły wodne, w związku z czym realizacja jego ustaleń nie będzie oddziaływać w sposób bezpośredni na wody powierzchniowe.

Realizacja ustaleń przedmiotowego projektu planu powodować może jednak negatywne, choć lokalne i czasowe, oddziaływania na zasoby wodne. Będą one efektem prawdopodobnego wprowadzenia nowych inwestycji budowlanych w ramach uzupełnienia zabudowy na dwóch niezabudowanych dotąd działkach, położonych na terenach **2MN/U** i **36MN**, na których projekt planu zakłada lokalizację nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych albo usługowych. W przypadku realizacji ww. zabudowy na terenach przedmiotowych działek budowlanych spodziewać się należy trwałego uszczelnienia części powierzchni tych terenów, co z kolei spowoduje ograniczenie powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych i roztopowych oraz zwiększony spływ powierzchniowy z terenów utwardzonych. W pośredni sposób wpłynie zatem na ograniczenie alimentacji zasobów wodnych.

Lokalne i czasowe negatywne oddziaływania wystąpią w obrębie omawianych działek gruntu na etapie prowadzenia prac budowlanych, zarówno w zakresie lokalizacji zabudowy, jak i sieci infrastruktury technicznej. Wystąpią one głównie na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, które z kolei prowadzić może do zmian w naturalnym procesie infiltracji wód opadowych i roztopowych. Oddziaływania te będą miały jednak znacznie mniejszy wymiar niż oddziaływania związane z lokalizacją zabudowy.

Dla ochrony zasobów wód podziemnych pożądane jest utrzymanie jak największych powierzchni umożliwiających infiltrację wód do gruntu. W tym kontekście istotne są zapisy projektu planu, ustalające maksymalne powierzchnie zabudowane działek budowlanych oraz ich minimalne powierzchnie biologicznie czynne. Skalę negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne ograniczają również zapisy projektu, zapewniające odpowiedni udział terenów zieleni w strukturze funkcjonalnej obszaru (wyznaczenie terenów ogrodów działkowych i zieleni urządzonej) oraz ustalenia, których realizacja spowoduje zwiększenie udziału powierzchni porośniętych zielenią w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę, terenów komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej (zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów na terenach: **1-46MN**, **1-3MN/U**, **1-2MW**, **1-5MW/U**, **1-4U**, **1UO**, **2UO**, **1UK**, **2UK**, **ZP**, **1-3E** oraz

⁴¹ Uchwała Nr L/780/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 3931)

⁴² Uchwała Nr VI/30/2013 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”

wszystkich terenach dróg publicznych i wszystkich terenach dróg wewnętrznych, dopuszczenie nasadzeń drzew i krzewów (w miejscach niekolidujących z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną oraz układem drogowym) na wszystkich terenach dróg publicznych oraz na wszystkich terenach dróg publicznych położonych w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu) zachowanie istniejącego starodrzewu i jego uzupełnienie, a także zagospodarowanie zieleni w formie parku na terenie **ZP** oraz zachowanie cennego starodrzewu parkowego. Zachowanie i zwiększenie udziału terenów porośniętych roślinnością, a w szczególności roślinnością wysoką, będzie wpływało korzystnie na ograniczenie tempa spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych z obszaru opracowania.

Niezwykle istotne dla ochrony jakości istniejących wód powierzchniowych i podziemnych jest sposób postępowania z wytworzonymi w granicach obszaru mpzp ściekami, których ilość wzrośnie na skutek realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej. Projekt planu nie precyzuje rozwiązań w tym zakresie, co oznacza, że zagadnienia gospodarki wodno-ściekowej prowadzone będą wyłącznie w oparciu o przepisy odrębne. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*⁴³, właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku poprzez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych; przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych. W granicach analizowanego projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu znajduje się sieć kanalizacji sanitarnej, stąd też zakładać należy, iż wszystkie nowe inwestycje zostaną do niej podłączone.

W celu ochrony zasobów wód podziemnych przed ich nadmierną eksploatacją dla wszystkich terenów, w obrębie których dopuszczono realizację zabudowy, należałoby przewidzieć sposób zaopatrzenia w wodę pitną z sieci wodociągowej. Projekt planu nie podejmując ustaleń w tym zakresie odwołuje się do przepisów odrębnych, gdzie przyłączanie budynków do sieci regulują zapisy Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁴⁴. Zgodnie z § 26 działka budowlana, przewidziana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, powinna mieć możliwość przyłączenia uzbrojenia działki lub bezpośrednio budynku m.in. do sieci wodociągowej. W razie braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej, działka może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem możliwości zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody. W granicach analizowanego projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu znajduje się magistrala wodociągowa oraz wodociąg zapewniający mieszkańcom zaopatrzenie w wodę.

W zakresie postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi w analizowanym projekcie planu wprowadzono następujące ustalenia: zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach terenu na terenach **ZP** i **ZD**, na terenach **1-3E** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie, z dopuszczeniem ich odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej, a także odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie na terenach **1-46MN**, **1-3MN/U**, **1MW**, **2MW**, **1-4MW/U**, **1-5U**, **1UO**, **2UO**, **1UK**, **2UK** wszystkich terenach dróg publicznych i dróg wewnętrznych. Należy mieć na uwadze, że właściwe gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi pozwoli na zmniejszenie ryzyka nadmiernego odpływu wód z analizowanych terenów na skutek wzrostu udziału powierzchni trwale uszczelnionych. Takie postępowanie jest zgodne z polityką państwa i „Programem Ochrony Środowiska dla miasta Poznania na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku”⁴⁵. Podstawową zasadą współczesnych metod jest zatrzymanie części (lub całości) deszczu na terenie, na który spadł, powolny odpływ pozostałych wód opadowych do odbiornika, oraz naturalne oczyszczanie wód opadowych na miejscu (przed wprowadzeniem do odbiornika wodnego lub gruntowego, np. spływ przez trawę). Zatrzymanie części wód opadowych ogranicza degradację środowiska spowodowaną uszczelnieniem terenu, powoduje podniesienie poziomu wód gruntowych i lepsze zasilanie cieków przez wody gruntowe, co przyczynia się do polepszenia sytuacji przy niżówkach. Ponadto zgodnie

⁴³ tekst ujednolicony na dzień 01.01.2012, Dz. U. z 2011 nr 152 poz. 897

⁴⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity

⁴⁵ Uchwała Nr LX/928/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r.

z art. 100 ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁴⁶ przy planowaniu i realizacji przedsięwzięcia powinny być stosowane rozwiązania, które ograniczą zmianę stosunków wodnych do rozmiarów niezbędnych ze względu na specyfikę przedsięwzięcia.

Korzystny wpływ na zminimalizowanie możliwości zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych mają także zasady prowadzenia gospodarki odpadami. Na analizowanym terenie, podobnie jak na terenie całej gminy, sposób zagospodarowania odpadów określa Plan gospodarki odpadami dla miasta Poznania⁴⁷. Określenie sposobu postępowania z odpadami ogranicza zagrożenia wynikające z nieodpowiedniego postępowania z odpadami, których ilość wzrośnie w sposób znaczący w granicach analizowanego terenu na skutek rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Prowadzenie gospodarki odpadowej we właściwy sposób pozwoli na ograniczenie możliwości zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych substancjami niebezpiecznymi, przedostającymi się do gruntu na skutek niewłaściwego składowania odpadów.

Reasumując, ustalenia projektu mpzp przewidują możliwość wprowadzenia nowych inwestycji w ramach uzupełnienia zabudowy na dwóch niezabudowanych dotąd działkach gruntu, których realizacja może przyczynić się do wystąpienia czasowych, lokalnych niekorzystnych oddziaływań na wody podziemne. Zakłada się natomiast, że docelowa realizacja zapisów regulujących sposób zagospodarowania poszczególnych terenów oraz zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, pozwoli na zminimalizowanie skali niekorzystnych oddziaływań w możliwie maksymalnym stopniu. Charakter oraz zakres przyjętych rozwiązań pozwala również założyć, że realizacja nowych inwestycji na obszarze projektu planu nie spowoduje wystąpienia negatywnych oddziaływań w odniesieniu do wód powierzchniowych w obrębie całej JCWP.

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta

Obszar projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu jest trwale zainwestowany. Środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru zostało znacząco i trwale przekształcone w wyniku rozwoju terenów zabudowy, terenów komunikacyjnych oraz sieci infrastruktury technicznej. Analizowany obszar pozbawiony został autogenicznych zbiorowisk roślinnych, a obecny potencjał przyrodniczy (bioróżnorodność) zapewnia zieleń planowo wprowadzona przez człowieka na terenie obejmujących 5,7 ha ogrodów działkowych ROD „Pomet” zlokalizowanych przy ul. Nieszawskiej, zieleńca przy ul. Kutnowskiej oraz zieleń w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej. Tereny położone w granicach projektu planu stwarzają warunki do bytowania jedynie niewielkich zwierząt i wyłącznie tych gatunków, które dobrze przystosowanych do funkcjonowania w środowisku silnie zurbanizowanym (głównie owadów i ptaków). Ponadto, w granicach omawianego obszaru nie występują zbiorniki i ciek wodne, co znacząco ogranicza zróżnicowanie warunków siedliskowych i wpływa na występowanie zwierząt przystosowanych wyłącznie do warunków lądowych.

Realizacja ustaleń mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie wpłynie w sposób znaczący na kształtowanie lokalnej różnorodności biologicznej, w tym na kształtowanie warunków siedliskowych oraz skład gatunkowy flory i fauny.

Ewentualna realizacja nowej zabudowy na niezainwestowanych dotąd dwóch działkach gruntu na terenach **2MN/U** i **36MN**, spowoduje konieczność usunięcia pokrywy roślinnej z powierzchni przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację budynków, a także zniszczeniem roślinności na terenach wykorzystywanych na etapie realizacji inwestycji (składowanie materiałów budowlanych itd.). Długofalowe oddziaływania o niekorzystnym charakterze związane będą również z ograniczeniem powierzchni potencjalnie dostępnych dla roślinności, wynikającym z trwałego uszczelnienia terenów (o powierzchni zazwyczaj odpowiadającej powierzchni zabudowy). Przewiduje się jednak, że w przypadku realizacji zabudowy stanowiącej jedynie uzupełnienie istniejących kwartałów, co będzie miało miejsce w przypadku terenów **2MN/U** i **36MN**, przewidywany, niekorzystny wpływ na szatę roślinną w odniesieniu do całego obszaru opracowania będzie nieznaczny, a długofalowe skutki wprowadzenia na te tereny zabudowy najprawdopodobniej nie wpłyną na obniżenie walorów szaty roślinnej wszystkich terenów położonych w granicach opracowywanego projektu mpzp. Sytuacja ta wynika przede wszystkim z charakteru występującej tu roślinności, obejmującej głównie gatunki

⁴⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity

⁴⁷ stanowiący załącznik do Uchwały Nr XIX/170/V/2007 Rady Miasta Poznania z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie *przyjęcia Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Poznania*

adaptujące się do warunków typowych dla siedlisk antropogenicznie przekształconych, w tym przede wszystkim roślinność trawiastą.

Ochronie lokalnej bioróżnorodności, w tym również zachowaniu istniejących nasadzeń drzew, służyć będą wszystkie ustalenia planu dotyczące ochrony i kształtowania zieleni. W tym zakresie projekt planu ustala zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów na terenach: **1-46MN, 1-3MN/U, 1-2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK, ZP, 1-3E** oraz wszystkich terenach dróg publicznych oraz wszystkich terenach dróg wewnętrznych, dopuszczenie nasadzeń drzew i krzewów (w miejscach niekolidujących z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną oraz układem drogowym) na wszystkich terenach dróg publicznych oraz na wszystkich terenach dróg publicznych położonych w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu) zachowanie istniejącego starodrzewu i jego uzupełnienie, a także zagospodarowanie zieleni w formie parku na terenie **ZP** oraz zachowanie cennego starodrzewu parkowego.

Podsumowując, bioróżnorodność, szata roślinna i świat zwierzęcy omawianego obszaru nie ulegną znaczącym przekształceniom na skutek realizacji ustaleń mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu. Lokalizacja nowej zabudowy na terenach **2MN/U** i **36MN** spowoduje konieczność usunięcia istniejącej pokrywy roślinnej z powierzchni przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację budynków, przy czym usunięta zieleń zostanie zastąpiona nowymi nasadzeniami realizowanymi w ramach obowiązku zachowania nie mniej niż 35% powierzchni biologicznie czynnej na terenie **36MN** oraz nie mniej niż 30% powierzchni biologicznie czynnej na terenie **2MN/U**. Projekt planu zawiera ustalenia, których realizacja pozwoli na ograniczenie negatywnego oddziaływania realizacji nowych inwestycji budowlanych na przyrodę ożywioną omawianego obszaru.

6.5. Oddziaływanie na krajobraz

Ze względu na położenie, charakter omawianego obszaru oraz obecność licznych obiektów zabytkowych, niezwykle istotne było wprowadzenie do projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu ustaleń umożliwiających zachowanie lokalnych walorów krajobrazowych, uwzględniających położenie analizowanego terenu oraz charakterystykę występującej w jego granicach zabudowy willowej, pochodzącej z lat 20-tych XX wieku. Do najważniejszych celów ustaleń przedmiotowego projektu mpzp należało także utrzymanie historycznego założenia urbanistycznego osiedla Warszawskiego o wachlarzowym układzie przestrzennym, zaprojektowanego przez Sylwestra Pajzderskiego, podniesienie rangi obiektów zabytkowych oraz wyeksponowanie w przestrzeni pierwotnego założenia osiedla.

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wprowadza ustaleń, których realizacja mogłaby w sposób istotny naruszyć walory krajobrazowe przedmiotowego obszaru. Zasadniczo utrzymuje on dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w jego granicach, umożliwiając jednocześnie uzupełnienie istniejącego zainwestowania poprzez umożliwienie realizacji zabudowy (nawiązującej charakterem i gabarytami do zabudowy historycznej) w obrębie dwóch niezagospodarowanych dotąd działek budowlanych na terenach **2MN/U** i **36MN**. Poprzez określenie w sposób szczegółowy parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania wszystkich terenów znajdujących się w granicach obszaru opracowania, eliminuje ryzyko wprowadzenia na niezabudowane dotąd tereny zabudowy odbiegającej w sposób istotny od zabudowy historycznej, nie uwzględniającej kontekstu historycznego całego układu urbanistycznego osiedla Warszawskiego.

Analizowany projekt planu wprowadza szczegółowe ustalenia dotyczące parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy na wszystkich terenach przeznaczonych pod zabudowę, określając między innymi maksymalną wysokość budynków, sposób kształtowania geometrii dachów czy też wygląd zewnętrzny budynków. Realizacja tych ustaleń pozwoli na wykształcenie zabudowy o spójnym charakterze i wysokich walorach estetycznych, współgrającej z zabudową historyczną, stanowiącą jeden z najważniejszych elementów kształtujących lokalny krajobraz.

Zgodnie z zapisami projektu mpzp utrzymany zostanie dotychczasowy teren niezabudowany, obejmujący teren centralnego placu obsadzonego zielenią w formie zieleńca, z bardzo charakterystycznym półkolistym trawnikiem (oznaczony symbolem **ZP** – teren zieleni urządzonej), stanowiący jeden z najważniejszych elementów zagospodarowania, wpływających w sposób istotny na kształtowanie walorów tutejszego krajobrazu. Ponadto, co istotne, w granicach wyłączono z zabudowy terenu **ZP** znalazł się także obecnie już nie użytkowany budynek dawnego Przedszkola nr 12 „Marcinek” przy ul. Płockiej 4 wraz z przylegającym do niego ogrodzonym boiskiem sportowym

(dawniej ogólnodostępnym), którego budowa istotnie naruszyła symetrię i kształt zieleńca. Wprowadzenie funkcji zieleni urządzonej **ZP** również na terenie obecnie zabudowanym umożliwi zatem przywrócenie pierwotnego układu zieleńca. Ponadto, zgodnie z ustaleniami analizowanego projektu planu miejscowego na terenie **ZP** zachowany zostanie także cenny element krajobrazu, jakim jest istniejący zabytkowy starodrzew parkowy. W projekcie mpzp ustalono również na wszystkich terenach dróg publicznych, położonych w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu), zachowanie istniejącego starodrzewu oraz w przypadku terenów komunikacji – jego uzupełnienie. Wiekowe drzewa, oprócz wartości estetycznej i przyrodniczej mają również dużą wartość historyczną, są świadkami rozwoju danego obszaru, a tym samym jego historii, co ma szczególne znaczenie w kontekście zabytkowego charakteru omawianego fragmentu osiedla Warszawskiego.

Z punktu widzenia ochrony walorów krajobrazowych niezwykle ważna jest również realizacja ustaleń w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, wprowadzających w granicach pierwotnego terenu osiedla Warszawskiego obszar chroniony planem (oznaczony szrafem na rysunku planu), dla którego w tekście uchwały określono m.in. szerokość frontów nowo wydzielonych działek, zasady i parametry lokalizacji dopuszczonych w projekcie mpzp sztyldów oraz tablic informacyjnych. Na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1-2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK** wprowadzono zakaz klimatyzatorów i wentylatorów sytuowanych na połaciach dachowych oraz elewacjach budynków od strony dróg publicznych, natomiast na wszystkich terenach dróg publicznych wprowadzono obowiązek zachowania istniejącego starodrzewu i jego uzupełnienie. Ponadto na wszystkich terenach położonych w obszarze chronionym planem, a wskazanych pod zabudowę, linie zabudowy zostały wyznaczone w sposób, który pozwoli na zachowanie historycznej struktury urbanistycznej najstarszej części osiedla Warszawskiego.

Zapisy projektu planu chronią przed istotną ingerencją w krajobraz omawianego obszaru również dzięki wprowadzeniu zapisów ograniczających lub uniemożliwiających lokalizację elementów dysharmonizujących lokalną przestrzeń. Projekt planu dla wszystkich terenów w sposób szczegółowy określił ograniczenia oraz zasady lokalizacji elementów dysharmonizujących przestrzeń, takich jak: ogrodzenia, urządzenia reklamowe, oraz sztyldy. Na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1-2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK** zakazano lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych.

Ustalenia projektu mpzp dopuszczają natomiast możliwość lokalizacji elementów, których obecność nie wpływa w sposób znacząco negatywny na kształtowanie walorów lokalnego krajobrazu. Wymienić tu można między innymi lokalizację: sieci infrastruktury technicznej (z wyjątkiem zakazanych nowych sieci napowietrznych), dojazdów z elementami ogrodzeń nie wyższych niż 2,2 m, sztyldów i tablic informacyjnych (z wyjątkiem sztyldów wolno stojących i tablic informacyjnych z wykorzystaniem ekranów plazmowych lub typu LED) o powierzchni nie większej niż 0,2 m² na ogrodzeniach, na budynkach, w miejscach nie przesłaniających otworów okiennych, drzwiowych oraz detali architektonicznych i jednorodnych dla całego budynku w zakresie materiału i wielkości.

Nieco inny charakter mają zapisy w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, wprowadzone dla terenów **ZP** i **ZD**, ustalające (na terenie **ZD**) m.in. wykształcenie w ramach terenu spójnego zagospodarowania w zakresie elementów małej architektury oraz (na terenie **ZD**) lokalizację zabudowy jednokondygnacyjnej. Z uwagi na specyficzny charakter terenu **ZP** w projekcie planu ustalono zagospodarowanie w formie parku oraz zastosowania jednorodnej nawierzchni z elementów rozbielalnych (z dopuszczeniem stosowania nawierzchni bitumicznych wyłącznie dla ciągów rowerowych i placów zabaw). Zakazano lokalizacji: urządzeń reklamowych i sztyldów, stanowisk postojowych dla samochodów, ogrodzeń, z wyjątkiem ogrodzeń związanych z placami zabaw, boiskami, ogrodzeń pełnych i ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych i tablic informacyjnych z wykorzystaniem ekranów plazmowych lub typu LED. Dopuszczono natomiast lokalizację ciągów pieszych i rowerowych. W stosunku do terenu ogrodów działkowych (**ZD**) wprowadzono zakaz lokalizacji: urządzeń reklamowych, ogrodzeń, z wyjątkiem ogrodzeń dla obiektów sportowych i placów zabaw, ogrodzeń pełnych i ogrodzeń wykonanych z betonowych elementów prefabrykowanych, sztyldów i tablic informacyjnych z wykorzystaniem ekranów plazmowych lub typu LED.

W odniesieniu do terenów dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych projekt mpzp ustala zachowanie w granicach poszczególnych terenów spójnego zagospodarowania w zakresie małej architektury i nawierzchni. Zakazuje natomiast lokalizacji: tymczasowych obiektów budowlanych, budynków pomocniczych wykonanych z blachy, sztyldów, tablic informacyjnych z wykorzystaniem ekranów plazmowych lub typu LED, ogrodzeń, z wyjątkiem związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu.

Z uwagi na powyższe, przewiduje się, że docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp w zakresie lokalizacji elementów wpływających na kształtowanie ładu przestrzennego wpłynie korzystnie na zachowanie lokalnych walorów krajobrazowych i pozwoli na wykształcenie uporządkowanej przestrzeni charakteryzującej się wysokimi walorami estetycznymi. Należy zaznaczyć, że realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu pozwoli utrzymać kompozycyjnie spójny układ architektoniczno-urbanistyczny, zgodny z historycznym założeniem urbanistycznym dzielnicy willowej inspirowanej teoriami miasta-ogrodu.

6.6. Oddziaływanie na ludzi

Nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania na ludzi w wyniku realizacji ustaleń planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu. Omawiany projekt mpzp jest typowym planem regulacyjnym, który nie zakłada zmian w przeznaczeniu terenów. Umożliwia, w ramach uzupełnienia zabudowy, lokalizację nowych budynków w obrębie dwóch niezainwestowanych jeszcze działek na terenach **2MN/U** i **36MN**, w związku z czym możliwe jest wystąpienie niekorzystnych oddziaływań o czasowym i lokalnym charakterze, wynikających z realizacji nowych budynków mieszkaniowych jednorodzinnych lub usługowych. Oddziaływania te wynikać będą ze wzrostu zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz hałasu – emitowanych przez maszyny i pojazdy budowlane. Należy jednak przypuszczać, że prace prowadzone będą w ciągu dnia i nie będą powodowały dyskomfortu w godzinach nocnych. Z uwagi na skalę przewidywanych inwestycji, oddziaływania te nie powinny być znaczące.

W celu zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa obecnych oraz przyszłych mieszkańców analizowanych terenów, niezbędne jest podejmowanie działań umożliwiających zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Działania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony zdrowia mieszkańców miasta, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego), pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań i umieralności. W związku z powyższym, konieczne jest wprowadzanie takich ustaleń, których realizacja pozwoli na zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska, a co za tym idzie pogorszenie jakości życia mieszkańców danego terenu.

Projekt mpzp wprowadza – w ramach możliwego ustawowego zakresu – zapisy, których realizacja przyczyni się do utrzymania lub poprawy komfortu życia mieszkańców i użytkowników terenów znajdujących się w granicach planu oraz do zapewnienia odpowiedniego standardu funkcjonowania tych terenów. Służyć temu będą ustalenia dotyczące:

- zapewnienia wszystkim terenom dostępu do sieci infrastruktury technicznej, powiązanie sieci z układem zewnętrznym oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej,
- ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego (zakaz stosowania paliw stałych w piecach i trzonach kuchennych),
- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach terenu na terenach **ZP** i **ZD**, na terenach **1-3E** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie, z dopuszczeniem ich odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej, a także odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie na terenach **1-46MN**, **1-3MN/U**, **1MW**, **2MW**, **1-4MW/U**, **1-5U**, **1UO**, **2UO**, **1UK**, **2UK** wszystkich terenach dróg publicznych i dróg wewnętrznych,
- ochrony i kształtowania zieleni (zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów na terenach: **1-46MN**, **1-3MN/U**, **1-2MW**, **1-4MW/U**, **1-5U**, **1UO**, **2UO**, **1UK**, **2UK**, **ZP**, **1-3E** oraz wszystkich terenach dróg publicznych oraz wszystkich terenach dróg wewnętrznych, dopuszczenie nasadzeń drzew i krzewów (w miejscach niekolidujących z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną oraz układem drogowym) na wszystkich terenach dróg publicznych oraz na wszystkich terenach dróg publicznych położonych w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu) zachowanie istniejącego starodrzewu i jego uzupełnienie, a także zagospodarowanie zieleni w formie parku na terenie **ZP** oraz zachowanie cennego starodrzewu parkowego,
- konieczności zapewnienia wymaganych przepisami i ustaleniami projektu planu standardów akustycznych w środowisku, a także stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach

wymagających komfortu akustycznego, jak również stosowania rozwiązań przeciwhałasowych dla terenów dróg publicznych.

Podsumowując, docelowa realizacja ustaleń planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu pozwoli na zapewnienie odpowiedniego standardu zamieszkania, a także na zapewnienie bezpieczeństwa w granicach analizowanego obszaru.

6.7. Oddziaływanie na powietrze

Realizacja ustaleń projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie spowoduje znaczącego wzrostu zanieczyszczenia powietrza. Projekt planu umożliwi uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej lub usługowej w obrębie dwóch niezainwestowanych dotąd działek budowlanych na terenach **2MN/U** i **36MN**, a ponieważ zasięg przestrzenny tych inwestycji będzie niewielki, ich realizacja nie będzie powodowała istotnych emisji do powietrza i nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń w powietrzu atmosferycznym.

Czasowy wzrost emisji związany będzie z ewentualną realizacją inwestycji budowlanych, polegających na realizacji nowej zabudowy czy też prowadzeniu inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej. Emisje zanieczyszczeń gazowych, związanych z pracą silników maszyn budowlanych oraz zanieczyszczeń pyłowych, powstających w wyniku przemieszczania dużych ilości mas ziemnych i stosowania różnego rodzaju materiałów budowlanych, będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza na tym terenie.

Projekt przewiduje powiązanie sieci infrastruktury technicznej w granicach planu z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci. Obszar mpzp objęty jest siecią ciepłowniczą i siecią gazową, w związku z tym nowe budynki będą mogły być do nich podłączone, co z punktu widzenia ochrony jakości powietrza byłoby rozwiązaniem korzystnym.

Zapisy przedmiotowego projektu mpzp, nie przewidują realizacji nowych, znaczących inwestycji, związanych z rozbudową lokalnego układu komunikacyjnego. Nie istnieje zatem ryzyko pojawienia się nowych, liniowych źródeł emisji zanieczyszczeń, których funkcjonowanie zagroziłoby dotrzymaniu obowiązujących standardów w zakresie jakości powietrza atmosferycznego. Zagrożenia dla obowiązujących standardów jakości powietrza nie będzie stanowił także wzrost natężenia ruchu kołowego, wynikający z minimalnego w skali całego obszaru projektu planu zwiększenia areału terenów przeznaczonych pod zabudowę. Na ograniczenie ryzyka wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń niewątpliwie będzie wpływał także fakt, iż w ostatnich latach notuje się zwiększanie udziału pojazdów spełniających wyższe normy emisji EURO⁴⁸ oraz stopniowe wycofywanie z użytku pojazdów nie spełniających tych norm.

Pomimo opisanego powyżej, stosunkowo niewielkiego ryzyka pojawienia się na analizowanym obszarze obiektów, których funkcjonowanie mogłoby wpłynąć na pogorszenie lokalnych warunków aerasanitarnych, do projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu wprowadzono zapisy, których realizacja ma na celu zminimalizowanie nielicznych, niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego, jakie mogą pojawić się w wyniku realizacji jego ustaleń. Do najważniejszych ustaleń w tym zakresie należy wprowadzenie zakazu stosowania w budynkach pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe. Przestrzeganie zakazu stosowania paliw stałych pozwoli na ograniczenie w możliwie maksymalny sposób emisji zanieczyszczeń powstających w obrębie indywidualnych systemów grzewczych (w szczególności zanieczyszczeń pyłowych). Wprowadzenie tego rodzaju zakazu nawiązuje ponadto do ustaleń zawartych w *Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim*⁴⁹ oraz *Programie ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej*

⁴⁸ norma emisji EURO I (91/441/EC), EURO II (94/12/EC, 96/69/EC), EURO III i EURO IV (wprowadzona Dyrektywą 98/69/EC) oraz EURO V (2007/715/EC)

⁴⁹ Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku województwa wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01.2013 r., poz. 508)

oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim⁵⁰.

Wśród zapisów, których realizacja wpłynie będzie w sposób korzystny na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego, wymienić można również ustalenia z zakresu kształtowania zieleni na całym obszarze opracowania. Wspomnieć tu należy o wprowadzeniu dla całego analizowanego obszaru zapisów ustalających minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych terenów, nakazie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, a także dopuszczenie nasadzeń drzew i krzewów (w miejscach niekolidujących z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną oraz układem drogowym) na wszystkich terenach dróg publicznych oraz na wszystkich terenach dróg publicznych położonych w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu) zachowanie istniejącego starodrzewu, i jego uzupełnienie a także zagospodarowanie zieleni w formie parku na terenie **ZP** oraz zachowanie cennego starodrzewu parkowego.

6.8. Oddziaływanie na klimat lokalny

Realizacja ustaleń projektu mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na klimat lokalny. Projektem planu objęty jest obszar, który jest w całości zainwestowany. Stanowi on fragment obszaru Poznania, charakteryzujący się dość intensywną zabudową, na którym w wyniku urbanizacji warunki klimatu lokalnego zostały zmodyfikowane. Projekt planu nie przewiduje dużych zmian w stosunku do obecnego sposobu i stanu zagospodarowania. Utrzymany zostaje mieszkaniowy charakter tego obszaru, wynikający z jego pierwotnego rozplanowania przez architekta Sylwestra Pajzderskiego, a przewidywane przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne dotyczą uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej lub usługowej na terenach **2MN/U** i **36MN** jedynie w obrębie dwóch niezabudowanych dotąd działek gruntu. Zasięg przewidywanych zmian będzie zatem niewielki, stąd można założyć, że nie wpłyną one w sposób znaczący na uwarunkowania klimatu lokalnego, zarówno w sensie pozytywnym, jak i negatywnym. Niemniej, z punktu widzenia oddziaływania na klimat lokalny pozytywnie ocenia się wszystkie ustalenia projektu planu, które zapewniają ochronę istniejącej zieleni, oraz te które umożliwią wprowadzanie nowych nasadzeń. W tym zakresie istotne są ustalenia dotyczące:

- dopuszczenie nasadzeń drzew i krzewów (w miejscach niekolidujących z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną oraz układem drogowym) na wszystkich terenach dróg publicznych oraz w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu),
- na wszystkich terenach dróg publicznych położonych w obszarze chronionym planem zachowanie istniejącego starodrzewu i jego uzupełnienie,
- zagospodarowanie zieleni w formie parku na terenie **ZP** oraz zachowanie cennego starodrzewu parkowego,
- zachowanie terenu ogrodów działkowych ROD „Pomet” jako terenu **ZD**,
- zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia.

Ponadto ustaleniem przedmiotowego projektu planu miejscowego, które pozwoli na pewne ograniczenie negatywnych skutków dla klimatu lokalnego, wynikających z realizacji nowych obiektów kubaturowych jest zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe.

Reasumując, przewiduje się, że topoklimat analizowanego obszaru w wyniku realizacji zapisów mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie ulegnie zmianom podstawowych parametrów oraz nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na klimat oraz warunki wymiany powietrza.

6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie zmienia w zasadniczy sposób istniejącego zagospodarowania i przeznaczenia terenów objętych jego granicami. Podjęcie prac projektowych wynikało przede wszystkim z konieczności zachowania charakteru analizowanego obszaru oraz ochrony terenów zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej, przed rozwojem zabudowy usługowej, a także z uwagi na konieczność ochrony szczególnych walorów kulturowych oraz kilku istniejących terenów zieleni. Analizowany projekt planu utrzymuje charakter funkcjonujących terenów

⁵⁰ Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku województwa wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01. 2013 r., poz. 509)

zabudowy mieszkaniowej, dopuszczając jedynie możliwość ich uzupełnienia w obrębie nielicznych, niezabudowanych dotąd działek, a także określa funkcje, charakter i intensywność wszystkich pozostałych terenów, ograniczając możliwość lokalizacji obiektów w znacznym stopniu kolidujących z dotychczasową zabudową.

W granicach mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu zlokalizowane zostały: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **1-46MN**, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej **1-3MN/U**, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **1-2MW**, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej **1-4MW/U**, tereny zabudowy usługowej **1-5U**, tereny zabudowy usługowej oświaty **1-2UO**, tereny zabudowy usługowej sakralnej **1-2UK**, teren zieleni urządzonej **ZP**, teren ogrodów działkowych **ZD**, tereny infrastruktury technicznej elektroenergetyki **1-3E**, tereny komunikacji: dróg publicznych – **1-2KD-GP** (drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego – ul. Warszawska), **KD-Z** (droga klasy zbiorczej – ul. Krańcowa), **KD-L** (droga klasy lokalnej – ul. Mogileńska), **1-30KD-D**, **1-2KD-Dxs** i **1-2KD-Dxr** (drogi klasy dojazdowej) oraz dróg wewnętrznych – **KDW**, **1-4KDWxs**, **1-3KDWx** i **KDWpp**.

Na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁵¹ oraz rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁵² – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej **MN** oraz **MW**, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej lub usługowej **MN/U** oraz **MW/U**, a także teren zabudowy usługowej **4U** – w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej, oraz tereny zabudowy usługowej oświaty **UO**, podlegają ochronie akustycznej w środowisku. Ochroną taką nie zostały objęte w niniejszym projekcie planu tereny: zieleni urządzonej **ZP** i ogrodów działkowych **ZD**.

Projekt planu ustalił zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku: dla terenów **1-46MN** oraz terenów **1-2MW** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla terenów **1-3MN/U** – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, dla terenów **1-4MW/U** – jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, dla terenów **1-2UO** – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, dla terenu **4U**, w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej – jak dla terenów szpitali w miastach i terenów domów opieki społecznej.

Dopuszczalny maksymalny równoważny poziom hałasu komunikacyjnego (samochodowego i tramwajowego) – dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **1-46MN**, terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **1-2MW** oraz terenów zabudowy usługowej oświaty **1-2UO**, związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, a także dla terenu **4U**, w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej, wynosi – $L_{Aeq D/N}^* = 61/56$ dB, odpowiednio w całej porze dziennej i nocnej, natomiast maksymalny dopuszczalny długookresowy średni poziom analizowanego hałasu komunikacyjnego dla takich terenów, stosowany do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem wynosi – $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w porze dziennie-wieczornonocnej i porze nocnej.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej **1-3MN/U**, dla których ustalenia projektu planu wymagają zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych – kryteria akustyczne jw. wynoszą odpowiednio: $L_{Aeq D/N}^* = 65/56$ dB oraz $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB.

Z kolei, dla terenów zabudowy **1-4MW/U** (zlokalizowanych bezpośrednio wzdłuż ul. Warszawskiej), dla których projekt planu ustala zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców – kryteria akustyczne jw. są najłagodniejsze (dopuszczają najwyższe poziomy dźwięku w środowisku), zdefiniowane odpowiednio dla wartości – $L_{Aeq D/N}^* = 68/60$ dB oraz $L_{DWN}^* = 70$ dB oraz $L_N^* = 65$ dB.

Ochrona akustyczna ustalona dla terenów **1-4MW/U** na poziomie wartości wymaganych jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców wydaje się być dyskusyjna, zarówno z uwagi na bardzo wysokie dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla tych terenów zabudowy, jak również ze względu na położenie granic opracowania, a więc także terenów **1-4MW/U** – poza tzw. obszarem funkcjonalnego śródmieścia, którego granice wyznaczono w obowiązującym *Studium...*⁵³. W dziedzinie akustyki środowiska, w rozumieniu przepisów rozporządzenia *w sprawie*

⁵¹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity)

⁵² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tekst jednolity, Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

⁵³ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁵⁴ – strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. Rozporządzenie jw. dopuszcza co prawda występowanie takich stref w innych dzielnicach miasta, o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. mieszkańców, ale analizowany obszar projektu planu nie spełnia wspomnianych cech, z akustycznego punktu widzenia. Autorzy projektu planu kierowali się jednak przeświadczeniem, że w polskim systemie prawnym nie ma określonej definicji zabudowy zwartej. W dyskusji nad tym zagadnieniem przywołali komentarz do ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁵⁵, zastosowany przy wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie Nr IV SA/Wa 1530/11, z dnia 10 listopada 2011 r., który wywodzi, że „obszary o zwartej zabudowie występować będą wtedy, gdy takie ich przeznaczenie wyniknie z postanowień planu miejscowego, a w przypadku jego braku z intensywności na danym terenie.”

Ponadto, przepisy ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁵⁶ mówią, że dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku należy ustalać oraz utrzymywać „... poniżej poziomu dopuszczalnego ...”, co oznacza, że wymagań akustycznych w środowisku nie należy łagodzić, a raczej je zaostrzać. Tak właśnie uczyniono w przypadku terenów **MN** z budynkami wielorodzinnymi typu willa miejska – wewnątrz osiedla oraz terenów projektowanej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW** – zlokalizowanych pośród zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wykorzystując również przepis ustawy jw. (art. 114, ust. 2), który mówi, że: „Jeżeli teren może być zaliczony do kilku rodzajów terenów, ..., uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałasu powinny być ustalone jak dla przeważającego rodzaju terenu.”, którym w tym przypadku są tereny zabudowy **MN**.

Korzystnym – w związku z brakiem możliwości uzyskania wymaganych standardów akustycznych w środowisku (por. załączniki nr 4 i nr 5) – jest zakaz lokalizacji budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz szpitali i domów opieki społecznej na terenach **1-4MW/U** oraz **1-3U**, położonych bezpośrednio przy bardzo ruchliwej ul. Warszawskiej oraz przy trasie tramwajowej. Ustalenie o takim zakazie nie dotyczy terenu **5U**, bo na nim projekt planu nie lokalizuje zabudowy (brak linii zabudowy).

W projekcie planu nie znalazły się ustalenia – dla terenów **MN/U**, **MW/U**, **U**, **UO**, **UK** i **E**, stanowiących potencjalne źródła hałasu w środowisku – dotyczące potrzeby uzyskania wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami wymagającymi zapewnienia ochrony akustycznej w środowisku zarówno dla terenów, dla których wymagania akustyczne w środowisku definiuje się (**MN**, **MW**, **MN/U**, **MW/U**, **UO**, **U** – w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej), jak i terenów, dla których wymagań takich nie definiuje się (**UK**, **U** i **E**). Ustalenie takie, sformułowane dla terenów **MN/U** oraz terenów **MW/U**, o słabszych wymaganiach akustycznych w środowisku niż dopuszczalne dla otaczających je bezpośrednio terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, czy wielorodzinnej **MW**, o takich samych wysokich wymaganiach akustycznych w środowisku, czy np. dla terenów **UO** sąsiadujących z terenami **MN**, z uwagi na potencjalnie niekorzystny wpływ hałaśliwych zabaw dzieci dla otaczającej je zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jak również w przypadku terenów **UK**, **U** i **E**, jeśli sąsiadują bezpośrednio z terenami o wysokich wymaganiach akustycznych w środowisku (**MN**, **MW** oraz **UO**), a także z terenem **4U**, w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej, szczególnie w zakresie oddziaływania tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu, uniemożliwiłoby dowolność interpretacji w tym zakresie i oznaczałoby konieczność zapewnienia – na granicach pomiędzy terenami jw. – wyższych wymaganych standardów akustycznych w środowisku.

Dopuszczalny maksymalny równoważny poziom hałasu od źródeł potencjalnych zakłóceń związanych przede wszystkim z terenami **MN/U**, **MW/U**, **U**, **OU**, **UK** i **E**, czyli hałas tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu (do tego typu źródeł hałasu można zaliczyć zlokalizowane w obszarze projektu planu: usługi w parterach budynków mieszkalnych (sklepy, punkty usługowe), a także obiekty sakralne oraz place zabaw i boiska szkolne (przy obiektach usług oświaty) – dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **1-46MN**, terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **1-2MW** oraz terenów zabudowy usługowej oświaty **1-2UO**, a także dla terenu **4U**, w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej, wynosi – $L_{Aeq D/N}^* = 50/40$ dB, odpowiednio w całej porze dziennej i nocnej, natomiast maksymalny dopuszczalny długookresowy średni poziom takiego hałasu, stosowany do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed

⁵⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity, Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

⁵⁵ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity, Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity)

⁵⁶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity, Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity)

hałasem, wynosi – $L_{DWN}^* = 50$ dB i $L_N^* = 40$ dB, odpowiednio w porze dzieńno-wieczorno-nocnej i porze nocnej, podczas gdy dla terenów **MN/U**, **MW/U**, dopuszczalne wartości tych poziomów wynoszą odpowiednio – $L_{Aeq D/N}^* = 55/45$ dB oraz $L_{DWN}^* = 55$ dB i $L_N^* = 45$ dB.

Poza oddziaływaniem tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu, działalność usługowa będzie mogła być prowadzona na obszarze opracowania także poza terenami z zabudową usługową – w budynkach mieszkalnych, pod warunkiem spełniania przepisów ustawy *Prawo budowlane*⁵⁷.

Zastosowane w projekcie planu ustalenia pozwalają jednak mieć nadzieję, że nie będą występowały uciążliwości akustyczne w środowisku, związane z prowadzeniem np. usług czy innych hałaśliwych działalności, czyli oddziaływań tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” – dla których definiowane są znacznie ostrzejsze dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku (w zależności od rodzaju terenu zabudowy w otoczeniu), chociaż zakłócenia takie mogą występować.

W celu poprawienia komfortu zamieszkania na obszarze opracowania, w ustaleniach projektu planu znalazły się nakazy dotyczące stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach narażonych na ponadnormatywny hałas komunikacyjny, samochodowy. Ustalenie to wiąże się m.in. z potrzebą stosowania przegród zewnętrznych w budynkach – o odpowiedniej izolacyjności akustycznej, w tym głównie okien o podwyższonej izolacyjności akustycznej.

Ustalenia te – na podstawie analizy zagrożeń hałasem w środowisku, przedstawionych w rozdz. 2.10 niniejszej prognozy (załącznik nr 4 i 5), w oparciu o aktualną na lata 2011-12 *Mapę akustyczną miasta Poznania 2012*⁵⁸ – dotyczą: terenów **8MN**, **17MN**, **19MN**, **26MN**, **33MN**, **40MN** i **41MN** (dla których stosowanie zasad akustyki budowlanej ustalono w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w pierwszym pasie zabudowy wzdłuż terenu **KD-Z**, czyli wzdłuż ul. Krańcowej), następnie terenu **1MN/U** (gdzie stosowanie zasad akustyki budowlanej ustalono dla części mieszkalnej budynku – z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi) oraz terenów **1-4MW/U**, położonych wzdłuż terenu **1KD-GP**, czyli wzdłuż ul. Warszawskiej (gdzie stosowanie zasad akustyki budowlanej ustalono w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi).

Lokalizację zabudowy mieszkaniowej i innej wymagającej zapewnienia komfortu akustycznego wewnątrz pomieszczeń (zamkniętych) – na terenach charakteryzujących się ponadnormatywnymi lub wysokimi poziomami hałasu w środowisku dopuszczają przepisy rozporządzenia *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁵⁹, które mówią m.in. (DZIAŁ IX, § 325, ust. 2), że: „Budynki z pomieszczeniami wymagającymi ochrony przed zewnętrznym hałasem i drganiami należy chronić przed tymi uciążliwościami poprzez ... racjonalne rozmieszczenie pomieszczeń w budynku oraz zapewnienie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych ....”. Mimo to, umieszczenie w projekcie uchwały planu ustalenia nakazującego stosowanie akustyki budowlanej jest właściwe – ze względu na potrzebę zwrócenia uwagi na problem zagrożenia hałasem w budynkach (w pomieszczeniach zamkniętych).

Ustalenie to – jako dopuszczenie – mogłoby być również zastosowane dla innych budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w granicach projektu planu, które znajdują się, bądź znajdują, poza obszarami ponadnormatywnego oddziaływania hałasu samochodowego w środowisku, bowiem na terenach gdzie poziom hałasu przekracza wartości $L_{Aeq D/N} = 60/50$ dB, odpowiednio w całej porze dziennej i nocnej (niezależnie od charakteru czy rodzaju terenu zabudowy), nie ma gwarancji, jak to było dotąd – na mocy dotychczasowego rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁶⁰ (które obowiązywało do października 2012 r.) – uzyskania wymaganych poziomów dźwięku wewnątrz pomieszczeń zamkniętych, wyposażonych w okna o standardowej izolacyjności akustycznej, przy zapewnieniu wymiany powietrza z otoczeniem (zgodnie z wymaganiami przepisów polskiej normy stosowanej w dziedzinie akustyki budowlanej).

W związku z występującymi obecnie oraz przewidywanymi w przyszłości potencjalnymi ponadnormatywnymi oddziaływaniami hałasu samochodowego – od ul. Warszawskiej, ul. Krańcowej, a także ul. Mogileńskiej, w ustaleniach projektu planu przewidziano dla terenów dróg publicznych

⁵⁷ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 290, tekst jednolity)

⁵⁸ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOS UMP, listopad 2012

⁵⁹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. Nr 75, poz. 690, ze zmianami)

⁶⁰ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny

następujące działania ograniczające niepożądany hałas: na terenach **1-2KD-GP** – stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z dopuszczeniem ekranów akustycznych, przezroczystych w 70 % powierzchni, na terenach **KD-Z** i **KD-L** – stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem ekranów akustycznych; z kolei na pozostałych terenach dróg publicznych ustalono dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych, także z wykluczeniem ekranów akustycznych. Lokalizacji ekranów akustycznych zakazano również na drogach wewnętrznych.

Obecne oddziaływanie hałasu samochodowego na obszar projektu planu szczegółowo opisano w rozdz. 2.10 niniejszej prognozy i zilustrowano na załączniku nr 4, na podstawie aktualnej na lata 2011-12 *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*⁶¹. Przyjęto, że w przyszłości zagrożenie hałasem komunikacyjnym nie powinno być znacząco większe.

Wzdłuż hałaśliwej ul. Warszawskiej przekroczenia dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku, w obszarze projektu planu – nawet dla ustalonego kryterium jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców – dla terenów **1-4MW/U**, wynoszą obecnie, na wysokości 4 m: do ok. 4 dB – wzdłuż południowych granic tych terenów zabudowy, w porze dziennie-wieczorno-nocnej, oraz do ok. 1 dB, w porze nocnej. Na linii zabudowy (wzdłuż fasad budynków) poziom hałasu będzie nieco niższy, powodując przekroczenia tylko w porze dziennie-wieczorno-nocnej – o ok. 2-3 dB. Dla zniwelowania cytowanych wielkości przekroczeń dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku, wymaganych dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, wystarczające będą działania i rozwiązania przeciwhałasowe – zastosowane dla terenów **1-2KD-GP** – takie jak np.: cicha nawierzchnia jezdni, ograniczenie prędkości ruchu pojazdów, czy ograniczenie udziału pojazdów ciężkich w potoku. Jeśli hałas samochodowy od ul. Warszawskiej wzrośnie – to mimo zastosowania kryterium akustycznego jak dla terenów zabudowy w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców – wprowadzenie ekranów akustycznych będzie uzasadnione, a nawet niezbędne.

W przypadku ul. Krańcowej **KD-Z** – z uwagi na większe wymagania akustyczne dla terenów zabudowy mieszkaniowej **MN**, położonych wzdłuż tej ulicy, niż przyjęte w przedmiotowej uchwale w przypadku terenów **MW/U** przy ul. Warszawskiej – przekroczenia dopuszczalnych standardów akustycznych są większe i obecnie wynoszą: do ok. 6 dB, w porze dziennie-wieczorno-nocnej, oraz do ok. 2 dB, w porze nocnej. W związku z tym, stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych jw. jest konieczne w przypadku ul. Krańcowej, ale niestety z wykluczeniem możliwości lokalizacji ekranów akustycznych – w związku z ograniczeniami przestrzennymi.

Niekorzystna sytuacja akustyczna może występować także w przypadku ul. Mogileńskiej **KD-L**, mimo zakazu tranzytu zewnętrznego tą ulicą (i dalej przez teren analizowanego osiedla). Lokalne przejazdy samochodów osobowych okolicznych mieszkańców nie powinny stanowić zagrożenia dla warunków akustycznych w tym rejonie. Projekt planu nie zakazuje jednak przejazdu ul. Mogileńską pojazdów ciężarowych na teren przedsiębiorstwa HEYE – Polska Sp. z o.o. W związku z powyższym, stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych jw. jest konieczne także w przypadku ul. Mogileńskiej, ale z wykluczeniem możliwości lokalizacji ekranów akustycznych – również w związku z ograniczeniami przestrzennymi.

Ustalenie nakazujące stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych na terenach dróg publicznych – głównie **1-2KD-GP** oraz **KD-Z** (czyli ul. Warszawskiej i ul. Krańcowej) – jest konieczne także ze względu na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu z tych ulic na tereny sąsiednie, znajdujące się poza granicami projektu planu. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego na tereny przylegające bezpośrednio do obszaru opracowania – ale pozostające poza obszarem projektu planu – zostały zilustrowane na przywoływanym już w niniejszej prognozie załączniku nr 4. Ponadnormatywne oddziaływanie hałasu samochodowego z ul. Warszawskiej na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rozmieszczonej wzdłuż południowej granicy opracowania wynosi obecnie (dla wartości dopuszczalnych $L_{DWN}^* = 64$ dB oraz $L_N^* = 59$ dB): do ok. 8 dB w porze dziennie-wieczorno-nocnej oraz do ok. 3-4 dB w porze nocnej, a ponadnormatywne oddziaływanie hałasu samochodowego z ul. Krańcowej na tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, przylegające od obszaru opracowania od strony zachodniej do ul. Krańcowej (dla wartości dopuszczalnych $L_{DWN}^* = 68$ dB oraz $L_N^* = 59$ dB): ok. 2 dB w porze dziennie-wieczorno-nocnej oraz ok. 1 dB w porze nocnej.

Ponadto, w ustaleniach projektu sformułowano również zapisy, które niewątpliwie będą służyły także ograniczeniu niepożądanego hałasu w środowisku – przede wszystkim wewnątrz obszaru projektu planu. Są to ustalenia dopuszczające lokalizację – na terenach dróg publicznych

⁶¹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

i wewnętrznych – dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, a także dopuszczające lokalizację elementów uspokojenia ruchu na terenach **KD-D** oraz **KD-Dxs**.

Ponadto, nie przewiduje się oddziaływania na obszar projektu planu – jak obecnie – hałasu kolejowego oraz hałasu lotniczego.

Podsumowując należy stwierdzić, że w wyniku realizacji ustaleń projektu planu – warunki akustyczne w środowisku i w budynkach będą korzystne i spełniające wymagane projektem planu standardy akustyczne, przede wszystkim wewnątrz obszaru opracowania. Ustalenia dotyczące konieczności stosowania rozwiązań przeciwhałasowych na terenach dróg publicznych – przede wszystkim dróg wyższych klas – powinny skutecznie ograniczyć ponadnormatywne oddziaływanie hałasu samochodowego. W przypadku ul. Warszawskiej dopuszczono również zastosowanie ekranów akustycznych, przezroczystych w 70 % powierzchni.

Hałas tramwajowy, hałas kolejowy oraz hałas lotniczy nie będą oddziaływały ponadnormatywnie na obszar projektu planu.

6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Analizowany projekt planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu obejmuje ochroną ukształtowaną w latach 20-tych XX wieku wg. projektu architekta Sylwestra Pajzderskiego, pierwotną, najstarszą część osiedla Warszawskiego, zlokalizowaną po północnej stronie ul. Warszawskiej, wyznaczając szrafem na rysunku projektu planu obszar chroniony planem. Przyjęte ustalenia oraz rozwiązania funkcjonalne dla terenów zlokalizowanych w granicach ww. obszaru pozwalają na zachowanie charakterystycznego, wachlarzowego układu przestrzennego osiedla Warszawskiego zaczerpniętego z Howardowskiej koncepcji miasta-ogrodu.

Dla wszystkich terenów zlokalizowanych w obrębie wskazanego na rysunku planu obszaru chronionego planem wprowadzono szczegółowe zapisy w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, dotyczące m.ni. szerokości frontów nowo wydzielonych działek budowlanych, lokalizacji szyldów oraz tablic informacyjnych, jak również wprowadzono zakaz lokalizacji klimatyzatorów i wentylatorów sytuowanych na połaciach dachowych oraz elewacjach budynków od strony dróg publicznych.

Również realizacja wszystkich pozostałych ustaleń planu w zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego pozwoli na ochronę zabytkowego charakteru omawianego fragmentu osiedla Warszawskiego.

6.11. Oddziaływanie na dobra materialne

Realizacja ustaleń mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu spowoduje oddziaływania na istniejące dobra materialne.

Projekt planu miejscowego umożliwi uzupełnienie zabudowy w obrębie dwóch niezainwestowanych jeszcze działek na terenach **2MN/U** i **36MN**. Realizacja nowych inwestycji budowlanych na ww. terenach przyczyni się do pewnego przyrostu ilości dóbr materialnych występujących na omawianym w prognozie obszarze. Zakładając, że nowe zainwestowanie charakteryzować się będzie wysokimi walorami estetycznymi, wpisującymi się w docelowy sposób użytkowania i funkcjonowania analizowanego obszaru, jego realizacja będzie w pozytywny sposób oddziaływać na otoczenie omawianego obszaru.

Na etapie realizacji nowych obiektów budowlanych wystąpić mogą krótkoterminowe i lokalne oddziaływania na istniejące dobra materialne. Polegać one mogą np. na pogorszeniu stanu nawierzchni istniejących dróg na skutek intensywnego ruchu pojazdów ciężarowych, związanego z prowadzonymi inwestycjami. Nie przewiduje się jednak, że będzie to oddziaływanie znaczące, ponieważ prace inwestycyjne w poszczególnych fragmentach omawianego obszaru będą najprawdopodobniej prowadzone w różnych okresach czasu.

6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wskazano w rozdziale 3, w granicach obszaru projektu planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie występują obszary objęte ochroną prawną w rozumieniu ustawy *o ochronie przyrody*, a najbliższymi obszarami chronionymi są: Fort III Graf – Kirchbach, zlokalizowany na terenie Nowego ZOO przy ul. Krafcowej oraz Fort III znajdujący się na Miłostowie

przy ul. Wrzesińskiej, stanowiące elementy współtworzące obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005). Obszar projektu mpzp nie posiada jednak bezpośredniego powiązania przyrodniczego z obszarem „Fortyfikacje w Poznaniu”.

Jak już wcześniej wskazano, do głównych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania fortyfikacji jako zimowisk nietoperzy zaliczyć należy zbyt częstą obecność człowieka w fortach w trakcie hibernacji nietoperzy, powodującą płoszenie zwierząt oraz działania człowieka powodujące zmianę mikroklimatu panującego w fortach.

Realizacja ustaleń mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu nie wpłynie na pogorszenie stanu siedliska i miejsc zimowania nietoperzy w obrębie Fortu III. Natomiast działania mające na celu eliminację bezpośrednich zagrożeń dla nietoperzy – np. ograniczanie ruchu turystycznego w trakcie hibernacji nietoperzy, zabezpieczanie odpowiedniej cyrkulacji powietrza w forcie – znajdują się poza zakresem ustaleń planów miejscowych.

6.13. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego planu miejscowego nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza skutków realizacji postanowień planu miejscowego może być prowadzona w oparciu o analizy wyników pomiarów i ocen przeprowadzanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring taki wykonywany jest przez ustawowo zobligowane do tego instytucje, w tym w przypadku miasta Poznania Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie, Prezydenta Miasta Poznania, pełniące jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego. Dotyczy poszczególnych komponentów środowiska, w tym: jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, a jego szczegółowy zakres i częstotliwość określają przepisy odrębne (m.in. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*).

W przypadku analizowanego w prognozie projektu mpzp, w kontekście stwierdzenia w strefie aglomeracja poznańska przekroczeń dopuszczalnych standardów w zakresie ochrony powietrza, o których była mowa w rozdz. 2.10. prognozy, zasadna będzie również kontrola realizacji ustaleń w zakresie zaopatrzenia nowych budynków w niskoemisyjne systemy grzewcze (respektowanie zakazu stosowania paliw stałych w indywidualnych systemach grzewczych).

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Możliwość rozważania rozwiązań alternatywnych w zakresie przeznaczenia poszczególnych terenów została znacząco ograniczona w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, w którym analizowany obszar położony jest w strefie **II** – pośredniej, charakteryzującej się intensywnymi procesami urbanizacyjnymi. Obszar objęty przygotowywanym projektem mpzp w *Studium...* stanowi (poza północno-zachodnim fragmentem terenu oznaczonym jako **ZD** – teren ogrodów działkowych), w większości teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczony symbolem **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową niską. Dla obszaru objętego przedmiotowym projektem mpzp w *Studium...* wskazano także tereny dróg podstawowego układu komunikacyjnego, jak: teren drogi głównej ruchu przyspieszonego **kdGP.5** – ul. Warszawska oraz teren drogi zbiorczej **kdZ.2** – ul. Krańcowa.

W związku z powyższym, ilość możliwych do wprowadzenia alternatywnych sposobów zagospodarowania przedmiotowego obszaru była stosunkowo niewielka. Wprowadzenie rozwiązań alternatywnych zostało ograniczone także z uwagi na skalę dotychczasowego zainwestowania

analizowanego obszaru, jak również występowanie obiektów i obszarów wskazanych do objęcia ochroną konserwatorską.

Na etapie prowadzenia prac planistycznych rozpatrywano stosunkowo nieliczne rozwiązania alternatywne, jednakże konieczne nadmienić trzeba o wariantcie dotyczącym położonego w centralnej części osiedla Warszawskiego, zagospodarowanego zielenią wysoką placu – zieleńca z charakterystycznym, półkolistym trawnikiem (teren **ZP**), na którym zlokalizowany jest nieużytkowany już obecnie budynek przedszkola nr 12 „Marcinek” (przy ul. Płockiej 4) wraz z ogrodzonym boiskiem sportowym. Podczas opracowywania przedmiotowego projektu mpzp rozpatrywana była możliwość przeznaczenia tego fragmentu terenu **ZP** pod lokalizację funkcji usług oświaty (**UO**), jednakże ostatecznie zdecydowano się na przeznaczenie całości terenu pod zielenią urządzonej (parkową). Takie rozwiązanie pozwoli na przywrócenie pierwotnego, symetrycznego układu zieleńca, co jest szczególnie istotne w kontekście historycznych walorów krajobrazowych osiedla Warszawskiego, oraz pozwoli na „odzyskanie” pozbawionej zabudowy powierzchni biologicznie czynnej, która w przypadku zagospodarowania zielenią wysoką w dłuższej perspektywie czasu może stać się nowym, atrakcyjnym siedliskiem dla lokalnych przedstawicieli świata zwierzęcego.

9. STRESZCZENIE I WNIOSKI

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu. Prognoza składa się z ośmiu części.

W pierwszej części omówiono przedmiot opracowania, podstawy formalno-prawne, metodologię i zasadność jej sporządzania. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnego oddziaływania realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, kulturowe i krajobraz.

Projekt planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu sporządzany jest na podstawie uchwały Nr LXI/835/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 13 października 2009 r.). Pierwotnie w granicach analizowanego projektu planu znajdowały się także tereny położone na wschód od ul. Mogileńskiej, jednakże z uwagi na brak zgodności fragmentu terenu z „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania” zdecydowano o podziale projektu planu na dwie odrębne części, oznaczone symbolami A i B. Niniejsza prognoza dotyczy części A, a więc terenu ograniczonego: od zachodu - ulicą Krańcową, od północy - ulicą Nieszawską, Toruńską i terenami przemysłowymi w rejonie ulicy Wrzesińskiej, od wschodu – ulicą Mogileńską, od południa - ulicą Warszawską oraz granicą uchwalonego mpzp obszaru „MALTA” w Poznaniu w granicach Osiedla Maltańskiego oraz uchwalonego mpzp dla terenu położonego przy ul. Krańcowej i Warszawskiej w Poznaniu. Powierzchnia projektu planu wynosi ok. 45,5 ha.

Z terenu projektu mpzp wyłączono obszar, dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - uchwała Nr XXIV/166/IV/ 2003 Rady Miasta Poznania z dnia 8 lipca 2003 r. w sprawie uchwalenia mpzp terenów w rejonie ulic: Inowrocławskiej i Słupeckiej w Poznaniu – (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 26 września 2003 r. Nr 153 poz. 2889).

W drugiej części prognozy wskazano położenie omawianego obszaru w przestrzeni miasta oraz jego obecne zagospodarowanie. Poddano charakterystyce poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki gruntowe, gleby, zasoby naturalne, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz klimat lokalny. W oparciu o dostępne informacje i analizy dokonano również oceny jakości powietrza, wód podziemnych oraz klimatu akustycznego.

Przedmiotowy obszar obejmuje (poza dwoma działkami gruntu) tereny w całości już trwale zainwestowane, a więc przekształcone antropogenicznie, co skutkuje również modyfikacjami w obrębie poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

Rzeźba obszaru objętego opracowaniem jest wynikiem oddziaływań lądolodu skandynawskiego stadiału poznańskiego zlodowacenia bałtyckiego. Powierzchnię terenu opracowania

kształtuje wysoczyzna morenowa, stanowiąca korzystne warunki dla rozwoju zabudowy. Analizowany obszar objęty granicą planu miejscowego wykazuje ciągły, stopniowy spadek terenu w kierunku północno-zachodnim, począwszy od najwyższej zlokalizowanego fragmentu, u zbiegu ulic Wrzesińskiej i Mogileńskiej (81,3 m n.p.m.) do położonego najniższej fragmentu przy zbiegu ulic Nieszawskiej i Krańcowej (68,7 m n.p.m.).

Centralną oraz wschodnią część mpzp zajmują utwory czwartorzędowe w postaci plejstoceńskich piasków lodowcowych, powstałych w fazie leszczyńskiej zlodowacenia Bałtyckiego. Na całym obszarze ogrodów działkowych, zlokalizowanych pomiędzy ulicami Nieszawską i Toruńską, występują czwartorzędowe, plejstoceńskie gliny zwałowe bezpośredniej akumulacji lodowca, wytworzone w okresie zlodowacenia Warty. Plejstoceńskie gliny zwałowe z okresu fazy leszczyńskiej zlodowacenia Bałtyckiego występują także na fragmencie terenu ograniczonym ulicami Witkowską i Powidzką. Natomiast obszar położony pomiędzy ulicami Kolską i Konińską pokrywają, wytworzone w fazie leszczyńskiej zlodowacenia Bałtyckiego, plejstoceńskie piaski lodowcowe.

Obszar mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, poza terenem ogrodów działkowych, leży w całości w granicach złoża zasobów wód geotermalnych i w zasięgu terenu górniczego dla tego złoża.

Teren projektu mpzp położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w zlewni III rzędu Cybiny, stanowiącej prawostronny dopływ rzeki Warty. Tereny położone w granicach obszaru opracowania znajdują się ponadto w zasięgu Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) Cybina (kod PLRW600017185899). Obszar opracowania jest całkowicie bezwodny. Na obszarze opracowania wody gruntowe występują na głębokości 2 m p.p.t. Poziom wodonośny trzeciorzędowy związany jest z piaszczystymi utworami miocenu. W granicach obszaru opracowania znajdują się dwie studnie ujmujące wody trzeciorzędowe – czynna studnia publiczna Aquanetu 0/43 oraz czynna studnia publiczna Aquanetu 0/45 bez określonych stref ochronnych ujęcia wód podziemnych.

Na całym obszarze objętym granicą projektu planu miejscowego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, szata roślinna została ukształtowana w całości przez człowieka, w sposób sukcesywny, wraz z zabudowywaniem poszczególnych nieruchomości. Spośród grup zieleni występujących na obszarze opracowania wyróżnić można: zieleń ogrodów otaczających wille, zieleń przy zabudowie szeregowej, zieleń ROD „Pomeń”, zadrzewienia w ul. Łowickiej i fragmencie ul. Swarzędzkiej, zieleniec przy ul. Kutnowskiej. Zróżnicowanie lokalnej fauny jest niewielkie i ograniczone do . Na terenach tych występują jedynie przedstawiciele niewielkich rozmiarów gatunków zwierząt, które przystosowały się do życia na terenach silnie zurbanizowanych, w warunkach odbiegających znacznie od siedlisk naturalnych, narażonych jednocześnie na wpływ wielu niekorzystnych czynników antropogenicznych. Na obszarze objętym projektem planu „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, z uwagi na całkowite zainwestowanie terenu, występują głównie grunty zurbanizowane i zabudowane – grunty pod terenami mieszkalnymi (B). Jedynie na terenie ogrodów działkowych występują czarne ziemie właściwe (D), wykształcone na piaskach gliniastych mocnych zalegających na glinach lekkich pylastych.

Na terenie objętym projektem mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, znajduje się wskazany do objęcia ochroną konserwatorską obszar zabudowy północnej części osiedla Warszawskiego, szczególnie w obrębie ulic: Warszawskiej, Mogileńskiej, Włocławskiej oraz Trzemeszyńskiej, jako urbanistyczno-architektoniczny układ przestrzenny, zrealizowany w latach 1927-1936 na podstawie projektu Sylwestra Pajzderskiego. W granicach analizowanego terenu nie występują rozpoznane stanowiska archeologiczne i warstwy kulturowe.

Największy wpływ na jakość powietrza w rejonie opracowania projektu planu mają źródła liniowe, a pochodzące z ulic charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu, a więc przede wszystkim z ulicy Warszawskiej, ul. Krańcowej oraz ul. Mogileńskiej. Okresowo źródło zanieczyszczeń powietrza stanowią też instalacje grzewcze budynków, zwłaszcza te bazujące na wysokoemisyjnych paliwach stałych.

Na analizowany obszar oddziałuje przede wszystkim hałas samochodowy z ul. Warszawskiej oraz ul. Krańcowej, który oddziałuje ponadnormatywnie na tereny zabudowy mieszkaniowej położone najbliżej tych ulic – zarówno w granicach opracowania, jak i w bezpośrednim sąsiedztwie granic, poza obszarem projektu planu. Hałas samochodowy powoduje kilkudecybelowe przekroczenia dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku, w porze dziennie-wieczorno-nocnej oraz porze nocnej. Wewnątrz obszaru opracowania panują jednak dobre warunki akustyczne. Hałas tramwajowy z ul. Warszawskiej nie powoduje zagrożeń w otoczeniu.

Trzeci rozdział prognozy dotyczy problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu planu. W jego granicy nie występują obszary objęte prawną formą ochrony na podstawie ustawy *o ochronie przyrody*. Nie występują tu również pozostałe obszary chronione na podstawie innych przepisów odrębnych, takie jak: lasy, główne zbiorniki wód podziemnych, strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji, obszary ograniczonego użytkowania, czy też obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. W związku z tym, nie stwierdzono występowania problemów istotnych z punktu widzenia projektu mpzp oraz ograniczeń w realizacji jego założeń, wynikających z występowania w jego granicach ww. obszarów prawnie chronionych. Biorąc pod uwagę obecny stan zagospodarowania analizowanego obszaru – jego całkowite zurbanizowanie – istotne będzie natomiast uwzględnienie w projekcie planu konieczności zachowania istniejącej zieleni. Należy również uwzględnić przekroczenia jakości powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzo(a)pirenu dla strefy aglomeracja poznańska.

Czwarty rozdział poświęcono omówieniu celu i zapisów projektu planu. Wykazano także potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń nowego planu miejscowego.

Na przedmiotowym obszarze nie obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Do sporządzenia mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” w Poznaniu przystąpiono z uwagi na wniosek złożony przez Społeczny Komitet Mieszkańców Ulicy Mogileńskiej. Wniosek dotyczył likwidacji zagrożeń dla zabudowy mieszkaniowej, jakie ujawniły się podczas pożaru magazynów spedycyjnych i hurtowni firmy Heye, zlokalizowanej przy ul. Mogileńskiej 50 (poza granicą opracowania), w sierpniu 2008 roku. W związku z powyższym, wnioskowano o wprowadzenie w projekcie planu miejscowego jedynie takich funkcji, których działalność nie będzie zagrażać życiu i zdrowiu mieszkańców tego terenu.

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest typowym planem regulacyjnym, utrzymującym dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w jego granicach, z przewagą funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN**), którego celem jest ochrona i utrzymanie historycznego założenia urbanistycznego najstarszej części osiedla Warszawskiego. Projekt planu umożliwi jednocześnie uzupełnienie istniejącego zainwestowania poprzez realizację zabudowy (nawiązującej charakterem i gabarytami do zabudowy historycznej) w obrębie dwóch niezagospodarowanych dotąd działek budowlanych na terenach **2MN/U** i **36MN**. W części północno-zachodniej obszaru objętego projektem mpzp wyznaczono teren ogrodów działkowych (**ZD**), zachowując tym samym obecny sposób zagospodarowania i użytkowania tego terenu. Zachowano także, jako teren wyłączony z zabudowy, obsadzony zielenią wysoką plac o charakterze zieleńca przy ul. Kutnowskiej, przeznaczając go pod teren zieleni urządzonej (**ZP**). W miejscu istniejących już usług, w tym: sakralnych i oświaty, wyznaczono tereny zabudowy usługowej (**1-5U**, **1UO**, **2UO**, **1UK**, **2UK**), natomiast w pasie zabudowy wzdłuż ul. Warszawskiej wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej (**MW/U**), zachowując tym samym istniejące usługi. Tereny **MN/U** i **MW** wyznaczono sankcjonując ich rzeczywisty sposób zainwestowania, natomiast ustalone dla nich parametry zabudowy i zagospodarowania terenów są zgodne z ideą osiedla zaprojektowanego przez Sylwestra Pajzdreskiego.

Dla wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę w projekcie planu ustalono szczegółowo parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów. Do projektu planu wprowadzono także szereg zapisów z zakresu zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, co pozwoli na ochronę historycznego założenia osiedla Warszawskiego oraz ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. W projekcie planu zachowano także wyznaczony w *Studium...* podstawowy układ komunikacyjny, złożony z ul. Warszawskiej (**1KD-GP**, **2KD-GP**) i ul. Krańcowej (**KD-Z**) oraz pozostałe drogi – głównie klasy dojazdowej, wytyczone przez Sylwestra Pajzdreskiego w pierwotnym projekcie osiedla Warszawskiego z 1927 r. Rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne, zaproponowane w projekcie planu miejscowego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu, zapewniają ochronę i zachowanie historycznego układu osiedla willi miejskich, wyznaczając na większości analizowanego obszaru wskazany szrafem na rysunku planu, obszar chroniony planem, w ramach którego wprowadzono szczegółowe ustalenia w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Do projektu planu wprowadzono ustalenia, które dotyczą istotnych z punktu widzenia niniejszego opracowania zagadnień, związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego. W tym zakresie w projekcie planu ustalono:

- w zakresie ochrony i kształtowania zieleni:
  - zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów na wszystkich terenach zlokalizowanych w granicach projektu planu,
  - dopuszczenie nasadzeń drzew i krzewów na wszystkich terenach dróg publicznych w miejscach niekolidujących z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną oraz układem drogowym,
  - na wszystkich terenach dróg publicznych położonych w obszarze chronionym planem (wskazanym na rysunku planu) zachowanie istniejącego starodrzewu i jego uzupełnienie,
  - zagospodarowanie zieleni w formie parku na terenie **ZP** oraz zachowanie cennego starodrzewu parkowego;
- w zakresie ochrony i kształtowania zasobów wodnych:
  - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach terenu na terenach **ZP** i **ZD**,
  - na terenach **1-3E** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie, z dopuszczeniem ich odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej,
  - odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1MW, 2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK** oraz wszystkich terenach dróg publicznych i dróg wewnętrznych;
- w zakresie ochrony powietrza:
  - zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1-2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 2UO, 1UK, 2UK, ZD**;
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego:
  - na terenach **1-46MN** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
  - na terenach **1-3MN/U** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
  - na terenach **1-2MW** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
  - na terenach **1-4MW/U** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców,
  - na terenach **1-2UO** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - na terenie **4U**, w przypadku lokalizacji szpitali i domów opieki społecznej, zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów szpitali w miastach i terenów domów opieki społecznej,
  - na terenach **8MN, 17MN, 19MN, 26MN, 33MN, 40MN, 41MN** stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w pierwszym pasie zabudowy wzdłuż terenu **KD-Z**,
  - na terenie **1MN/U** stosowanie zasad akustyki budowlanej w części mieszkalnej budynku – z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
  - na terenach **1-4MW/U** stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
  - na terenach **1-2KD-GP** stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z dopuszczeniem ekranów akustycznych, przezroczystych w 70 % powierzchni,
  - na terenach **KD-Z** i **KD-L** stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem ekranów akustycznych,
  - na pozostałych terenach dróg publicznych dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych z wykluczeniem ekranów akustycznych (lokalizacji ekranów akustycznych zakazano również na drogach wewnętrznych).

Korzystnym – w związku z brakiem możliwości uzyskania wymaganych standardów akustycznych w środowisku – jest zakaz lokalizacji budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz szpitali i domów opieki społecznej na terenach **1-4MW/U** oraz **1-3U**, położonych bezpośrednio przy bardzo ruchliwej ul. Warszawskiej oraz przy trasie tramwajowej.

Ponadto, należy mieć nadzieję, że ustalenia dopuszczające lokalizację – na terenach dróg publicznych i wewnętrznych – dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, a także dopuszczające lokalizację elementów uspokojenia ruchu na terenach **KD-D** oraz **KD-Dxs** – będą służyły również ograniczeniu niepożądanego hałasu w środowisku.

Do projektu planu wprowadzono liczne ustalenia mające na celu ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego. Projekt planu dla wszystkich terenów w sposób szczegółowy określił ograniczenia oraz zasady lokalizacji elementów dysharmonizujących przestrzeń, takich jak: ogrodzenia, urządzenia reklamowe, oraz szyldy. Na terenach **1-46MN, 1-3MN/U, 1-2MW, 1-4MW/U, 1-5U, 1UO, 1UK, 2UK** zakazano lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej ustalono dostęp działek budowlanych do terenów przyległych dróg publicznych lub do terenów dróg publicznych poprzez drogi wewnętrzne, zapewnienie stanowisk postojowych, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci. Dopuszczono roboty budowlane w zakresie sieci infrastruktury technicznej, oraz zakazano lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej. Na terenie **1U** ustalono lokalizację ciągu pieszego o szerokości nie mniejszej niż 2,5 m, zgodnie z rysunkiem planu.

W piątej części prognozy omówione zostały podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu wspólnotowym, krajowym i lokalnym. Odniesiono się do zapisów następujących dokumentów: Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG), Dyrektywy Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE), II Polityki Ekologicznej Państwa, Polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku.

Rozdział szósty w całości poświęcono omówieniu potencjalnych oddziaływań ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Wskazano również ustalenia projektu mpzp, których realizacja służyć będzie ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Realizacja ustaleń mpzp „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu powodować będzie oddziaływanie na środowisko przyrodnicze o zróżnicowanym charakterze, intensywności oraz zasięgu przestrzennym. Oddziaływanie te będą skutkiem realizacji nowych inwestycji budowlanych w ramach uzupełnienia zabudowy na dwóch działkach zlokalizowanych na terenach **2MN/U** oraz **36MN**.

Realizacja ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania środowiska i przyrody pozwoli na ograniczenie skali negatywnych oddziaływań na środowisko w wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp. Warunkiem niezbędnym dla ograniczania negatywnych skutków będzie precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń projektu planu miejscowego i restrykcyjne przestrzeganie przez inwestorów przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z przepisów odrębnych, zwłaszcza w zakresie prawidłowego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, ochrony jakości powietrza, ochrony przed hałasem, a także ochrony i kształtowania zieleni.

W siódmej części odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień projektu planu miejscowego.

W części ósmej prognozy omówiono rozpatrywane na etapie sporządzania koncepcji projektu planu miejscowego „Osiedle Warszawskie – część północna” A w Poznaniu rozwiązania alternatywne, które dotyczyły terenu zieleni urządzonej (**ZP**).